

శ్రీ రస్తు.

ఓం నమశ్శివాయః.

సకల మునికులచిలక సః స్తూయమాన విష్ణుం శసంభూత

శ్రీమద్వేదవ్యాసమహర్షిక ప్రణీతాష్టాదశపురాణ

రత్నాయమాన సాగ్రందపురాణాంతర్గత

సనతురూపసంహితాపరిగణిత,

శ్రీకార్తికమాహాత్మ్యఖండః.

ఆస్తికోపకారాయ

నానాదేశానీత బహుభాషక సాహాయ్యేన

త్యాగరాయశిల్పపీఠ-డొర్ నెం 30 - సామకారిపేటపాఠశాల

ఎ.జి.శేషాచార్యులవలన

శ్రీరామానందముద్రాక్షరశాతయందు

ముద్రింపించి ప్రచురింపబడినది.

చెన్నకట్టణము.

1911

శ్రీ ర మ్మ.

శ్రీ జ్ఞానానందః,

శ్రీ సాగ్రందపురాణే - కార్తికమాహాత్మ్యే

ప్రథమాధ్యాయ ప్రారంభః.

మరిః ఓమ్ ॥ శుక్లాంబరధరంవిష్ణు శశివర్ణంచతుర్భుజం । ప్రస
న్నవచనంధ్యాయే త్వవకవిఘ్నై పశాంతయే ॥ అభిప్రీతాథా
సిన్ధుకం పూజితో యుష్మరైరపి । పవకవిఘ్నై దేవస్సై గణాధిప
తమేనమః ॥ ౧ ॥ యాకుం దేంమతుపారహరధవళా యాశుభ్రవ
స్తావృతా యావీణావరదండమంతితకరా యాశ్వేనపద్మాసనా ।
యాబ్రహ్మద్యుత శంకర ప్రభృతి భిదేవైస్సదాపూజితా సామాం
పాతుసరస్వతి భగవతీ నిశ్చేషణాద్యాపహా ॥ ౨ ॥ గురుబ్రహ్మ
గురుస్త్వయ్య గురుదేవో మహేశ్వరః । గురుస్సాక్షాత్ పరంబ్రహ్మ
తస్మై శ్రీరమ్యేనమః ॥ ౩ ॥ జ్ఞానానందమయందేవం నిర్మలస్పటికా
కృతిమ్ । ఆధారంసర్వవిద్యానాం మాయగ్రీవముపాస్మహే ॥ ౪ ॥
మువయణిమః ॥ వసిష్టేనచిచ్ఛేదయ కథితం బూమినోమునే ।
శ్రోతుకామా వయంత్యస్తాః కార్తికకోస్తమ ముత్తమమ్ ॥ శ్రీనూనా ॥
కార్తికశ్శవమాహాత్మ్యం సర్వధర్మాసమృద్ధయే ॥ ౧ ॥ వసిష్టేనచిచ్ఛేద
యకథితంకీర్తివర్ణనమ్ । బ్రహ్మణాకథితంతద్వన్నారదాయ మహాత్మనే ॥
౨ ॥ మహాదేవేనపార్వత్యై రమాయైవక్రిణాతథా । తదహంసంప్రవక్ష్యా
మిత్రుష్ట్యంతుమనఃఖిలా ॥ ౪ ॥ యద్బృహత్సామద్యైరేజితం జగన్మనం
సారబంధరాత్ । అగాతాహచిచ్ఛేదేహిం వసిష్టోబ్రహ్మచందన ॥ ౫ ॥
దిష్ట్యాసిద్ధా శమంగతు విదేహ్యాహమానిశమ్ । దృష్ట్యావిదేహస్త్రిప్ర
మాసనాదవదన్యవ ॥ ౬ ॥ సకామకండవద్యాహా సంతోషపులకాంకినః
అస్మక్పాద్యాదిభిస్సమ్యగభ్యర్చ్యక నిధిరస్తవా ॥ ౭ ॥ పాదా పత్యశనశ్శా
పః స్వయంభృత్వాక్రమస్తకే । తస్యదిశ్యాసనందత్వా భక్తిదాహినవం

సంస్కృతాంధ్రవేదిక వేదాంతగ్రంథములు
మొదలగునవివలయువారు మాకువాసి జాపితా
లను పుస్తకములను వీ-పి-ర్వారాపొందవచ్చును.
అల్లాడి - వీరాస్వామి శాస్త్రి అందుననున్
నెం 10 * కొల్లావారి అగ్రహారము

రాయపురం పోస్టు * మదరాసు.

అష్టోత్తర శత సహస్రనామ కదంబము.

దీనియందు విష్ణుసహస్రనామము కృష్ణాష్టోత్తరము, రామసహస్రనా
మము, రామాష్టోత్తరము, అంజనేయ సహస్రనామము, అంజనేయాష్టోత్తర
ము, శివసహస్రనామము శివాష్టోత్తరము, గణపతీసహస్రనామము, గణపత్య
ష్టోత్తరము, సుబహ్మణ్య సహస్రనామము, సుబహ్మణ్యాష్టోత్తరము, శ్రీకాళ
స్త్రీశ్వరాష్టోత్తరము, రుద్రకవచము. లలితాసహస్రనామము, లలితాష్టోత్తర
ము, లలితాత్రిశతి, దేవీభద్రమాల, ఉమాష్టోత్తరము, లక్ష్మీసహస్రనామము
లక్ష్మీఅష్టోత్తరము, అన్నసూక్తాసహస్రనామము, అన్నపూర్ణాష్టోత్తరము,
మరికొన్ని విషయములనుచేర్చి, వీటిమూలము, నామావళిలతో తప్పులులేక
శుద్ధప్రతిగా కీర్తాసుబైదుజేసినది.

రఃపుకాగితములు

౦ ౧౦ ౨

డిబో స్టో

౧ ౨ ౩

విష్ణుసహస్రనామము- సారస్వతాత్పర్యము.

దీనియందు, పారాయణమునకు మూలము, ప్రతి నామావళికెక్కి
అర్థము ఫలశ్రుతికే తాత్పర్యము. పూజకుపుష్కయోగ మగునటుల నామావళి
తోగలది.

౦ ౬ ౬

నకేశవః ॥ ౨౦ ॥ జనన్మాలోద్భవత్రాయం అంగస్తాగ్రణధూమివ । పశ్య
 త్తీరమునుప్రాప్య శుర్యాత్తత్రోదకాంజలిమ్ ॥ ౨౧ ॥ నిష్పేద్యధృతవ
 స్త్రం ద్వీరాచవ్యతతోన్మనః । నకుర్యాద్దాగ్ధవస్త్రేణ శింసోద్వతక
 సంతదా ॥ ౩౦ ॥ భారయేక్ష్యవస్త్రంతు నారాయణ మన్ముఖే ॥ తతో
 ధ్వజపుండ్రకాక్షధృత్వా గోపీవందినతోద్విజః ॥ ౩౧ ॥ సంధ్యాముపా
 న్యవిధివ ద్దాయత్రీజపమాచరేత్ । తతశ్చగ్నిమనుక్రమ్య హుత్వాదా
 పాసంశుభమ్ ॥ ౩౨ ॥ బ్రహ్మయజ్ఞంతతఃకృత్వా దేవపూజాంసమాచ
 రేత్ । ఆహుత్యపూజాపుష్పాణి స్వారామోద్భవనానిచ ॥ ౩౩ ॥ పోడ
 త్రైపదాశైశ్చ సాలగ్రామనివాసిన్ ॥ శంఖచక్రధరుంచేదం భక్తిభా
 వేనచార్చయేత్ ॥ ౩౪ ॥ తతిఃపురాణపఠనం శ్రుత్వాభక్తిసమన్వితః ।
 గృహంగత్వాహరింపూజ్య వైశ్వదేవపతఃపఠమ్ ॥ ౩౫ ॥ ఘృత్వాచాంతే
 ద్వీరాచవ్య పురాణశ్రవణంపునః । దినాంతేసంవికర్ణాణి సమాప్యవిధి
 వన్నుప ॥ ౩౬ ॥ ప్రదోషసమయేరాజక్ విష్ణోర్వాశంకరగ్రవ । యథా
 శక్త్యనుసారేణ దీపప్రజ్వలనంశుభమ్ ॥ ౩౭ ॥ భక్త్యభ్యాజ్యాదిభిస్సవ్య
 గజకాయేద్భక్తవత్సలమ్ । వాచాస్తోత్రంచతద్విష్ణోః శైవంవావాగ్యత
 త్సుచిః ॥ ౩౮ ॥ జప్తావతద్భాగనిరతిః సమసాగ్రంతతఃక్రమాత్ ।
 ఏవంబుకాంతికేమాసి కురుతేభక్తిమ్రధీ ॥ ౩౯ ॥ సయాంతైష్లవం
 థామ పునరావృత్తిఃజితమ్ । ఇహజన్మనియత్పాపం యత్పాపపూ
 ర్వజన్మ ॥ ౪౦ ॥ తత్పాపంవిలయంయూతి కాలికకవ్రతముత్తమమ్ ।
 బ్రాహ్మణఃక్షత్రియోవైశ్యః శూద్రశ్చైవతపోధన ॥ ౪౧ ॥ స్త్రీయోవా
 భక్తిభావేనకాంతికోక్త చరేద్గది । తేయాంతివైష్లవంలొకం పునరా
 వతికవజితమ్ ॥ ౪౨ ॥ కాలికేశధర్మనిరంతదృష్ట్వామోదకయఃపుష్క ॥
 తద్దీరాఘనవృత్తిస్సగ్రీవ నాత్రకార్యావిచారణా ॥ ౪౩ ॥

ఇతి శ్రీ స్కాందపురాణే కాలికమాహావ్యైః

ప్రథమోధ్యాయః.

—*—

అథ ద్వితీయోధ్యాయః.

శ్రీనసిష్ఠ ॥ శ్రుణురాజక్ ప్రవక్ష్యామిమాహాశ్మగ్ంకాలికస్యచ
 క్కృతయకృతాత్పాపాన్మృతేశవదావహి ॥ ౧ ॥ యఃకాలికేమాసివృ
 ణోమహావ్రతంచరేత్ । సోమశేఖరతుష్టకు సయాంతివమందిరిమ్ ॥ ౨ ॥

ముమ్ ॥ ౮ ॥ ఉత్పల్లవదవాంభోజంసర్వభూతవయాపరమ్ | శాంతందాం
తంసదాచారంచా లసూర్యసమప్రభమ్ ॥ ౯ ॥ సమస్తసుఖసంపన్న మువా
చస్సపతిస్తదా ॥ రాజా ॥ ధన్యోస్థిశ్చతకృత్యోస్థిభిశ్చనాత్త వభూసుర ॥
అస్మాకంపితరస్సర్వే తృప్తిమాయాతి సాంప్రతమ్ | మహతాందశశనం
శ్రేష్ఠ దుర్లభంగృహమేధివామ్ ॥ ౧౦ ॥ భవేదాగమసంమహ్యం హేతుఃక
ల్యాసిద్ధయే ॥ శ్రీమాతః ॥ ఏవంవదంతంరాజానం విప్రేంద్రం పల్లలోచ
నః ॥ ౧౧ ॥ కృపాధావేనసంతుప్తః ప్రాహేదంప్రహసన్నుపమ్ | స్వస్తితే
స్తుత్యశ్రేష్ఠ యాస్యామ్యాశ్రమ మండలమ్ ॥ ౧౨ ॥ శ్లోయశ్లోభవితాస్మా
కంద్రవ్యందాతుమిహహాసి ॥ రాజా ॥ దాస్యామిద్రవిణంధూరి ధర్మగ
న్యంమహామునే ॥ ౧౩ ॥ త్వత్ప్రొంజ్ఞాతుమిచ్ఛామి శ్రోశ్శౌణామఘనాశ
నమ్ | జానాసిసర్వధర్మకాశాం సూక్ష్మభూరిభలప్రదమ్ ॥ ౧౪ ॥ జ్ఞాతుమి
చ్ఛామివిప్రేంద్రధర్మకాంవక్తుమిహహాసి | కాతీకకన్యమానేభ్యోధర్మ
భ్యోశ్చార్ధికఃకథమ్ ॥ ౧౫ ॥ శ్రోతుకామాయమేబ్రూహ ధర్మశ్లోనిమహా
తుతే | వసిష్ఠ ॥ శ్రుణురాజస్త్రివత్సేమి శ్రోశ్శౌణామఘనాశనమ్ ॥ ౧౬ ॥
సాధుత్వయోచితావాణీ లోకోద్ధరణమౌతవే | పూర్వకమకవిపాకేనసత్త్వ
శుద్ధిఃప్రజాయతే | ౧౭ ॥ తులాసంస్థేటివకరే కాంకేమాసి యోగిః |
స్నానందానంపితృబ్రాధం అవకాంతశుద్ధమానసః ॥ ౧౮ ॥ తదత్యయ్యభలం
ప్రాహుర్యతగ్రోహనరేశ్వర | సంక్రమంవాసమారభ్య మాసమేకం నిరతి
తరమ్ ॥ ౧౯ ॥ మాసస్సప్రతిపద్యాంవా ప్రారభేత్కాంతక ద్రతమ్ | నిర్వి
ఘ్నంకురుమేదేవ దామోదరనమోస్తుతే ॥ ౨౦ ॥ ఇహసంకల్ప్యవిధివత్సృ
త్సానంసమాచరేత్ | మాతాకంఠోదయవేశాయాం కాంకేక్యాం కా
రయేన్నుప ॥ ౨౧ ॥ కావేర్యాంకాతీకేమాసి నదీస్నానం విశిష్టతే | తు
లారాశింగతేమాత్యే గంగాత్రేలోక్యపావనీ | ౨౨ ॥ సర్వత్రద్రుఃకూపే
ణ సాసుసూరౌభవేత్తదా | య్యేన్నానైహృషీకేశ స్తులాయాం గోష్ఠ
తోదకే ॥ ౨౩ ॥ తటాకకూపరుర్యాను నిశ్యంగన్నిహితోహరిః | నృప్తే
మౌదతదాచారోపణికాంకాతీకేతథా ॥ ౨౪ ॥ గంగానత్యశ్చనైక
ప్రసమస్సృత్య హరింగృహే | ప్రత్యేకపాదాహస్తాచ అచవ్యప్రయ
తశ్చుచిః | ౨౫ ॥ అతశుద్ధేపయిత్రేణ చానుజ్ఞాతోధభై వాక్ | కటిప
మాముదకం గత్వాస్నానం సమాచరేత్ ॥ ౨౬ ॥ దేవాన్పిత్రూ నృప్తే
స్థాన్సృత్య తర్పయిత్వా యథావిధి | తత్రాశుమహాదాం కుర్యాద్భక్తిభావే

పరాజ్ఞుభీః ॥ ౨౪ ॥ కంభేనవాదయసీనా పరిహసేనమాయయా । నభ్యా
తంవిష్ణుపాదాబ్జం నశ్రుతాహరిసత్రుభా ॥ ౨౫ ॥ యావనాశక్రమంచాసీ
జ్జరాచాస్యా ఉపాగతా । వ్రణవ్యాధిరభూద్రాక్షక్రమిభిఃపూయశోణి
తా ॥ ౨౬ ॥ సర్వేధుజంగస్తాంధూప రూపయంతో మదాన్వితాః । తతశ్చ
శాకలారాజన్వేక్షనాయంతి దుఃఖితా ॥ ౨౭ ॥ మమారవ్యాధినాదుష్టా
పాపాథిక్యాన్నలేశ్వర । యమదూతాతతాజగ్ముః చండహాసభయంకరాః ॥
౨౮ ॥ యశుస్యాంతికమానీయ తాంయమాయార్పయన్ భటాః । యమస్తాం
కోపతామ్రాక్షో శిక్షామతి భయంకరీమ్ ॥ ౨౯ ॥ అయసానిమితం స్త్రా
భం తప్తంచాతిభయంకరమ్ । సకంటకం సజ్వలితం పరిరంభణ కారణం ॥
తాంవైతదా యమభటాః యమేనాజ్ఞప్తదేతసః । ఆలింగయామా సురతః
పాపంప్రతిపదస్యసః ॥ ౩౦ ॥ తతస్తహ్నుర్నిష్ పాతంచ యమదండైర్ప
యంకరైః । కమ్మిపాకేనవశ్చాత్రా చాధం లేయమకింకరాః ॥ ౩౧ ॥ శిలాప
రిపునస్తాంచపాదా సంగృహ్యతాడయన్ । తతస్తేతప్తరక్తచ తస్యాఃపా
సమచిక్షపన్ ॥ ౩౨ ॥ త్రపుతప్తసమాదాయ ద్వితీప్రేక్షిపంచ । ఇ
త్యాదిభిగ్నుహానైః రాజన్ తాంయమకింకరాః ॥ ౩౩ ॥ చిత్రగప్తేనబ
హుశః ప్రీతితాస్తేయమేనచ । సామహాక్షారసరికం పితృభిశ్చ పితామ
హ్నాః ॥ ౩౪ ॥ సాచాంధవైరనేక్ష్య దశపూర్వైఃదశశాపరైః । నారకీయా
తనాంధుక్వా పునర్ముమిముపాగతా ॥ ౩౫ ॥ శ్వాసయోనా సముత్పన్నా
దశజన్మనిపంచచ । తతఃపంచదశేరాజన్ కలింగేద్రాహ్మణాలయే ॥ ౩౬ ॥
శ్వాసదేహమనుప్రాప్య చోదితాదగృహేగృహే । కదాచిద్బ్రాహ్మణ
గృహేకాతికాశేంద్రువాసరే ॥ ౩౭ ॥ శివపూజాచ విధివ త్కృత్వా నక్షత్ర
మండలమ్ । ద్రష్టుంసమాగాద్రాజేంద్ర బలిమాదాయపాణినా ॥ ౩౮ ॥ నివే
దనాంతేనబలిం త్యక్తాబ్రాహ్మణ పుంగవః । పాదా ప్రక్షాల్య చాచమ్య
మౌవిశద్భ్రహ్మహమంజసా ॥ ౩౯ ॥ దివానలభ్యాలేశం వాసాశునీబలిభోజనం ।
కాతికాశ్యామిందువారేతు శునీవాబలిభక్షయమ్ ॥ ౪౦ ॥ తేనచాతస్త్పతి
ఘాత పాపీత్యాహముహూర్ముహూః । సవిప్రీన్వితోధూత్వా గృహం
దత్వాబ్రవిద్యచః ॥ ౪౧ ॥ కిం కింకరోషిచాస్తాకం గృహేతతారణంవద ।
భృత్రహ్మణశ్రదేమేవాక్యం నారీచాహంపురాద్విజ ॥ ౪౨ ॥ కులటాపాప
సంతాపాతసంకరకాడిణీ । పరేషాంసంగతిరతా పుంశ్చలీపతిఘాతకీ ॥ ౪౩ ॥
వీరమాద్వి పాపాని కృత్వాచ యమమందిరే । తత్రేధుక్వా యతనాంచ

త్రిగవ్యుని ర్నిరంతరమ్ । మనుష్యాః పశవస్తవత్పక్షిణశ్చ మృగాస్తథా ॥
 ౧౦ ॥ నకదాచిచ్ఛరంతిస్సరాక్షసానాం మహాభయతే । మహాఽర్షత సం
 కాశైఃపశుపక్షిమృగాదిభిః ॥ ౧౧ ॥ వటవృక్షసమీపేతు బహుభిర్భీషు దారు
 డైః । ముచ్యంతేబహువోన్యోన్యం శబ్దాః ప్రాణభయప్రదాః ॥ ౧౨ ॥ ద్విష్ట్యాద్వి
 జవరోరాజన్ కాతకకస్నాన తత్పరః । గచ్ఛన్ దదర్శ తస్మాగేన్ రాక్షసా
 న్స్వీక్షమాశ్రితాన్ ॥ ౧౩ ॥ సంతప్తహృదయస్తత్రురుద్రం భద్రంచ విహ్వ
 లః । స్ఫురన్ విష్ణుపదద్వంద్వంతత్పరస్థోవనీపతే ॥ ౧౪ ॥ త్రాహిదేవేశ తోక
 శత్రాహినారాయణోవ్యయ । సమస్తభయ విధ్వంసిన్ త్రాహిమాంశరణా
 గతమ్ ॥ ౧౫ ॥ నాన్యంపశ్యామి దేవేశ త్వత్తోహం జగదీశ్వర ॥ ఏవంఽలయ
 మానంతంరాక్షసానుగతాస్తదా ॥ ౧౬ ॥ భయతఃపాన్వితం విప్రం దృ
 ష్వాతత్రేజసాహతాః । దర్శనాత్తస్య విప్రస్య సంజ్ఞాసంజాయతే మలా ॥
 ౧౭ ॥ చక్రః ప్రణామంతేభూమా బ్రాహ్మణాయ శఃశాస్సనే । తేరాక్షసాః
 ప్రాంజలయః తదగ్రేన్మపశుంగవ ॥ ౧౮ ॥ తుష్టువుద్విషిదై ర్వాస్విః విప్రం
 భూతదయాపరమ్ । బ్రహ్మన్ తేదర్శనాత్సద్యో పయంసిమల్లషాలయా ॥
 ౧౯ ॥ భవదాగమంబ్రహ్మన్ లోకోపకరణాయైవై । మహతాంజీవనం లో
 కేప్రాణినాముపకారకమ్ ॥ ౨౦ ॥ మహద్విచలనంవిప్రతేచ ప్రాహుషన్మహీ
 పతేఏవంప్రత్యుపితుంశుత్యా బ్రాహ్మణోభయపజితః ॥ ౨౧ ॥ కేయూ
 యుపితానాహ ప్రసన్నేనాంతరాస్సనా । కిమిదంకమన్తాకేన వికారం
 రూపమీవృశమ్ ॥ ౨౨ ॥ భవద్భిః కింకృతంపూర్వం విద్వగ్భిరతి నిందితమ్ ।
 వదద్వంనాత్రసంజేహూయమ్మౌకంమహాభయంయతః ॥ ౨౩ ॥ తేనస్మరంతి
 తేనర్వం పృథక్తత్రుషన్ నిందితం । విప్రాగ్గృహూయస్తత్రేత్థం తద్వ
 దానుస్సమాగతాః ॥ ౨౪ ॥ బ్రహ్మరాక్షసాః । అహంపురాద్రావిడేషు గ్రా
 మిణీ బ్రాహ్మణాధమః । నిష్టరోవాక్యచతురః గ్రామేషందరసంజ్ఞికే ॥ ౨౫ ॥
 బ్రహ్మస్యంచ మయాధుక్తం కటుంబానక్తబద్ధినా । బంధుభ్యో బ్రాహ్మణే
 భగ్యే నాన్నందత్తమయాపురా ॥ ౨౬ ॥ బ్రహ్మస్యం ప్రణయాద్భుక్తం
 దహిత్యాసప్తయంకులం । తదేవచోర్యరూపేణ దహిత్యాచంద్ర తారకం ॥
 ౨౭ ॥ రౌరవేయాత నాంధుక్త్యా సభూమా బ్రహ్మరాక్షసః । దోషస్యా
 న్యప్రశమనే ఉపాయంకురుభూసుర ॥ ౨౮ ॥ ద్వితీయోవాచతంవిప్రం విన
 యావన్మోన్యప । మాతాపిత్రో రహంజేష్యాః కిన్యోన్యైర్ భావణః ॥
 దారావత్య సమాయక్తో మృష్ణాన్నం భక్షయామ్యహం । పిత్రోష్వత్రా

పునర్భూయింతాన్మృగహమ్ || ౪౫ || జన్మేనమంతమంవిప్ర జాతీస్సరగకా
రణమ్ | తద్వదస్వప్నజలేష్ట కృత్వాచాహంపునానిజై || ౪౬ || ఏవంశ్రు
త్వాసప్రేషే దోః జ్ఞానచతురదర్శయత్ | కార్తికాగ్నిమిరువారేతు
ల్యున్నంనక్షతోజహత్ || ౪౭ || జాతీస్సరగహేతురైవ సాధుజ్ఞాత్వేషిసో
దత్ | సామంతపురఃపాహ చాహ్మణంవేదపారిగమ్ || ౪౮ || మాంపా
సీకృపణాబ్రహ్మక శ్వానయోనిధరాంద్విజ | ఏవం సంపాదీతతోపా
దదౌధర్మ మనుత్తమమ్ || ౪౯ || కార్తికాగ్నిమిరువారేతు హ్యేకవాగే
యస్ఫలమ్ | తస్మింప్రదదౌసద్యః ఉపకారాయభూవతే || ౫౦ || క్షే
ప్యమానదేహాధ్యా దివ్యసృగ్వస్త్రభూషణాః | పిష్పభిస్సరాజేంద్ర కైలా
సంపతిసాయయా || ౫౧ || శివేనమోదతేతత్ర శివానుద్వహిపతే
తస్మాత్కార్తికమాసేతు సోమవారవ్రతంచరేత్ || ౫౨ || యఃకరోతి
తంభక్త్యాకైల్యంకరసంస్థితం | తస్మాత్త్వపిరాజేంద్ర కార్తికాగ్నిధా
మావర || ౫౩ ||

ఇతి శ్రీ స్థాందపురాణే - కార్తికమాహాత్మ్యే,

ద్వితీయోధ్యాయః

—*—

అథ తృతీయోధ్యాయః.

శ్రీచణ్డః || కార్తికమాసిరాజేంద్ర స్నానదానజపాదికం | లేశే
వాకురుతేమత్కః తదక్షయ్యఫలంస్మృతమ్ || ౧ || అనిశ్చందేహ మాశ్రిత
కార్తికోక్తంవరేన్నసా | స్త్రియోవాపురుషోవాపి శ్వానయోనితతం వ
శేత్ || ౨ || పౌణ్యమ్యంకార్తికేమత్కఃస్నానదానంతునాచరేత్ | కోటి
జన్మసుచండాల యోనౌసంజాతుతేన్మప || ౩ || కృమాద్యోనాసముత్పన్నో
భవతేబ్రహ్మరాక్షసః | అత్రైవోగాహరంతీమ మితిహంపురాతనమ్ || ౪ ||
తత్త్వస్యచరితం తత్సమాసేవక్షత్రుణు | అంధదేశే ద్విజఃకచ్చి త్రత్వ
త్వశ్చత్రుతః || ౫ || సర్వకాస్తావకుశల త్స్యనాదీజితేంద్రియః | తిథయా
త్రాసురవ స్సర్వభూషదయాశరః || ౬ || కదాచి త్రిక్షయాత్రాధా
టరూనోసరేశ్వర | గోదావరీతటేరాజః వటేచాంబరచుంబిని || ౭ || తస్మై
త్రయఃపిశాచాశ్చ బ్రహ్మరాక్ష సంజ్ఞికాః | ఊర్ధ్వకేశాః కరాశాస్త్రా కృ
ష్ణదేహఃకృశోదలా || ౮ || రక్తనేత్రశ్శ్రుమఖాః దీనుఃదంతాసిపాణయ
కపాలావరణారాజః సర్వభూతభయంకరాః || ౯ || వటస్యపరివారా

అథ చతుర్థోఽధ్యాయః.

రాజోవాచ ॥ తవ వాగమృతంపీత్యా తృప్తిర్వాసీ స్పృహమితే । కిం దా
 నం కారికాకేమాసికి మద్దిశ్యవ్రతంచరేత్ ॥ ౧ ॥ భూయోహం శ్రోతుమిచ్ఛా
 మి ధర్మంకారిక సంభవమ్ ॥ వసిష్ఠః ॥ భూయశ్శృణ్వ్యామ్యాఘమాదం సర్వ
 పుణ్యవివర్ధనమ్ ॥ ౨ ॥ ప్రవత్స్యామి మహారాజ ధర్మంకారిక సంభవం । కా
 రికాకేమాసి సాయాహ్నా శివాగారేశుభప్రదే ॥ ౩ ॥ యోవీష మర్చయేద్భ
 క్త్యా తదనంత ఫలప్రసం । గోపుర ద్వార శిఖరే లింగాగ్రే నృపపుంగవ ॥
 కారికాక్యాపర్వయేద్దీపం సర్వపాపైః ప్రముచ్యతే । యః సర్వా దృక్షేత్తా
 వేష కారికాక్యా మీశ్వరాలయే ॥ ౪ ॥ గచ్ఛేనచ శ్చుతేనాపి తైలాద్వీమ
 భుతైరతః । నారంజ తైలాద్రాజేంద్ర దీపంయశ్శంభవేర్పయేత్ ॥ ౫ ॥ సధ
 న్య స్సర్వధర్మశ్చ స ధర్మాత్మా నసంశయః । యదిత త్తవభావేతు కారికా
 మాసి హేమిష ॥ దీపమేరండతైలం వాయోర్పయేత్సతు పుణ్యభాక్ । మో
 హేనైవాభవాదం భాద్యక్త్యావా పార్వతీపతేః ॥ ౬ ॥ కారికాకేచార్పయేద్దీ
 పం సశివమీయభాజురః । పురాపాశ్చాలదేశేతు రాజా భూధ్వనదోషమః ॥
 ౭ ॥ పుత్రహీనస్తతస్తేపే గోదావర్యాస్తతేశుభే సాత్తుకామస్సమ యాతః
 ప్రేమహా మునస్తమః ॥ రాజానమబ్రవీత్తత్ర కిమర్థంక్రియతేతతః । తతో
 వాచమహీపాలా మునిసత్కవచాన్వితమ్ ॥ మునేపుత్రవిహీనోస్థిత దళం
 తప్యతేతతః । బ్రాహ్మణః ॥ కురుష్యభక్త్యా నిప్రేభ్యో త్తస్మివా పార్వతీ ప
 తేః ॥ ౮ ॥ తేనతే పుత్రసంతానో భవిష్యతి నసంశయః । ఇతి తేనోదితం
 శ్రుత్వా ప్రహషణమతులం లభేత్ ॥ ౯ ॥ నమగ్రాత్య గృహంజత్వా సు
 స్నాతస్సమలంకృతః । చకారదీపదానంతు వినిశేష్యకతుష్టయే ॥ ౧౦ ॥ తత
 స్తేనైవపుణ్యేన సాధ్వీగర్భమధత్తసా । పాస్మాతకాలే సాపుత్రం ద్వీయ
 మివభాసరమ్ ॥ ౧౧ ॥ రాజా ప్రహషణమతులం సంప్రాప్యైవ మువాచ
 ॥ సన్యంకారిక మాసన్యమాహాత్మ్యం పురుషార్థకమ్ ॥ ౧౨ ॥ సర్వే
 పామేషభూతానాం సుఖహేతుర్నసంశయః । తస్మాద్విధానంచక్రకేసాభా
 లన్యపుణిపతిః ॥ శత్రుజిన్నాయ పుత్రస్య విప్రాస్సృజ్య భక్తితః । త
 తోవృద్ధిగతో బాలా రాజపుత్రోవసేవతే ॥ ౧౩ ॥ శూరస్సూరూపో నృప
 తేః తనయః ప్రాప్తయా నః । వారాగనోసు నిరతో పరశ్రీరకలాల
 సః । గురువిప్రసద్యేషీ జాతిసంకరకారకః । నిందతోనిఘ్నరః పాపః ॥
 భూషిషుకరాగ్రహః ॥ ౧౪ ॥ రూపయావనసంపన్నోనానాలంకారభూషితః ।

భయోశ్చపిపర్యుపాసేన భోజనమ్ ॥ ౩౦ ॥ బంధుభ్యోబ్రాహ్మణేభ్యశ్చ
ద్రవ్యాసక్తేన యన్మయా । నాదత్రం చాణుమాత్రం వాతస్మా ద్ధుబ్ధి
నామయో ॥ ౩౧ ॥ ఆంధ్రీదేశేనివాసేన చాజ్ఞానేనాల్పమేధినా । తేనకమకవి
పాకేనయాతనాంచ యుగప్తకమ్ ॥ ౩౨ ॥ ఘక్తావసశ్చద్భువంప్రాప్య బ్ర
హ్మరాక్షస రూపధృత్ । పాపపంకేనిమగ్నం మాం ఉద్ధరేహ మహీసుర ॥
౩౩ ॥ ఏవముక్తతృతీయస్తు ప్రాహేదంప్రణతోన్మప । ఆంధ్రీదేశేచకో
విప్ర విష్ణోరాయతనేశుభే ॥ ౩౪ ॥ స్నానసంధ్యాపరిత్యక్తః పరనించాపరా
యణః । బహుభాషీనిష్ఠురోహం డయాహీనోఽశుచిద్విజ ॥ ౩౫ ॥ తైలం
విష్ణోదీపసంస్థం మయాచాపహృతంపురా । వేశ్యాగారేతు తత్తైలంతద
తం దీప్యతేమయా ॥ ౩౬ ॥ తస్మాత్తద్రీప్య మాదాయ తయాంత్యాకిలాట
సః । తేనకర్మనిపాకేన నరకేభుక్తయాతనః ॥ ౩౭ ॥ పశ్చాద్భూమి మను
ప్రాప్యనానాయోనిషు వైక్రమాత్ । బ్రహ్మరాక్షస యోనాతు సంజాతో
ప్యత్రీపాదపే ॥ ౩౮ ॥ రక్షమాంకృపయాబ్రహ్మణ్ సర్వభూత డయానిభే ।
తైరేవముచితంశ్రుత్వావిప్రోవిక్లిత మానసః ॥ ౩౯ ॥ మాభయం భవతాషు
ల్ప ముద్ధరిష్యేమానంకటాత్ । కార్తికస్నాన కామేన ఆశ్చన్ద్రం మయా
సమా ॥ ౪౦ ॥ ఇత్యుక్తాస్తై స్త్రహోవిప్రోకావేర్యాం కాకాకేన్మప । స్వయం
కృత్వాతతఃస్నానం । తేహంముక్తిమ కారయత్ ॥ ౪౧ ॥ తత్రాదేవము
క్తాస్సృగిః దివ్యరూప ధరాశ్చతే । యయ్యర్విష్ణు పదంరాజ్ కార్తికే
స్నానమాత్రతః ॥ ౪౨ ॥ మోహేనైవాధ వాజ్ఞానా తావేర్యాంచ భృ
గుదయే । యోనిమజ్జతిరాజేంద్ర విష్ణోః పూజాం విధానతః ॥ ౪౩ ॥ వాజపే
యాయుతానాంచ ఫలంయూతిన సంశయః । యేనకేనాభ్యపాయేన కాపే
త్యాంకాకేన్మప ॥ ౪౪ ॥ ఆవశ్యకమిదంస్నానం కుర్యాద్విష్ణు పరాచ
ణః । నకుర్యాద్వదికార్తిక్యాంస్నానం భక్త్యానరాధమః ॥ ౪౫ ॥ దశజన్మన
చండాలోపశ్చత్సూ కరకోభవేత్ । తస్మాత్కార్తిక మాసేతు స్త్రయో
నాపురుషస్యచ ॥ ౪౬ ॥ స్నానమావశ్యకంరాజన్నాత్రీ కార్యావిచారణా ॥

ఇతి శ్రీ స్థాందపురాణే - కార్తికమాహాత్మ్యే

తృతీయోఽధ్యాయః.

కంవాసధన్య స్సగ్వయోగినాం । ఇతిత్రైగువీతం శ్చ త్వా కామసూ నుదయా
న్విశః ॥ ౪౨ ॥ దాస్యామివీపాతస్య శలంవిపివిముక్తయే । ఏకకాలమృ
తానాంచ గతిరేవావ శిష్యతే ॥ ౪౩ ॥ ఇత్యుక్త్వా ద్రుదదౌపుణ్యం కాశిక
కేమాసిసంభవం । తేనప్ర్యాప్తగా వే సుముక్తః యమపాశతః ॥ ౪౪ ॥
దివ్యం విమానమారుహ్య యయాగివనికేతనం । యయురల్పేవ పుణ్యేన
తదా తేశివమందిరమ్ ॥ ౪౫ ॥ తస్మాత్సర్వం ప్రయత్నేన కార్తికాన్యంధమా
చరేత్ । నాచరేద్ద్యుమూఢాత్కారవంనరకం వ్రజే ॥ ౪౬ ॥ యఃకా
తికేమాసిరాజ్ఞ మాసమేకంనిరంతరం । శంకరస్యాధవా విష్ణోః దేవదే
వస్థచక్రిః ॥ ౪౭ ॥ దీపమావాగ్మౌగ ర్భాగ్న పునఃకాయతేషువి సోపిజ్ఞా
న మనుప్రాప్య ముక్తోభవతి నిశ్చయమ్ ॥ ౪౮ ॥ స్త్రీయోనాపురుషోవాపి కా
తికేకేశవాగ్రతః । స్వశక్త్యాచార్యదేర్దీపం సర్వపాప విముక్తయే ॥
తస్మాత్త్వయిరాశేంద్ర కార్తికేశాజ్ఞాపతేః । మందిరే దీపమాలాంతు స
మపయనసుశయః ॥

ఇతి శ్రీ స్కాందపురాణే - కార్తికమాహాష్టమీ
చతుర్థోఽధ్యాయః.

అథ పంచమోఽధ్యాయః ॥

శ్రీవసిష్ఠః ॥ అచరే తాగ్నికేమాసి నారీవాపురుషోపివా । పాశకు
యాశంరాశేంద్ర కార్తికేనుత్రభాజనమ్ ॥ ౧ ॥ యద్వాచరతి రాశేంద్ర
ఫలమక్షయమశ్నుతే । యఃకార్తికేశూరేరగ్రే గీతాపాఠం కతిష్య ॥ ౨ ॥
ససర్వపాపనిర్ముక్తః జీర్ణత్వచమివోరగః । కార్తికేతులసేపత్రైఃకరవీరై
స్సితాసీతైః । అలంకరోతిసద్భక్త్యా విష్ణుమాద్యంజగద్గుహం । సవిష్ణోమకం
దిరంప్రాప్యవిష్ణు గాసహమోచతే ॥ ౩ ॥ విభూతింవిశ్వయాపంచ కార్తికేశ
శవాగ్రతః । యోజపేచ్ఛక్తియోగేన సవైకుంఠోవ్యోభవేత్ ॥ ౪ ॥ సాదం
వాక్లోకమేకు వాపురాగంకార్తికే హరేః । అగ్రతః కురుతేరాజ్ఞ సము
క్త్యువకమభి ॥ ౫ ॥ యఃకార్తికేశుతేపత్నే వనభోజనమాచరేత్ । స
యానివైష్ణవంధూమ సశ్వపాదైః ప్రముచ్చతే ॥ ౬ ॥ జపహోమాచక్షణం
కాలేభోజనేవీత్యతర్పణే । చందాలపతితానాంచ కూ దసూతక భాషణమ్ ॥
శ్రుత్వాసమాచరే దీమాన్ కార్తికేశుభోజనమ్ । నానాద్రుమలతా
కేణైవనేనామలకాగ్రతః ॥ ౭ ॥ సమభ్యర్చ్య విధానేనసాలగ్రామసి వాసి

కస్యచిద్విజ ముఖ్యస్య భార్యపరమశోభనా ॥ ౨౧ ॥ హరిమధ్యా విశాలా
 క్షీ బృహదౌచీణి పయోధరా । రంభోరుశ్మకవాణీచ సౌందర్యస్సవిభ్ర
 మా ॥ సరాజతనయస్తాతు దృష్ట్వా సౌందర్యతోషితః । తందృష్ట్వాపాత
 భారాజ్జ తస్యరూపేభామినీ ॥ ౨౩ ॥ సాగత్వా రాజతనయం ద్విజంశ్య
 క్త్వామహాశీ । తేనసారమతే నిత్యం సంతుష్టా రాజమందిరే ॥ ౨౪ ॥ రాత్రి
 శేషంతథాసిత్యా పునఃపతి ముపాగతా । తత్క్షణత్వా సద్విజఃకోపా ద్భా
 ర్యాం దృష్ట్వాతి నిందితామ్ ॥ ౨౫ ॥ ఖడ్గపాణి స్సకోపేన తస్మాశ్చోప పతే
 ర్మృప । వనోపాయం స్మరన్మిత్యం యేనకేనా వ్యపాయతః ॥ ౨౬ ॥ కదాచి
 తాకాకేమాసి పౌణ్యమ్యాం మిందువాసరే । దిష్ట్యాశివాయలయం గత్వా
 రాజపుత్రస్తయాసహ ॥ ౨౭ ॥ సామర్థ్యవ్యతికాం సుహృత్త్వైలాంతే
 వైవభూమిప । సరాజపుత్రోమోహేన త్రైమేరండకం స్వయమ్ ॥ ౨౮ ॥
 దీపంసాదీప పాతేతు సృజ్యాల్లాతి ప్రయత్నతః । సంస్తాస్య వేదికాయాం
 చ శివాగ్రేకుభచారిణీ ॥ ౨౯ ॥ తతతత్రైజసా రాజ స్మరణోత్సాహ నిగ్ధ
 రైః । కామశాస్త్రంలాఘైశ్చ క్రీడాభ్యుక్తతురాదరాత్ ॥ ౩౦ ॥ ఆత్మానం
 గోపయిత్వాతు శన్దేగత్వాతదాలయం । కవాటింసస్థిరం బధ్వా శివమా
 హాయకోపతః ॥ ౩౧ ॥ చిచ్ఛేరరాజతనయం తతోభార్యాంవరాధిప । రా
 జసూనుశ్చనైస్థిత్యా జఘ్నివాసనినాచతమ్ ॥ ౩౨ ॥ జీర్ణదేవాలయే దైవా దన్వో
 న్యాఘాతయోగతః । త్రయోపి మరణం జగ్ముః కార్తికా న్య మిశ్యరాలయే ॥
 ౩౩ ॥ మోహతాకాక పౌణ్యమ్యా మిందువారే శివాలయే । పౌణ్య
 మ్యా మిందువారేతు సర్వపుణ్య ఫలప్రదే ॥ ౩౪ ॥ తదాగతా యమభటా
 సాశహస్రైశ్చయంకరాః శివయాతాస్తవా జగ్మురుద్రలోచనభీతిదాః ॥ ౩౫ ॥
 లభతా రాజపుత్రంచ విమానే సన్నివేశ్యచ । పాదాబాబధ్యతం విప్రం
 యమమాతాస్సదారుతాః ॥ ౩౬ ॥ ఏవంభిన్నా గతిర్దృష్ట్వా తానాహ
 ద్విజసత్తమః । తాపుభౌతుగుల్మపాష్కానౌ కుంటాట నృపపుత్రకా ॥ ౩౭ ॥ ఆ
 హంద్విజ వరఃపుణ్యో గతిభేదోహ్య ధూమికా ॥ శివయాతాస్తవఃపోదు
 జ్జాగ్రేహ్యం దీపమానసమ్ ॥ ౩౮ ॥ మోహతాకాక పౌణ్యమ్యా మిందు
 వారే శివాలయే । ఏమా గాతమరా గాత్రైఖండే వతికామ్ ॥ ౩౯ ॥ జ
 కాతతేనపుణ్యేన సర్వపాపక్షయభవేత్ । అనేనరీపపాత్రంచ త్రైమేరం
 డసంభవమ్ ॥ ౪౦ ॥ సర్వపాపక్షయపూత్యుత్తలైలపాత్రయోః । దా
 నేనేనాథమోహ తాకాకాకాంశంకరాలయే ॥ ౪౧ ॥ యోర్పయేద్దీపమ్

కమాసిమానవః ॥ ౩౦ ॥ ధర్మంసమాచరేత్సద్యో జీవన్ముక్తో నసంశయః ।
వ్యాధః ప్రత్యుక్తమాకల్యాణం ధర్మంచ ఋషిశాస్త్రం ॥ ౩౧ ॥ మూషకస్తత్ర
తచ్ఛ్రిత్యా ముక్తజేహస్తతోగమత్ । విశ్వామిత్రస్తుతం భృష్ట్యా సబభూ
వాఃవిస్మితః ॥ ౩౨ ॥ నివేద్యసకలంకమక విప్రసూనురుదారధీః । సద్యస్సం
దర్శయంస్తత్ర వ్యాధాయైశతృలంనృప ॥ ౩౩ ॥ అశజ్ఞానో యయాశీ
ఘ్రం విప్రసూను సఖ్యయాత్రమం । వాగ్ధోషి సకలం తస్మా చ్ఛ్రిత్యా
వాపశుభాంగతిమ్ ॥ ౩౪ ॥ ఇచ్ఛంతి యదియోలోకే గతిమన్యంత దులక
భాం । కార్తికకన్యవ మాహాశ్శృంగ శ్రవణంచాభ్యసేత్ససేః ॥ ౩౫ ॥ పుణ్య
తేనాధికంప్రాప్య ప్రయాతిపరమాంగతిమ్ । తస్మాత్సర్వప్రయత్నేన కార్
తికే ధవకమాచరేత్ ॥ ౩౬ ॥ ఇదంసత్యమిదం సత్యంఛాతా సుత్ర
తంవయా । పురాణేషుమతిరాజక కురుసవ్యక్ప్రియమృతః ॥ ౩౭ ॥ యా
స్యసత్వంపుణ్యగతిం నాత్రకార్యావిచారణా ॥

ఇతి శ్రీసాందలపురాణే - కార్తికమాహాత్మ్యే -

పంచమోఽధ్యాయః.

అథ షష్ఠోఽధ్యాయః.

వసిష్ఠః ॥ యఃకార్తికకమాసిరాజక స్నానం పంచామృతేనచ । క
స్తూరీగంధతోయేనవిష్టేరమితేజసః ॥ ౧ ॥ యఃకుర్యాద్భక్తిభావేనమాన
మేకంనిరంతరం । సోత్సవేభాయుతఫలం ప్రాప్యయాతి శుభాంగతిమ్ ॥ ౨
యేసాయాహ్నా హరేరగ్రే కార్తికక్యామవసీపతే । దీపదానం పశుకుర్వం
తి తద్విష్టోః పరమంపదమ్ ॥ ౩ ॥ గార్తికకమాసి సంప్రాప్తే దీపదానం కరో
నియః । సుజ్ఞానంప్రాప్య విమలం విష్టోలోకక మవాప్నయాత్ ॥ ౪ ॥ తూలం
సంశోధ్యవిధినా వళింకృత్వాప్రయత్నతః । శాలిపీష్టేన తత్పాత్రం గో
ధూమీనాథవాన్మప ॥ ౫ ॥ కార్తికక్యాంకారయేద్యక్త్యా ఘృతవళికా సమ
న్వితమ్ । ఘృతపూరిత తత్పాత్రం వహ్నిజ్వాలాని యోజయేత్ ॥ ౬ ॥ విప్రా
యవేదవిదుషే పూజ్యభక్త్యా ప్రదాషయేత్ । ఏవం క్రమేణ రాజేంద్రమాన
మేకంనిరంతరమ్ ॥ ౭ ॥ మాసాంజతేరదితంపాత్రం వళింకృత్వా సునణకా
కం । శాలిపీష్టమధ్యస్థం పూజ్యాయంచానివేదయేత్ ॥ ౮ ॥ బాహ్యణా
నోజయేత్పశ్చాత్ స్వయమేవతతఃపరం । మంత్రేణానేనరాజేంద్ర కుర్వా
ద్దానమిదంశుభమ్ ॥ ౯ ॥ సవకజ్ఞాన ప్రదందీపం సర్వసంపత్సుఖావహం

సం । దామోకరంజగద్వంద్యం గంధపుష్పాక్షతాదిభిః ॥ ౧౦ ॥ యథావిత్తా
ను సారేణ విప్రాక సంపూర్ణైశ్చైవ । ఏవంయ ఊజ్జ్వలమాసేక్ష్మిక వస
భోజనమాచరేత్ ॥ ౧౧ ॥ సర్వపాపవినిగ్ధక్తాయద్యతాగలాది సంభవైః ।
తస్మాత్సర్వప్రయత్నేన వసభోజనమాచరేత్ ॥ ౧౨ ॥ పురాణ శ్రవణం భ
క్త్యామాహాత్మ్యంకాత్మికస్యచ । యథావిప్రనుతో ముక్తోరాజక దుర్యో
నిసంకటాత్ ॥ ౧౩ ॥ రాజాః కోవిప్రనుజః కంకషకృతవానేనముచ్య
తే । ఏతద్భక్త్యాకసమావత్ప్రశోతుమిచ్ఛామి సాంప్రతమ్ ॥ వసిష్ఠః ॥
శ్రుణురాజక ప్రవత్స్యేమి కావేర్యావైతతేసుభే । దేవశమక ఇతిఖ్యా
తోవేదకేదాంకపారగః ॥ ౧౪ ॥ తస్యసూను దురాచారో తమాహస్వ
నుతంపితా । వత్స్యేమిశ్రుణు శేపుత సర్వపాప విముక్తయే ॥ ౧౫ ॥ కురు
వ్యకాతికమాసి స్నానం కేశవస్థాజనం । దీపమాలాపకణితస్య విష్ణో
రమితతేజసః ॥ ౧౬ ॥ ఇతిశ్రుత్వానుశస్తస్య పితరంపునరబ్రహ్మే । కుతః
కాతికధమేతి తన్నకార్యం మయాకృతమ్ ॥ ౧౭ ॥ తచ్చుత్తా కోపతా
మ్రాక్షోశశాపసుత మంజసా । మాషకోభవ దుర్బుధైరజ్యే ద్రిమకోట
రే ॥ ౧౮ ॥ అయూతవిశాపఞ్చ పశ్చాత్తాపేనధూమిప । దురాచారస్యమే
తాతకథంనుక్తీర్భువివ్యః ॥ ౧౯ ॥ సచాహకాతికం భమం యవాశో
వ్యసిపుత్రక । ముక్తిస్తేనవితానునంతస్య పుణ్య ప్రభావతః ॥ ౨౦ ॥ ఇత్యు
క్త్వావిరమచ్ఛ్రుంసుతః పితరిసోప్యథ । తత్తతా స్మృషకోభూత్వా గజా
జ్యేద్రుమేవృప ॥ ౨౧ ॥ సుభలేనవజీవానా మాశ్రయేద సుఖప్రేతే । ఏవం
మంతరితేకాలేతత్రాగాతాగికోమునిః ॥ ౨౨ ॥ శిష్యేభ్యః కాతికస్నానం
కృత్వాతస్మై మాశ్రితః । పురాణపఠనంతత్ర మాహాత్మ్యం కాతిక
స్యచ ॥ ౨౩ ॥ చకారభక్తిగౌవేన తస్మైలేకపుంగవ । తదాకశ్చిద్దురా
బాహోవ్యాభశ్చాపధరశ్శతః ॥ ౨౪ ॥ మృగయాసంభరన్నాగా త్ప్రణహం
సాపరాయణః । విప్రాకమాపం సముద్యోక్తో దయాహీనోఽను మూర్తిక
మాక ॥ ౨౫ ॥ తేషాందశశనతోద్భూతా సంజ్ఞాపర్యాధక సాధినీ । తాను
వాచతతఃప్రీతోఽమిదంకమక ముత్తతమ్ ॥ ౨౬ ॥ తెనైవ ముకోరావషీ
ర్విశ్వామిత్రస్త్రుబ్రహ్మేత్ ॥ విశ్వామిత్రః ॥ శ్రుణువ్యాధ ప్రవత్స్యేమి బు
ద్ధిస్తేనిమలోదయా ॥ ౨౭ ॥ ధమకః కాతికమాసస్యనరాపాం కీలవధక
నః । కాతికమాసియోమోహతో స్నానం దానాదికంచరేత్ ॥ ౨౮ ॥
ససర్వపాపసిన్ధుక్తో యాతివిష్ణోః పరంపదం । భగవద్భక్తిగౌవేన కాతిక

గోదయవేశాయాం కాత్తికకన్నవ మంభసీ || ౩౧ || హరేఃపూజాం దీప
దానంపురాణశ్రవణంతథా || మాసాంతే విప్రముఖ్యేభ్యోభోజనం సాప్రయ
చ్చతి || ౩౨ || కాత్తికకేతుసదారాజ్ఞ మాసస్నానంకరోతిసా | తేనశీతజ్వ
లత్ప్రతిజ్ఞాయతే కుక్షిరోగతః || ౩౩ || తప్తమానాదివారాతా దుఃఖా
ద్బాష్పాకులేక్షణా | మమరబంధుహీనానాస్వగ్ లోకం గతామదా ||
తస్మాత్కాత్తిక మాసేతు దీపదానంవిశిష్టతే | జ్ఞానాజ్ఞానకృతంపాపం
కాత్తికే దీపదానతః || ౩౪ || నశ్యంతినాత్రసందేహ శృంకరేణోదితం
పురా | ఇదంరహస్యమాఖ్యానం కథితంతపభూవతే || ౩౫ || యచ్చుత్వా
మువ్యతేజుతు జకన్యసంసారబంధనాత్ ||

ఇతి శ్రీహరిందపురాణే - కాత్తికమాహాత్మ్యే.

షష్ఠోఽధ్యాయః.

—(*)—

అథసప్తమోఽధ్యాయః.

వసిష్ఠః || పునఃకాత్తిక మాహస్య్యంప్రవత్స్యమిస మాసతః | తచ్చ
ఋష్యనరశ్రేష్ఠప్రసన్నేనాంతతాస్మనా || ౧ || యఃకాత్తికేశ్వయద్భక్త్యాక
మతైఃకమలేక్షణమ్ | తస్యగేహేవసేత్త్యంకమలానాత్రసంకయః || ౨ || దే
వేశంభక్తియోగేనతులసిజాతిపుష్పకైః | అగ్నేయేద్యదిమాసేస్త్రిక్ శవ
భూయోనజాయతే || కాత్తికగేబిల్వప్రతేణ పిష్టన్యాపకమిశ్వరిం | యః
పూజయేన్నరశ్రేష్ఠస్తతు భూయోభిజాయతే || ఫలదానంచకాత్తిక కేయః
కుర్యాత్సద్భక్తియుక్తతః | పాపాశలయంయాంతి తమాంసీ వారుణోద
యే || ౩ || యోధాత్రీఫలమూలేతు భృత్వాపిష్ఠుప్రపూజయేత్ || యమస్త
న్నేక్షితుంశక్తఃనాత్రకార్యావిచారణా || ౪ || సాలగ్రామార్చనంరాజస్నూ
జ్ఞేమాసిప్రయత్నతః | తులసిదత్తైరర్చయేచ్చయస్సధన్వోన్యసంశయః || ౫ ||
యోవనేభోజనం కుర్యాద్విప్రైస్సాథకన్యప్రోత్తమ | కాత్తికేశ్వేనశ్యంతి
మహాపాతక కోటయః || ౬ || ధాత్రీవృక్షసమీపేతు సాలగ్రామార్చనం
రః | యఃకుర్యాదాజశాదూల కాత్తికేబ్రాహ్మణైస్సహ || ౭ || సవైకుం
తపురంప్రాశ్చవిష్ణు వనోద్ధతేచిరం | యఃకాత్తికేమాసి భక్త్యాతౌర
ణంచూతపల్లవైః || ౮ || దామోదరాగ్రేయః కుర్యాత్సయాతిపరమాంగ
ళిం | కదలిస్తంభపూజాంచయః కుర్యాత్కాత్తికేహరేః || ౯ || పుష్పై
ర్వామంటపంబిష్టోస్స వైకుంఠేచిరంవసేత్ | కాత్తికాశ్వాంతేశవస్యాగ్రే

దీపదానం ప్రదాస్యామి శాంతిరస్తు పదామమ॥ ౧౦॥ ఏవం యః కురుతే నారాజక నారీనా పురుషోపేనా । కార్తిక కేమాసి రాజేంద్ర పోత్యయ్యంభు శ్చుతే॥ ౧౧॥ దీపదోలభ తేవిద్యాం దీపదోలభ తేశ్రుతం । దీపదోలభ తేచాయుః దీపదోలభ తేదీపమ్ ॥ ౧౨॥ జ్ఞానాజ్ఞానకృతంపాపం మనోకాగవా యోకమభిః । కార్తికేదీపదానేన విలయంయూతి శ్చ తాత్ ॥ ౧౩॥ శ్రుణురాజక ప్రవక్ష్యామి పురావృత్తం వనోహరం పురాద్రావిడదేశేతు అంగనాకాచివ్యభూతం ॥ ౧౪॥ సురబంధువిహీనాసా సదాభీక్షాన్నజీవినీ॥ నసంస్కృతాన్నుషత్కృత భుక్త్యావర్యాషితాశనా ॥ ౧౫॥ పరపాకరతాని త్యంనిత్యంకుట్టాపేవణి । క్రయవిక్రయణి రాజక ఆజికతాధుక్తశేషతః॥ ౧౬॥ సధ్యానంక్షుపాదాబ్జా నశ్రుతాహరిసత్కథా । నగతాపుణ్యతీర్థానినాపోష్యంవిష్ణువాసరే॥ ౧౭॥ ద్రవ్యంనానావిధంభూపసంచితంబహుశంతయా । నచోపకారంనాదానంసకృతంస్వాత్మభోజనమ్ ॥ ౧౮॥ ఇత్యజ్ఞానసంపన్నా మాహుకశ్చిచ్ఛిబోత్తయః । ద్వేషయోగాత్సమాయాతః శ్రీరంగంద్రష్టుచుచ్చయా॥ ౧౯॥ సవిప్రవర్ణస్తాంధ్యష్టా పాపబుద్ధిముపా శ్రితాం । అథాహుకృపయా రాజక సర్వభూతదయాగధిః ॥ ౨౦॥ వక్ష్యామి సాంప్రతంమూఢే మద్వాక్యచువిధారయ । దుఃఖాదుఃఖ మయోదేహః త్వహ్నాంసాస్థిసమన్వితః॥ ౨౧॥ దుఃఖాగారోష్ఠ్యయంమూఢే భూతైః పంచభి రన్వితః । దేహపసానేతేయాంతి పంచభూతాఃపుథక్ప్యేకః॥ ౨౨॥ యథైవగేహవలభానాశంయూంతుదబిందవః । జలబుద్ధ్యుగవజ్జేహూ నాశమాయాతినీశ్వరమ్ ॥ ౨౩॥ అనిశ్యం దేవమాశ్రిత్య నిశ్శేష్యంమన్యసేహృది తస్మాదంశస్థితంమోహం త్యజమూఢేచిచారతః ॥ ౨౪॥ పతంగోస్త్రింస మాగత్య పపత్యైవస్వయంయథా । స్మరసత్కాన్యకందేవం సర్వభూతదయానిధిమ్ ॥ ౨౫॥ ధ్యానంకురుమహాన్యైః పాదపంకజముత్తయం కామం కోసంభయంలోభం దేహంద్రవ్యాభిలాషిణం । శ్శజజ్జిహ్వపదద్వంద్వభు జభక్త్యాశ్చనన్యయా । కురుష్వకార్తికస్నానం భక్తిభావేనకేశవే॥ ౨౬॥ యథాదానంతథాకార్యం కార్తికేచాలపేవచ । దీపదానంప్రయత్నేన బ్రాహ్మణాయమహాత్మనే॥ ౨౭॥ తేననశ్యంతిపాపాని జగ్జ్ఞాతరకృతాన్యపి । మాకురుష్వాత్రసుదేహంమహాపాపనిముక్తయే॥ ౨౮॥ ఇత్యుక్వాస యయాధీమూక బుద్ధింవిప్రవరస్తరా । ఇతితేనోదితంశ్రుత్వా విస్మితా రాజసప్రమ॥ ౩౦॥ పశ్యాతాపయనుబ్రాహ్మ సాకరోతాకరోకద్రతం । పతం

భవేద్విపాకే వేదవేదాంకపారగః ॥ ౩౨ ॥ సహస్రపత్రైర్లోవిష్టు పూజాం
యఃకాతికేనృపః । సమిత్రపదవీంపాప్య దీక్షాయోవ్యవవాభయూత్ ॥
౩౩ ॥ అతసీవుష్పమాలాయో హ్యలంకృత్య తథాస్వయం । సరింధద్వ
త్సార్వయేద్విష్టు సచస్వర్నాధిపాభవేత్ ॥ ౩౪ ॥ స్త్రీయోనూత్యే నవావి
ష్టుం పూజయేత్తులసీదత్తైః । ససర్వపాతకాన్ముక్తి యాతివిష్ణోఃపరింపదమ్ ॥
౩౫ ॥ కాతికేక భానువారేతు స్నానకమా సమాచరేత్ ! మాసస్నానేన
యత్పూజం తత్పుణ్యంలభతేనృపః ॥ ౩౬ ॥ అద్యంతిమేషధ్యమేచ దినేయస్నాన్
సమాచరేత్ । మాసస్నాన ఫలం తేన లభతే నాత్రసంశయః ॥ ౩౭ ॥ అథ
వామాసమాహుస్యం యః శ్రుణోత్యనునాశనం । మాసమేకం నృపశ్రేష్ఠ
సముక్తసర్వపాతకైః ॥ ౩౮ ॥ కాతికేమాసియోదీపాక దృష్ట్వామోదతి
యఃప్రమాణః । తేనపాపానినశ్యంతి నాత్రకార్యా విచారణా ॥ ౩౯ ॥
సహాయంతురు తేష్టాః పూజాథకంయః ప్రయత్నతః । కర్మణామనసావా
చా సస్వగఃఫలమత్నుతే ॥ ౪౦ ॥ కాతికేమాసియోభక్త్యా హ్యచయే
దమ్యతంసరః । గంధపుష్పేఃసుధూపాద్యైః యాతితత్పదమవ్యయమ్ ॥ ౪౧ ॥
కాతికేకేశవస్వాగ్రే యోజపన్నసమాచరేత్ । సజంబుకో భవేద్బృహ
సప్తజన్మస్వసంయశః ॥ ౪౨ ॥ యేప్రదోషేపురాణంతు కాతికేకేశవాగ్ర
తః । కుర్వంతినరశాదుల తేయాంతిహరిమందిరమ్ ॥ ౪౩ ॥ కాతికేమా
సిసాయాహ్నోస్తోత్రపాతపరోసరః । సంస్వగఃలోకమాసాద్య ధృవ
లోకమతః పరమ్ ॥ ౪౪ ॥

ఇతి శ్రీ స్థావరపురాణే - కాతికమాహత్యైః

సప్తమోఽధ్యాయః.

అథ అష్టమోఽధ్యాయః.

రాజోవాచ ॥ మచ్చితైధికసందేహా వతకతే బ్రహ్మనందన । త
న్నాశాయా ద్యమేయూహీ తద్వత్ప్రేమి తవప్రభా ॥ ౧ ॥ త్వత్ప్రేమయాశ్ర
తంవిప్ర సూక్ష్మనమఃస్య లక్షణం । తథా విధింపాతకశ్చ నందితం విబు
ధాదిభిః ॥ ౨ ॥ బహుపాపరతానాంచ వణకసంకరకారిణామ్ । ఆచార ర
హితానాంచదుర్జ్ఞానాంమహామతే ॥ ౩ ॥ ప్రియశ్చితైస్తుపూయంతేత్రయీ
విద్యాది సంభవైః । కృత్వాగురూణిపాపాని మానవాదుష్టబుద్ధయః ॥ ౪ ॥
ధర్మలేశే నతేనర్వే కథంయాంతి హరేఃపదం । బ్రహ్మైక బహూని పా

సమసుర్యంతియేనకృత్ ॥ ౧౨ ॥ సర్వపాపవినిర్ముక్తాః అశ్వమేధఫ
 లంస్మృతం । కాతికేకేష్టురగ్రేతుజప హోమసురార్చనమ్ ॥ ౧౩ ॥ యః
 కుర్యాద్భక్తివైకుంఠం పితృభిస్సహాభూమిప । కాతికే వస్త్రదానం చ
 యోగదాత్ సానశీతశే ॥ ౧౪ ॥ సోశ్వమేధాయతానాంచఫలం శ్రావణే
 భ్యసంశయః । యఃకాతికేమాసివిష్టోః శిఖరేధ్వజమర్చయేత్ ॥ ౧౫ ॥
 తేనశశ్యంతిపాపానివాయునాపాంసహాయథా । కార్తిక్యాంమత సీతమై
 రర్చయేదద్యుతం నతః ॥ ౧౬ ॥ సీతాస్మితైర్వాడేంద్ర యజ్ఞాయతఫ
 లుభవేత్ । బృందావనాగ్రేకాతిక్యాం గోమయేనోపరిష్యచ ॥ ౧౭ ॥
 స్వస్తీకేశ్యంకపద్మాదైర్భా కుర్యాత్సహాఃః పీఠీయా । నందాదీపంతు
 కాతిక్యామర్చయేద్విష్ణుమందిశి ॥ ౧౮ ॥ తత్ఫలస్యచమర్యాదా బ్రహ్మ
 శాపేనశక్యతే । నశ్యదేదద్యదారాజ్ వ్రతభ్రష్టోభిజాయతే । తిలవ్రీహిస
 మాయుక్తం మునిపుష్పేస్సమన్వితం । నందాదీపంవిభానేన కాతిక్యాం
 విష్ణవేర్చయేత్ ॥ ౧౯ ॥ యఃకాతిక్యామర్చిపుష్పైః అర్చయేద్గిరిజాప
 తిం । సలభ్యాపూణమాయుష్యం శశ్చన్ద్రోక్షమవాప్నోయత్ ॥ ౨౦ ॥
 రాజయఃకాతికేమాసి కేశవాలయమండపం । అలంకరోతియోభ
 క్త్యాసయాలిహరిమందిరమ్ ॥ ౨౧ ॥ మల్లికాకుసుమైరేవం మూఢపంకా
 తికేర్చయేత్ । తేనశశ్యంతిపాపానితమః సూర్యోదయేయథా ॥ ౨౨ ॥
 తులసీకాష్టంగంధంతు సాలగామప్యయార్చయేత్ । సర్వపాపవినిర్ము
 క్తః సూతివిష్టోపరంపదమ్ ॥ ౨౩ ॥ యఃకుర్యాత్కాతికేవిహోః సతత
 నంనతఃకీతథా । జన్మాంతరాజికతంపాపంనాశంయోతిసంశయః ॥ ౨౪ ॥
 కాతికే మాసిరాశేంద్ర కేశవాలయమండపం । యఃకుర్యాత్సోమివై
 కుంఠేవిష్ణుసాయుజ్యమాపునోయత్ ॥ ౨౫ ॥ కాతికేచాన్మదానంచయః
 కుర్యాద్భక్తిమాన్మరః । తస్మాఘంనశ్యతిక్షీప్రంపవమానాద్య ధాఘనః ॥
 ౨౬ ॥ శిలదానంనదీస్నానంభూజనం బ్రహ్మసత్రకే ॥ కాతికేచాన్మదా
 నంచధర్మమేతచ్చ తప్తయమ్ ॥ ౨౭ ॥ నకుర్యాత్కచ్చకాతిక్యాం స్నా
 నదానంనరాదమః ॥ శ్వానయఃశితంగత్వా చండాలత్వమతఃపరమ్ ॥
 ౨౮ ॥ నారీవాపురుషోవాపి నకుర్యాత్కాతికవ్రతమ్ ॥ రాసభింయో
 నిమాయాతిశ్వానయోని శతంతథా ॥ ౨౯ ॥ తదంబుభ్రష్టేః కాతిక్యా
 మర్చయేద్భక్తవత్సలం ॥ ససూర్యమంశలంవిత్వా స్వగృహంకేవసేచ్చి
 రమ్ ॥ ౩౦ ॥ కేశక్యాకాతికేమాసియః పూజయతిభక్తతః । సప్తజన్మ

శృంగవాజ్ఞానాత్కాలే దేశేచదైవతః ॥ ౨౫ ॥ కరోఽఽఽల మక్షయ్యం జాయ
 తేనాస్తీ సంశయః । కాష్టభారాః సమాదాయసన్నివేశ్య సగోపమ ॥
 ౨౬ ॥ తత్రగుంజా ఫలంమాత్ర మగ్నినితీప్యతాః డహేత్ । గృహే
 సంతమసవ్యాప్తేదీపే నాత్వేనయాద్యుతిః ॥ ౨౭ ॥ తస్మిన్ విసహంత్యాశు
 ధమోఽల్పవాథ వాన్మప । యథాకదః మనీరేతు స్నాత్వా భూయోతిసి
 ర్మలే ॥ ౨౮ ॥ జలేస్నానేన రాశేంద్ర నిగ్గులో జాయతేతథా । అబ్జంవా
 యేనకేనాపి వ్యజ్ఞానేనాథ వాసకృత్ ॥ ౨౯ ॥ నామసంకీర్తనాద్విష్టోః ద
 వ్యాంతేదమపాతకాః । విష్ణుసంకీర్తనం రాజైః కీర్తయేత్ జ్ఞానమే హి
 తం ॥ ౩౦ ॥ త్తయత్యఘం మహదపి కేణగల్గు మిదానలః । పురాకల్పిద్ధు రా
 చారో విప్రసూనురజామిళః ॥ ౩౧ ॥ దాసీపతిః క్రూరకర్మాదాసీసంసగః లా
 లసః । కన్యాకుబ్జేసత్య నిష్టేనామ్నానైస బహుశ్చుతః ॥ ౩౨ ॥ తస్యభార్యా
 ధర్మవతి సాధ్వీపతిపరాయణా । తస్యచాంతరితేకాలే సంజాతోఽజామి
 శస్తదా ॥ ౩౩ ॥ పూర్వకర్మానురోధేన సోభవత్ప్రాప్తయావనః । కస్య
 చిద్విజముఖ్యస్య దుర్మాణగఃస్యచ భూమివ ॥ ౩౪ ॥ గృహదాసీపతిశ్చాసీ
 త్పూర్వకర్మానుబంధతః । మాతరంపితరంహిత్యా వదనావేశ మోహితః ॥
 ౩౫ ॥ తయాసమం సతన్వంగ్యా పాసభోజనభక్షణేః । కామశాస్త్ర కలా
 ప్రాప్త పరిరంభణ చుంబనైః ॥ ౩౬ ॥ అజామిళ స్తయాదాస్యా రేమేకామ
 విమోహితః । సర్వకర్మాణి సంశ్యజ్య వేదశాస్త్రోదితానిచ ॥ ౩౭ ॥ చక్ర
 ర్విహాసయాంతత్ర తంతదాబాంధవాః పరే । పరిత్యజ్య తతోలజ్ఞాం వి
 ప్రసూచస్సపావధీః ॥ ౩౮ ॥ తస్మిన్నేవాంత్యజ భువం ప్రాప్యతత్పద్మచాశ్రి
 తః । పశుపక్షిమృగాదీనాం హత్యాతన్మూలస జీవనః ॥ ౩౯ ॥ శ్వవాగ్రిక
 సంయుక్తో వనేహంసా పరాయణః । దాస్యాసమంచ చారాసా వనేదష్ట
 మృగాకులే ॥ ౪౦ ॥ కదాచిత్సాలవృక్షేసా మధుదృష్ట్వారుహత్ నృప । భ
 గ్నుశాఖంపదద్భూమా మరణం సముపాగతా ॥ ౪౧ ॥ అజామిళ స్తతోదృ
 ష్ట్వా రాజైః ప్రాణధనేశ్వరీం । సఖరస్థాశ్శబహుధా విలలాపా కులేం
 ద్రియః ॥ ౪౨ ॥ గిరికర్తే మహారాజైః తాంవిస్మయ్య గృహంగతః । తతః త
 స్యాన్మతాతస్వీ నురూపాప్రాప్తయావనా ॥ ౪౩ ॥ తాందృష్ట్వా సచపా
 పాత్మాతయా రేమే చిరంనృప । తస్మాత్సమమవేరాజైః భ్రతాః కా
 లేవవైపుప ॥ ౪౪ ॥ క్షీణాయుషోగతాస్సర్వేక నిష్టశ్చాప శేషితః । నారా
 యణాభిధానంచ చక్రేహ్యుక్తోత్రవణక్షేః ॥ ౪౫ ॥ తిష్ఠక్ గచ్ఛక్ ఓబక్

పానిగరూణివివిధానిచ || ౫ || ప్రియశ్చిత్తవిహీనాని కృత్వా యంతికథం
హరిం | జ్ఞాత్వా సర్వాభ్యంతాని పాతకాని సతః క్వచిత్ || ౬ || ఓష్ఠ్యైః పఠ
బద్ధమేకణ కథయాంతి హరేః కథం | మహాశబ్రవగంకించి న్మఖాగ్నిమ
దాయథా || ౭ || కశ్యపాణీకమతేవిప్ర సకవాచిత్రధాన్యయం | స్వయం
గ్రహంతరేస్థిత్యా హ్యగ్నోదత్వాభ్య మజ్జవత్ || ౮ || జ్వలంతమగ్నిమ
జ్ఞోప నాచష్టేచ్ఛులకోదకాత్ | మహానది ప్రవాహేతు స్వయంగత్వా త
తఃపునః || ౯ || త్వణసంగ్రహణంకృత్వా తథాధాశోభవేన్నచ | మహాదుర్గం
సమారుహ్య తచ్ఛృంగాత్పఠితోపరః || ౧౦ || తదంతరాళిలకా గ్రాహక
నభవేత్సుఖం | గురుంధుమృత మాశ్రిత్య హ్యల్పేన సుకృతేనచ || ౧౧ ||
సకథంచ విసుజ్యేత పాతకేనాత్య సంభవం | ఇదంమమ సమాచత్వ శ్రో
త్రాణాం విస్మయావహమ్ || ౧౨ || కారణకాయం మాఘవైశాఖే ధర్మక
సూక్ష్మం త్వయోదీతం | బహుానిపాతకాన్యేవ హ్యనీతా నిత్యయామా
నే || ౧౩ || తత్సర్వంవిలయంకుగ్యాత్ యోజ్యేనైవచసాంప్రతం || శ్రీ
సూతః || ఇహుపవచశ్శ్రీత్వా మందస్మేరముఖాంబుజః || ౧౪ || ఇదమా
హప్రహృష్టాత్స రాజానంవిస్మయాన్వితమ్ || వశిష్ఠః || శుశ్రూరాజక ప్ర
వత్యోమి సాధుసాధువిచర్మనమ్ || ౧౫ || మయాప్యాలోకితంసర్వం వేద
శాస్త్రుచిచారణం | తత్ర ధర్మాహ్య సంఖ్యాతా బహుసూక్ష్మా తరానృప ||
౧౬ || దృశ్యంతేహం ప్రవత్యోమి త్వం మాకుప్వత్ర సంశయం | గు
ణత్రయాన్వితాధర్మాః రాజక శాస్త్రేష్వవస్థితాః || ౧౭ || సత్సంరజస్త
మ ఇతి గుణాః ప్రకృతీసంభవాః | యోధగ్నస్సత్సమాలంబ్యా త్రం సూ
త్యంకవయోమిదుః || ౧౮ || ప్రియశ్చితాన్యకేహణీ తపఃకర్మాన్వితాని
వై | రజోన్వితాని రాజేంద్రా భూయోజన్మప్రదానిచ || ౧౯ || ఇదంకృ
తాకృతఫలం యద్ధగ్నం ప్రోచ్యతే బుధ్ధేః | తద్ధగ్నం తామసం ప్రాహ
ర్మిష్టలం పృథివీపతే || ౨౦ || తస్మాత్సాత్త్విక ధర్మ తు తే సూత్యంకథితం
మయా | లేశంవాజాయతేరాజక సమృద్ధిః కాలయోగతః || ౨౧ || ఆదే
శకాలేయద్ధానం అనాత్రై ప్రతిపాదితం | విధిహీనమమంత్రంచ ధర్మక
తత్రామసంవిదుః || ౨౨ || కాలదేశం సవిజ్ఞాయ ధర్మం యఃకురుతే నృప
తదక్షయఫలంప్రోక్తం ముక్తిహేతుర్నసంశయః || ౨౩ || యదాధికం షా
స్తోకంవా కాలవిజ్ఞాయమానవః | విచారితాథకం కుర్వీత గహనా కర్మ
పద్ధతిః || ౨౪ || లభంతేతేనసాఖ్యాని దుర్లభాని మహీపతే | జ్ఞానేనా

యః ॥ ౬ ॥ యోనిత్యమన్యతంతం పాణిహింపాపరాయణః । కలాచార
పరిభోష్టస్సయాతిపరమంపదమ్ ॥ ౭ ॥ దత్తాపహరకోదంభో దయాశాంతి
వివజితః । యుపాపకన్యైరత స్సయాతి యనమందిరమ్ ॥ ౮ ॥ పరదారాభి
గమనం సభుక్త్యైయమయాతనామ్ । యోసాక్షికం వదేద్రవ్య లాభేనాత్మం
తదుష్టభీః ॥ ౯ ॥ అహంతు దానశూరేతి సభుక్త్యైయ మయాతనామ్ । మి
త్రదోహేకృతఘ్నశ్చ సభుక్త్యైయవయాతనామ్ ॥ ౧౦ ॥ వివాహవిఘ్నం
యః కుర్మాత్సభుక్త్యై యమశాసనం । యోవాసద్యేషామైశ్వర్యం దృష్ట్వా
సూయేతదష్టభీః ॥ ౧౧ ॥ పరేషామగ్నకావాంబ సగచ్ఛేద్యవయాతనామ్ ।
కన్యాద్రవ్యేణ యోజీవే త్రణావాధుకషకేనచ ॥ ౧౨ ॥ తపూకీకూపకల్యా
నాం విఘ్నమాచరతేయ । తథాచవిఘ్నకతావ పాతకీచన నసంశయః ॥
౧౩ ॥ యఃపితృష్నఃముద్ధిగ్నిశార్ధ మోహేనవానరః । నిత్యకన్యకపరిత్యా
గీసభుక్త్యైయమశాసనం ॥ ౧౪ ॥ పరపాకపరిత్యాగీ పరపాకరతస్తథా ।
పితృశేషాన్సభోక్తాచ సభుక్త్యైయ మయాతనామ్ ॥ ౧౫ ॥ నాదదత్వే
తియోబూయాత్ నదద్యాప్యాహ్నజేషుచ । శరణాగత హంతాచ సి
భుక్త్యైయమయాతనామ్ ॥ ౧౬ ॥ స్నానసంధ్యా పరిత్యాగీ నిత్యంబ్రాహ్మ
ణనిందకః । బ్రహ్మఘ్నశ్చశ్వ గోఘ్నశ్చ సయాతియమందిరమ్ ॥ ౧౭ ॥
వీరమాదీని పాపాని యమేనోక్తాని వైష్ణవాః । యేకుంభాంతి యమేలోకే
తేన్వభూయంతి యాతనామ్ ॥ ౧౮ ॥ అయంవిప్రాస్వయేజాతో దాసీపతిర
జామిళః । ఆనేనాజిత పాపానాం కుంభ్యానాన్తీన సంశయః ॥ ౧౯ ॥ జన్మ
ప్రభృతిజన్మాంతం పాపమేనముపాజితం । అయంవైష్ణవ లోకస్య కథమ
హాతిదుష్టభీః ॥ ౨౦ ॥ ఇతితేషాంవచస్క్రిత్వా విష్ణుదూతా శుచిస్త్రితాః ।
మేఘగంభీరయావాచా ఊహః కిలముఖాంబుజాః ॥ ౨౧ ॥ విష్ణుదూతాః ॥ ఆ
హూతశ్చర్యమేతద్ధి యద్యాయం మూఢచేతసః । శృంగ్వాంతం ధమమ
ర్యాదాంసమాధానేనచేతసామ్ ॥ ౨౨ ॥ యోదుస్సంగ పరిత్యాగీ సత్సంగభిము
పాశ్రయః । బ్రహ్మజ్ఞానతతోనిత్యం నదండ్యస్సయమేనవై ॥ ౨౩ ॥ స్నాన
సంధ్యాదినిరతో జపహూనుపరాయణః । సవకభూత దయాయుక్తోన న
యాతియమాలయమ్ ॥ ౨౪ ॥ బ్రహ్మణ్యాధాయకమాణీ సత్యవాగసమాయ
కః । జపాగ్నిహూత్రేయః కుర్యాత్ నసయాతియమాలయమ్ ॥ ౨౫ ॥ యో
స్తుతానరతోనిత్యం వారిదానం ప్రయత్నతః । గోదానంచ వృషోత్సృజం
యఃకుర్మాన్నసపాతకీ ॥ ౨౬ ॥ విద్యాదానం బాలినేభ్యో యఃకుర్మాద్భక్తి

ధుంజక పర్యటక పగ్నవదక సదా । పుత్రపాతేన సంబంధోతన్నామ గృహ
 ణాతురః ॥ ౪౬ ॥ తపఃకాతే సమాయాతేమరణే సముపస్థితే తన్నేతు మాగ
 తారాజ యమదూతా భయంకరాః ॥ ౪౭ ॥ కృష్ణశృంగ ముఖాలోష్ఠ దండమా
 స్త్రాసిపాదయః । తాక్షదృష్ట్యా భయసంతప్త మాత్మానం నేతుమాగతా ॥
 ౪౮ ॥ ఉవాచవాక్యమేతచ్ఛ్రుత్యోన్నహ పరిప్లుతః । దూరే క్రిష్టన కాన క్తం
 పుత్రం చారాయణాహ్వయం ॥ ౪౯ ॥ ప్రావీతేన స్వరేణోచ్చైవ రాజహ
 వాకుతేంద్రియః । శృత్యాతత్ మ్రియమాణస్వ వదనాద్విష్టు కీర్తనం ॥ ౫౦ ॥
 తేచింతితతోదూరం జాతకం పాస్థీతానృప । తదాజగ్గు విహాన
 స్థానిష్టుదూతాః సుతేజసః ॥ ౫౧ ॥ యమప్రేష్యాన్విష్టుదూతా వారయా
 మానురోజసా । అస్మాకం వశ గోయంచ ఊచస్తేయమ కింకరా ॥ ౫౨ ॥
 తేనచేవిష్టుపదాజ్ఞా పద్మపత్రాయ తేక్షణాః । పీతాంబరధరా ముఖ్యా
 స్సచేపుష్కరమాలినః ॥ ౫౩ ॥ కిరీటినః కుండలినీనాసగ్నవస్త్ర భూష
 ణాః । చతుర్భుజాశ్చగురూపాశ్శంఖ చక్రధుజశ్రియః ॥ ౫౪ ॥ దేశం సుమి
 త్రితాలోకా కువచం తస్యేన తేజసా । దృష్ట్వా చ విష్టుదూతాంస్తేయా
 మావాక్యం సమబ్రువః ॥ ౫౫ ॥ యాయం హి ఉపదేశావాకిన్నరా స్సిద్ధ
 చారణాః । ఇతితేషాం వచస్కృత్యాతాన నాదృత్య వుప్వకే ॥ ౫౬ ॥ అజామి
 శంసన్నివేశ్య గంతుకామావచోబ్రువన్ ॥

ఇతి శ్రీ స్థాందపురాణే - కార్తికమాసశ్లోకాః

అష్టమోఽధ్యాయః.

—[*]—

అథ నవమోఽధ్యాయః.

విష్టుదూతాః ॥ భవతాంస్వామినాకింకించదధ్వంకధితంయతః । కో
 మోత్రయమదండస్య కేధర్కపుణ్యపాతకాః ॥ ౧ ॥ సూనమస్మాకమగ్రేతు
 బ్రూతసర్వంయ మామగాః । ఇతిత్రైపుటితం శ్రుత్వా ఊచస్తేయ మకిం
 కరాః ॥ ౨ ॥ యమదూతాః ॥ శ్రుణుధ్వమవధానేన విష్టుదూతాస్సు నిమే
 లాః । పతంగః పావకోవ్యోమ వాయుగావోనిశాపతః ॥ ౩ ॥ సంధ్యాహ
 నిదేశః కాల ఇతిదేహస్య సాక్షిణః । ఏత్రేరధమో విజ్ఞాత స్తానదండస్య
 యాభ్యతే ॥ ౪ ॥ సచేదమాగ రహితః శ్రుతిస్సృత్యాదిదూషకః । నిదితం
 సాధువృత్తానాం సమేదండ్యోన సంశయః ॥ ఏప్రంచ గురుమస్వస్థం పాదా
 బ్యైర్యదీతాదయేత్ । యోమాతాపితరా ద్వేష్టి సదండ్యో నాత్ర సంశ

ధన్వంతరీమగ్నహేతోస్త్రి యష్టత్సం దర్శనాదహం । అహోమే పరమం
కష్టంయదభూషచి నాన్మనః ॥ ౪౮ ॥ విజ్ఞాంవిగహితంనద్భిః దుష్కృతం
కేలకజ్జలమ్ । హిక్వాచాలాసతింయోహం సురాపామసత్తిమహమ్ ॥ ౪౯ ॥
శృద్ధావనాథాపిశరా నాన్యగౌఢాతపాపినా । అహోమయాధురాన్యక్తా
వసభిజ్ఞేసనీచవత్ ॥ ౫౦ ॥ సోహంవ్యక్తం పటస్యామి నరకేభ్యశదారు
ణే । ధగ్గుఘ్న కామినోయత్ర విందంతి యమయాతనామ్ ॥ ౫౧ ॥ కీమి
దంస్వత్తాహాస్వీత్ మయాదృష్టమిహద్భుతం । క్వనాద్యయాతయామ్యా
సే క్వష్టఘ్నారాసిపాణయః ॥ ౫౨ ॥ పురామయాక్పతేనైవ భాన్యంపుణ్యే
నకర్మణా । అన్యథామిరుమాణ్య నస్సృతిర్వృషతీపతేః ॥ ౫౩ ॥ వైకుం
ఠనామగ్రహణం జిహ్వోక్తుమిహమాణతి । క్వచాహంకితవఃపాపో బ్రహ్మ
ఘ్నాసిరసత్రపః ॥ ౫౪ ॥ క్వచనారాయణేత్సేన భగవన్నామమంగళమ్ । ఇ
త్యుక్త్యాభగవద్భక్తి మాలంబ్యాత్సాసమాత్మేని ॥ ౫౫ ॥ తతస్సంయుజ్యపద
వీం లేభేయన్నాచకీకనాత్ । నారాయణేనియన్నామ జగదమృతరక్షణమ్ ॥
౫౬ ॥ యాఃపిష్టాఃపదంరాజన్సఘాతానైవకీర్తయః ॥

ఇతి శ్రీ స్థానదపురాణే కాళికామహాత్మ్యే,

నవమోఽధ్యాయః.

—[*]—

అథ దశమోఽధ్యాయః.

విశేషాః ॥ కోపావజాలఃపూర్వం దుష్కృతంకైవ సుచితం । క
థంతూష్ణింగతాయామ్యాః కిమూచస్సాన్వమిసంపద ॥ ౧ ॥ వసిష్ఠః ॥ ఏవం
ప్రహోషితాయామ్యా దృతంగత్వాయమాంతికం । యమరాజాయతత్సర్వ
సూచకత్వరందిదమ్ ॥ ౨ ॥ పాపిష్ఠంవదురాచారం నిందిత్ కర్మచాత్రతం ।
తం విష్ణుమాతావైజగ్ముః వైకుంఠవిష్ణుమందిరమ్ ॥ ౩ ॥ వయంతతాన్యోకర
ణా శ్చక్రహీనాఃపునఃపునః । తచ్చక్రీత్వాకోపతామ్యాఃక్షాఃచతురణ
దర్శనః ॥ ౪ ॥ మియమాణ్యదుర్బుధై ర్విష్ణురామప్రభావతః । విష్ణుమా
తాస్తమాదాయ యయువైకుంఠమందిరమ్ ॥ ౫ ॥ హరినామామృతచై
వ మృతకాలే హ్యజామిళః । ససర్వపాపనిర్ముక్తో విష్ణులోకంగతోధునా ॥ ౬ ॥
హరిపాకరతిపాపాని దుష్టశతైఃపిష్టతః । అనిచ్చయాపిసంస్పృహ్యోదహ
త్యేవహిపావకః ॥ ౭ ॥ యస్మిన్భక్తిభావేన నారాయణమనామయం ।
జీవన్ముక్తఃసనిశ్చయఃపశ్యత్రైవల్యమనుతే ॥ ఇత్యాలోక్య గురఃస్తూ

మాన్మగః । పరోపకారనిరతోనసయాతియమాలయం ॥ ౨౭ ॥ యేషిమహా
 గృయేద్భక్త్యా తస్యాంగే జపముత్తమమ్ । వివాహాపనయాకతా నస
 యాతియమాలయమ్ ॥ ౨౮ ॥ యేనాథమంటపమాగే రాసనిర్మాణమేవ
 వా । అనాథప్రేతసంసారా న్నసయాతియమాలయమ్ ॥ ౨౯ ॥ సాలిగ్రా
 మార్చనం నిత్య తత్తప్తంనవిజేత్సరః । తస్యదండప్రమాణంచయః కుర్యా
 న్నసపాతకీ ॥ ౩౦ ॥ తులసీమణిమాలాంతు గళేభ్యత్వాచయేద్దగిం । సా
 లిగ్రామశిలావాసం నసయాతియమాలయమ్ ॥ ౩౧ ॥ యేషాం గృహేహ
 తులసీవత తేహానితకథా । గీతపాఠపరాయేచనతే నతేయాంతియమాల
 యమ్ ॥ ౩౨ ॥ నిత్యంభాగవతంయస్యలిఖితంపుస్తకంగృహే । తిష్ఠతేచార్చ
 యేద్వాపి నసయాతియమాలయమ్ ॥ ౩౩ ॥ తులాసంస్థేనకరేమ కరస్థే
 భాసూరే । మేషసంక్రమగేభానాస్నానసీలానయాంత్యధ ॥ ౩౪ ॥ రుద్రా
 క్షమాలికాంధృత్వా కృతంయేన జపంశుభం । దానహేమాదు పరోనిత్యం
 నసయాతియమాలయమ్ ॥ ౩౫ ॥ అమృతానందగోవింద కృష్ణనారాయణా
 వ్యయ । ఇతియోవదతేనిత్యం నసయాతియమాలయమ్ ॥ ౩౬ ॥ యోకణిక
 కాయాం మియతే మరణే హరిముచ్చరక । సర్వపాపరతోవాపి నసయాతి
 యమాలయమ్ ॥ ౩౭ ॥ స్త్రీయస్సరా పోమిత్రఘ్నా బ్రహ్మహాగురు తల్ప
 గః । స్త్రీరాజగురుగోహంతా యేచపాతకనోపరే ॥ ౩౮ ॥ నామవ్యాహర
 గంవిష్టోర్గరణేవ్యస నిష్కృతిః । అజ్ఞానాదధనాజ్ఞానా దుత్తయశ్లోక నామ
 యత ॥ ౩౯ ॥ సంకీర్తనాదశుభహరంపుంసాదుష్కృతి నామపి సాంకేత్వా
 పారిహస్యాంవాస్తోకం బోధనమేవవా ॥ ౪౦ ॥ వ్రేమంత నామగ్రహణే వ్యా
 శేషాశుభహరంవిదుః । పతితస్థలితోభగ్న సుదుష్టస్తప్తజాహతః ॥ ౪౧ ॥ హ
 తిరీత్యవశేనాహ వ్రమాన్నాహాతియతనాం । యశ్చిత్రైసవ పాపాహ
 హానామన్యశేషతః ॥ ౪౨ ॥ పాపాని జన్మాంతర సంచితాని యేనైవతన్ని
 ష్కృతివణికతాని । పూయంతినామగ్రహణేన విష్టోమకనుష్యలోకేది వివా
 నసంశయః ॥ ౪౩ ॥ గురుతాంవలఘూనాంచ పాపానాం నాశయేవచ । యద్య
 సౌభగవన్నామ మ్రియమాణస్సమగ్రహీత్ ॥ ౪౪ ॥ తేనపాపాని నశ్యంతి
 వసన్నా ప్రక్షిప్తతూలవతే । ఇత్యుక్త్వాతేయమభటాః విష్ణుదూతాస్సుతే
 జనః ॥ ౪౫ ॥ హైమపుష్పకమద్యస్థపజామిళమతంద్రితాః । అహృత్యజగ్గు
 రైవకుంతంతదాహజామిళోన్మప ॥ ౪౬ ॥ వపందేశిరసాదేవం కిన్నరాదళక
 నోత్సుకః । అథాజామిళఆకర్ణిక మాతానాం యమకృష్ణయోః ॥ ౪౭ ॥

తంపాప మాంతిహ్యోతద్వీజన్మనః । పశ్చిద్భూమిం గతో రాజ భయన్నా
మస్మరణార్థరేః ॥ ౩౦ ॥ ఏషావిప్రసతీపాపా కాలధగ్నాన్మయం గతా । నరకే
యాతనాంధుక్వా పునర్భూమిముపా గతా ॥ ౩౧ ॥ చండాలయానౌ సంజాతా
కన్యాకుష్టే రేశ్వర । చండాలకాలశుభ్యధికం గత్వా విప్రముపృచ్ఛత ॥ ౩౨ ॥
సజగాదాంత్యజరాజక పితృగండంభవివృతి । శ్రుత్యైత్తం న్వరితో ధాగ్వా
త్ శిశుం నిషాన్యదూరతః ॥ ౩౩ ॥ రాజక తత్రద్వీజకశ్చిత్ పుత్రహీనో
దదర్శతం । శిశుం దాల్మేత్వ నాథత్వా దోదమానం సమక్రమీత్ ॥ ౩౪ ॥ ద
త్తోపమాత్పూస్తేవ శూద్ర్యా సమ్యక్ప్రసోషితః । విధి-గతాయాస్తదా
స్యాః విప్రోయమభవత్పతిః ॥ ౩౫ ॥ ఏతత్తైశ్చితం సర్వం రాజక జన్మాంత
రాజీతం । యానిపాపానిరాజేంద్ర జన్మాంతరకృతానివై ॥ ౩౬ ॥ పా
యస్పిత్యైశేషాణి విష్ణుధ్యానువినాన్మప । జిహ్వవిభక్తియదీమాధవ నా
మభేయంచేతశ్చ సర్వతమాధవపాదసచ్చక్ష్మ ॥ ౩౭ ॥ శోత్రంకథాం సచ
శ్రుణోతిహరేర్నురేంద్ర పాపానితస్య విలయంతుకథంప్రయతి । సచపాపచ
యంతస్య విలయంయావై సచ ॥ ౩౮ ॥ అనన్యచేతాన్మతతం యేస్మగంపిజనా
దకనం । లభంతేతేనీర్వాణం నాత్రకార్యాచిచారణా ॥ ౩౯ ॥ తస్మాద్గు
రువాలేశంవా నిహసివ్యతిపాతకం । కార్తికేమాసియతోక్త ధన్వస్సూ
త్సూయానఘ ॥ ౪౦ ॥ పాపానాండహనేక్తి రస్తీరాజన్నసంశయః । తస్మా
త్కార్తికేమాసేతు యోధర్మంససమావరేత్ ॥ ౪౧ ॥ సయాతిసరికం రాజక
నాత్రకార్యాచిచారణా । ఇదంయఃపుణ్యమాఖ్యానం శ్రుణోత్యనువినాశనమ్ ॥
౪౨ ॥ సర్వపాపనిముక్తి యాతివైకుంఠమందిరం । య ఇదంపుణ్యమా
ఖ్యానం శ్రావయేద్వా సమాహితః ॥ ౪౩ ॥ తేన పాపానినశ్యంతి విష్ణునాస
హమోవతే ॥

ఇతి శ్రీ స్రావపురాణే - కార్తిక మాహాత్మ్యే,
దశ మోధ్యాయః.

అథ ఏకాదశోధ్యాయః.

వసిష్ఠః ॥ భూయశ్శృణుస్వ రాజేంద్ర పుణ్యంకార్తిక సంభవమ్ ।
కార్తిక్యామతసీపుష్పైర్వచ్చయేద్యోజనాదకనం ॥ ౧ ॥ తస్య పాపానినశ్యం
తి చాంద్రాయణ ఫలాలభేత్ । యోనూర్వాగ్నిఃకుగ్వాగ్నిశ్చ పూజయే
త్కార్తికేద్యుమ్ ॥ ౨ ॥ సర్వపాపనిర్ముక్తి యాతితత్త్వదమవ్యయమ్ ।

స్త్రీమాసేత్వైవ స్వతోయమః । ఆసాదజామిళః సూర్యం విప్రస్సారాష్ట్రకే
 నృపః ॥ శివాగారార్చకోనిత్యం శిష్యద్రవ్యాపహరకః । శత్రుపాణి దుః
 తాచారస్సన్ననహీనోతధాశుచి ॥ ౧౦ ॥ నమంతోన షిధిశ్శంభుం యోచక
 యోత్యస్యమానసః । మృడస్యాభి ముఖేపాదౌ ప్రసార్యాస్తన దుమఃదః ॥
 ౧౧ ॥ వయస్యైరస్వతోరాజక బహుభాషి దురాగ్రహః । రూపయావ
 నసంహతో దానాలంకారభూషితః ॥ ౧౨ ॥ తస్యకాచిద్వీజసతిషు రూ
 పాప్రాప్తమావనా । పరిస్తక్యాహిమఃఖన దారిద్యేణాతిషీతః ॥ ౧౩ ॥
 అభ్యాన్నంచైవ మాకాంతిక పర్యటక పత్రరాదీషు । ఘోషగ్రామాదిస
 ర్వేషయాచనావృత్తి మ్రాశితః ॥ ౧౪ ॥ కదాచిత్తునయాత్రస్తో భారవా
 హ్నిగృహంగతః । ఉదాచభార్యాంశీఘ్రణకురుపాకంతు మంగళే ॥ ౧౫ ॥
 బాధతేమాంతుధాశు భ్రుతచ్ఛాంతిం కురువారిణౌ । ఇతితస్యవచశ్శృత్యా
 చశీకృత్యాచ దుమఃదా ॥ ౧౬ ॥ కించిన్నోవాచతంవిప్రంగృహకమృత తాశస్తైః
 చిత్త విబుడనేనమ్య గావిత్యాతీవదుమఃదా ॥ ౧౭ ॥ తాంకర్కశాంతదా
 దృష్ట్యాపిష్టీనూదాయ తాడయక । సామ్రునఃపతిమావిశ్యద్వధం ముష్ట్యా
 హనత్సునః ॥ ౧౮ ॥ తేనస్వభవనంహిత్యా యయాగ్రామాంతరంద్వీజః । భి
 త్తోన్నభోజనకృత్యాచింతయన్మనసానృప ॥ ౧౯ ॥ సాసాయమశనం కృ
 త్వాహ్యలంకృత్యను వాససా । తతస్తాంబూలమాదాయ రజకాలయ మా
 గమత్ ॥ ౨౦ ॥ రజకంరూపసంపన్నం రహస్యోవాచసానిశి । కిమత్రాగమ
 నంమూఢేగృహేస్థిక్ కారణంవినా ॥ ౨౧ ॥ బ్రాహ్మణీ బ్రహ్మకులజాకమా
 ణానిందితావయం । ఏవంవివద మానాతు దృష్ట్యావతద్దర్శ చారిణం ॥ ౨౨ ॥
 శోపరక్తాంతనాసంచ సంరక్తాంబరతోచనం । గృహీత్వాముసలంశీఘ్రం
 తాడయామాసకౌశలాత్ ॥ ౨౩ ॥ సానమాసతయాతంచహిత్యా రాజవధం
 గతా । తతేమిందేవలందృష్ట్యా తస్యసాపాణిమగ్రహీత్ ॥ ౨౪ ॥ పశ్చాదాగ
 త్యవేగేన తేనసావ్యరమన్నశి । రాత్రిశేషంతతాసిత్యా బ్రాహ్మణీవ్యభిచా
 రిణీ ॥ ౨౫ ॥ పశ్చాత్తాపంగతారాజక ప్రభాతేపతిమాగమత్ । పతింసంబో
 ధయామాస వాక్యైస్సాధుకృపోదయైః ॥ ౨౬ ॥ తయాసహగృహంభూ
 యో గత్యావాత్సీద్యధానుఖం । ఏవమంతరితేకాలే శివాగారార్చకోనృపః ॥
 ౨౭ ॥ గతాసురభవదాగ్రజక నిరయేయాతనామయే । భుక్త్యాతతక్రమా
 త్తాపం శారవాదిమభూపతే ॥ ౨౮ ॥ సప్తనర్కవమభ్యేత్య సత్యసిద్ధనతోభవ
 త్ । కాతికైకృత్తికాయోగే సకుర్యాత్స్వమిదర్శనమ్ ॥ ౨౯ ॥ సప్తజన్మగ

పురతః పురాణపఠనం మయా ॥ ౨౩ ॥ కార్యంతదర్థందీపస్య వశికంకృత్యా
 దదన్యమే । అనేష్యామ్యాహమేవాత్ర తైలతద్భక్తికారకః ॥ ౨౪ ॥ ఇదా
 నీంకాణికేమాసిపాణిమీ వతః తేనుభా । ఇతితస్యవచశ్చుత్వా జ త
 హమాన్వితాన్మప ॥ ౨౫ ॥ గృహసమ్మజనం సమ్యగ్గోమయేనోఽలి
 ప్యచ । రంగవల్గ్యాస్యస్తికాద్యై రలంకృత్య తతః పరమ్ ॥ ౨౬ ॥ తూ
 లంఛంశోధ్య విధివద్యశిః ద్వయ మనిందమ । తేనానీతే నతైలేన దీపంసాక్ష
 వేమేత్ ॥ ౨౭ ॥ దీపసాత్రం తథావశం స్వయందత్వాపి హషికతః ।
 స్రావ్యల్యపావకంభక్త్యా జ్వాలంచ సమయోజయేత్ ॥ ౨౮ ॥ తత్ప్రకాశ
 స్థవేయోగీ సమ్యగ్భ్యవ్యజ చాదనం । పురాణ పఠనంతత్ర చకారాత్మ
 విశుద్ధయే ॥ ౨౯ ॥ గృహంగృహం తతోగత్వా జనానాహూయసానతీ । పు
 రాణప్రవణాధకంతు శుక్రావచజన్వేస్వయమ్ ॥ ౩౦ ॥ అనన్యభాధ్యారా
 నేంద్రస్వయమేవ యథాగతః । పశ్చదంశరితేకాలే కాలధమేకసాన్మప ॥
 ౩౧ ॥ మమారవిష్టుధ్యానేన జ్ఞానేనాత్యంత సిద్ధిలా । తదాజగ్మ విష్టు
 దూతాశ్చంభవక్రాంబుజశ్రియః ॥ ౩౨ ॥ చతుర్భుజార విందాత్మపీతాబ్జ
 రథరాశ్చభాః । మనోహరేణదీప్యేన విమానేనారూపచణసా ॥ ౩౩ ॥ నా
 నాశుష్కఫలైస్తద్య దమరోద్యాన సంభవైః । ప్రవాళముక్తావణి భిక్షచి
 త్రైవకస్తు భూషణైః ॥ ౩౪ ॥ అలంకృత్యవిమానాగ్నిం తన్నుఞ్చతాగ్ని
 వేగ్యచ । విష్టుభక్తేః పితౄ కరతాతైశ్చ వతః ॥ ౩౫ ॥ జయశ్చైస్తూ
 యమానాయయైవై కుంతమందిరం । తదాతద్గమనేహ దృష్ట్వాతస్మిగ
 యాలయమ్ ॥ ౩౬ ॥ విష్టుదూతానునాచేదం విస్మితేనాంతరాత్మనా । శిష్టం
 తుని మిషంజేవా నరకేషు నిపాతితాః ॥ ౩౭ ॥ ఆత్రాంధ కూపేషాః
 పతిగ్నే మృతమాగః । త్రిసిన్ధ్వయం నిపత్యాధ్యోషదద్యం మవక్ష్య
 వాః ॥ విష్టుదూతాః ॥ పతిస్తవాయుతేమాధః పరేషాందాస సశ్చభిః ।
 సచారచోరవృత్తంచ పరవిత్తైక జీవనః ॥ ౩౮ ॥ వేదమాగ్నం పరిత్య
 జ్యశుద్ధమాగేవ్యపస్థితః । తేనకమక విపాకేన నరయంయూతమంగళే ॥ ౪౦ ॥
 ద్వితియాయం ద్విజన్మభ్రు మిత్రఘ్నశ్చాతి పాతకః । బాల్యా దారభ్య
 తన్నిత్రం ప్రాణాద్యధికలభే ॥ ౪౧ ॥ తంహత్వా లద్ధంఘృత్వా జే
 శాంతర ముపాగమత్ । పతిస్తవాశుభాచారః తద్ధం స్వయమాహరత్ ॥
 ౪౨ ॥ మాగేకమధ్యాహ్నసమయే కాసనేకమలేక్షణే । తంహత్వా లభ్యస్త
 త్రసోపివ్యాఘ్రేణదంశితః ॥ ౪౩ ॥ శాయామలవసినాభూయో మృతే తే

యోగ్యయేదద్యుతంభక్త్యా కాశికేరాజసత్తమ ॥ ౩ ॥ వస్త్రైర్వినిశ్రవ
 జేత్స సలభేష్టలముత్తమం । కాశికేమాసి యస్మాన్పత్వా దీపమాలాభి
 రర్పయేత్ ॥ ౪ ॥ యశ్రావయేత్పురాణంచ యఃకుర్యాచ్చవగంతథా
 సర్వపాప వినిర్ముక్త స్తస్యవంశాతిభూమివ ॥ ౫ ॥ అత్రైవోదాహరణీ
 తీమ మితహాసంపురాతనం । పాశస్సంనహదాశ్చర్య మాయురారోగ్యవ
 ధకసమ్ ॥ ౬ ॥ కన్యకాశింగదేశస్థో బ్రాహ్మణోమందదాహ్వయః । స్నా
 నసంధ్యావిహీనస్సక పరేషాంభృత్యశాగతః ॥ ౭ ॥ తస్యభార్యాసు శీలా
 చ పాతివ్రత్యపరాయణా । సర్వలక్షణ సంపన్నా నారీణా ముత్తమావ
 ధూః ॥ ౮ ॥ నాసూయాంకురులేక్వాపి పతినారాజసత్తమ । సతథాజీ
 వనోపాయంజానీతేనకదాచ ॥ ౯ ॥ ఖడ్గపాణిశ్చకాంతాతే చార్యవిత్తము
 పాశ్రమక ॥ పాంధూరాంబాధతేనిశ్యంహత్యాకస్తూరివైపుప ॥ ౧౦ ॥ గ
 త్వాప్యకేశంబలవాక్ క్రిత్యావస్తూరినశ్యతః । కేనోదజీవనకుర్వక్ కటుం
 బభరౌతామరః ॥ ౧౧ ॥ పాంథంకంచీర్ద్విజుద్యష్టావ ఖడ్గపాణిశ్చకాననే
 తవభ్యేక్యగుసంకృత్యా వజ్రేబధ్వాహరన్తమ్ ॥ ౧౨ ॥ తంద్యష్టావబ్రకః
 క్రూర శూరశ్చాచరశ్శతః । స్వయంజగ్రాహతశ్చగ్వం తౌహత్పాదష్టధీ
 సృకప ॥ ౧౩ ॥ వ్యాఘ్రస్తవగుహంతస్థో వ్యాజగామగుహంబృహీః । తద్గం
 ధమాఘ్రియాగత్య వ్యాధంద్యష్టావ్రహీన్ముస ॥ ౧౪ ॥ సోఽఖడ్గైతంవ్యా
 ఘ్రి నమహంతోగ్రీధసంయతః । అన్యోశ్చసూధదోషైః కాలస్యాయత
 నంగతా ॥ ౧౫ ॥ తావేకాలేహ్యేతత్ర ద్వోపిపౌవ్యాఘ్రిబ్రకౌ । జగ్గున్
 రణమీతత్ర కాలసూత్రంతతఃపరమ్ ॥ ౧౬ ॥ తత్రైవకూపేన్మిషిష్ట సంకు
 గే మహాభయధ్వా త సుతప్తరక్తకే । నిమగ్నయామాను రథోఽరంతా
 మిభాన్వితాః పాపభరేణభూపతే ॥ ౧౭ ॥ సవిప్రపత్నీసంలైశ్చధమైరా
 చారఃస్తాహరిభక్తసంస్థా । సత్సంగసల్లాసముపాశ్రితాజవై సదాపతిర్యా
 నపరావరేశ్వర ॥ ౧౮ ॥ అస్యాగృహం యతిఃకన్యదాగతోద్దయోగః । వి
 స్టుమేవస్మగ్నుచైచ్చ ప్రవృత్యేకపుత్రకాంతిః ॥ ౧౯ ॥ విష్ణుభక్త్యామృతం
 పీత్వా విష్ణు సర్వచింతకః । రోమాంచితతనుర్బాహ ఆనందాశ్రులేక్ష
 ణ ॥ ౨౦ ॥ తంద్యష్టావహవ తేభ్యోఽం దతోవహచయతించసా । భవదాగ
 మనుమగ్నాం చర్లసంగృహమేధినాం ॥ ౨౧ ॥ గృహీనాస్త్యేత్రకేహస్మిన్
 ఏకాకీతత్పురాయణా । ఏవముక్తస్తయాయోగీ శ్యామాంతు ప్రియవాదినీ
 మ్ ॥ ౨౨ ॥ శ్రుణుధాప్రప్రవక్ష్యామి ముహూర్తమివమందిరే । దీనాంతేఽస్మిన్

ద్వాదశ్యాం అన్నదానం మహత్సనే ॥ ౬ ॥ యః కుర్యాద్దాక్షిణ్యదాకల
సర్వవంపద్వివధకతే । గంగాతరే విగ్రహే కోటిబ్రాహ్మణభోజనాత్ ॥
౭ ॥ యత్ఫలం లభ్యతే జంతుః తత్ఫలం ద్వాదశీం విదుః । ఉపరాగ సహస్రా
ణి వ్యతిపాతాయ తాని చ ॥ ౮ ॥ అమలక్షంతు ద్వాదశ్యాః కళాం నాహం
తపోదశీమ్ । అనేకతిథయస్యంపి సదా సత్పుణ్యవాహకాః ॥ ౯ ॥ తాసామ
సంతగుణితా ద్వాదశీః పుష్కలభా । కారణకే శుక్లపక్షేతు ద్వాదశీహరిబో
ధీని ॥ ౧౦ ॥ తస్యా మేకస్య విప్రస్యా ఒన్నదాన్యం కరోతి యః । స సర్వసౌ
ఖ్యం లభ్యతే పశ్చాద్విష్ణుభుజేనృప ॥ ౧౧ ॥ కారణకే మాసి ద్వాదశ్యాం ద
ధ్యన్నం దానము త్రయం । యః కుర్యాత్సోపి ధర్మేభ్యా హృదిక ఫలమశ్ను
తే ॥ ౧౨ ॥ నారీవాప్యయోవాపి కారణక్యాం ద్వాదశీని ॥ సృణ్వంత్యం
గాం రాష్ట్రఖరాం సవత్సాం సుపయస్కీన్వం ॥ ౧౩ ॥ గామభ్యర్చ్యోధానేన
దానం యః కురుతే సఘ । యావంతిరోష్ణాపలభ్య స్యాత్తాపత్వర్గాధిభో భ
వేత్ ॥ ౧౪ ॥ ద్వాదశ్యాం కారణకే మాసి వస్త్రాః సంకరోయః । భక్త్యా ప్ర
యత్నతో రాజక పాత్రైః పూర్వార్చితైః పి ॥ ౧౫ ॥ విమల్యోష్ణభవసంయాతి
నాస్త్యత్ర సంశయః । ద్వాదశ్యాం కార్తికే మాసి పాణకమ్యం ప్రతిపద్ధినే ॥
౧౬ ॥ యోదీపదానం కురుతే స కాంస్యం చ ఘృతాదికం । కోటిజన్మాజీవం
పాపంతత్త జేన విసశ్యతి ॥ ౧౭ ॥ ఫలం యజ్ఞోపవీతంచ స తాంబూలం సదక్షిణ
మ్ । ద్వాదశ్యాం యే ప్రతుర్వంతి తత్ఫలం శుక్రబహువిష్ ॥ ౧౮ ॥ ధుంక్ష్రహవి
భులాభో గాక స్వగేప్యం తేతు దుర్లభాక । పశ్చాద్విష్ణుభురంప్రప్య మో
దతేష్టువచ్చిరమ్ ॥ ౧౯ ॥ సువణతలసీదానం ద్వాదశ్యాం కారణకే నృ
ప । సాలద్రామం సమభ్యవ్యక్త శ్రోత్రియా యక్షమంబినే ॥ ౨౦ ॥ దానం యః
కురుతే భక్త్యా తస్య పుణ్యఫలం శ్రుణు । చతుస్సాగర పర్యంతం భూదానా
ద్యత్ఫలం విదుః ॥ ౨౧ ॥ తత్ఫలం వావాప్నోతి ద్వాదశ్యాం కారణకస్యచ ।
అత్రైవోదాహరంతీమ మితిహాసం పురాతనమ్ ॥ ౨౨ ॥ శుక్రిణ్యతో సహపా
పఘ్నం తత్సమాసేన మే శ్రుణు । వైశ్యకశ్చిద్దురాచారః గోదావర్యాస్తే
శుభే ॥ ౨౩ ॥ స్వయంచాపినధుంజీతదానం వానాణుమాత్రకమ్ ॥ ౨౪ ॥ నోప
కారంకృతం యేన యస్యకస్యాపి దేహినః ॥ ౨౫ ॥ పరనిందాపరోనిత్యం ప
రద్రవ్యేషు లాలసః । సకశ్చిద్విజముఖ్యస్య ఋణం దత్వాధికం ధనమ్ ॥ ౨౬ ॥
తద్గ్రహీతుం సమాయాతో విప్రం త్రామాంతరేస్థితం । సమప్యచ్ఛత్రదా
వైశ్యోఽఋణం దేహితి భూసురమ్ ॥ ౨౭ ॥ సవిప్రవర్యస్తద్భృత్వా విచార్యో

వాగ్మిః పుంసృజకా । నిరయాలయవాసీవనబ్రహ్మకో బ్రహ్మహత్యయా ॥ ౪౪ ॥
 వాగ్మిః పుంసృజకా పురాపాపీ బ్రహ్మణో బ్రాహ్మణ్యచిః । దావ్యదశ్యాంతైః
 భోక్తావీర్యైర్భూత్య విచారవాక్ ॥ ౪౫ ॥ తేనకమకవిపాకేన నిరయాలయ
 మానితమ్ । త్రైతేయమితి తాతస్య పునస్తావాహభూపతే ॥ ౪౬ ॥ కేవలజ్యేష్ఠే
 తేషాంతు కథముక్తి భవవివృతి । తద్రూపరిత్యం రాజేంద్ర కాత్మిక
 చరితంతయా ॥ ౪౭ ॥ ఫలదదస్యపారాణ శ్రవణస్య శుభాననే । పశ్యుః
 కాత్మికమానస్య తేన ముక్తిర్భవిష్యతి ॥ ౪౮ ॥ తత్పురాణస్య యద్యపి
 తత్పాత్రేయ తస్మద్విత్తమ్ । మృగలుబ్ధ కయోస్సామ్యం ధమకం దేహీ
 శుభాననే ॥ ౪౯ ॥ మిత్రేఘ్నపాపీ దుష్కర్మజ్యేష్ఠజన్మ కటిలాలకే । యదా
 పూరంజనానాంచ పురాణ శ్రవణోత్సుకా ॥ ౫౦ ॥ తస్మలం దేహీ విప్రస్య
 కృతఘ్నస్య శుభేషణే । తేనతేన ప్రభావేనముక్తింయతి నసంశయః ॥ ౫౧ ॥
 ఇతేషాం వచశ్చ త్వా విస్మయానువిలేఖణా । దత్తందత్తం తయారా
 జకానంయన్ముక్తి కారణమ్ ॥ ౫౨ ॥ తదాతేనార కాన్ముక్తా విమానమథి
 రుహ్యత । యయుర్విష్ణుపదంసవే శంసంతస్తానరాధిప ॥ ౫౩ ॥ శనైశ్చై
 నగమ్యస్య ముక్తింయతి పరంపదం । తస్మాత్కాత్మిక మాసేతు పురా
 ణశ్రవణంయది ॥ ౫౪ ॥ కురుతేరాజ శామూకల సయాతిహారి మందీరమ్ ।
 యదృదందివ్య మాఖ్యానం శుభోతి శ్రద్ధయాన్వితః ॥ ౫౫ ॥ కమకాత్రయాజ్ఞా
 తంపాపంతత్త దౌదేవనశ్శక్తి ॥

ఇతి శ్రీ సూర్యుని పురాణే - కార్తిక మాస శ్రేష్ఠి

ఏకాదశోధ్యాయః.

అథ దావ్యదశోధ్యాయః.

వసిష్ఠః ॥ కాత్మికక్యామిందు వారస్య మాహాత్మ్యంశుభిణ్భూపతే ।
 తస్మాద్భుతగుంతస్మిన్ వ్రతంసౌరిత్రయోదశీ ॥ ౧ ॥ సహ సగుణితంతస్మా
 త్కాత్మికకేమాసిపార్థిమా । తయాలతుగుణం ప్రోక్తం మానస్య ప్రతిపద్ధి
 మ్ ॥ ౨ ॥ తస్మాత్కోటిగుణంరాజక అంతిమేకాదశీవిదుః । తస్మాదనంతగుణ
 తం కాత్మికే దావ్యదశీవిదుః ॥ ౩ ॥ అంతిమేకాదశీం మోహ దుష్పవ్యయది
 మందిరే । గీశాద్యపురాణైశ్చ కుర్యాజ్ఞానరణం నరః ॥ ససర్వపాప నిము
 క్తోవిష్ణుగోకేవసేచ్చిరం । తథాపరితేనేప్రాప్తేపారణం బ్రాహ్మణ్యైస్సహా
 ౫ ॥ యః కాత్మికకేమాసిరాజక ససాయజ్యం లభేద్ధరేః । కాత్మికేయశ్చ

వాక్మునిః || సారదః || ధర్మవీర్యాద్విషాక్యం సావధానమనాశ్చుక్రిణు ||
 ౪౮ || కార్తికకన్యతు మాసస్యద్వాదశీ హరిః శ్లఘా | సామనదానాచికంఠస్య
 సదానంత ఫలంవిదుః || ౪౯ || అభ్యుతో వాదిరిద్రోవాయతిర్వాస స్థవఃవా |
 బ్రాహ్మణః త్రిత్రయోవాపివైశ్యశూద్రోపివాసతీ || ౫౦ || సాలగ్రామి శి
 లాదానం యేకుఃకంతి ప్రయత్నతః | తులాసంస్తైనికరే ద్వాదశ్యామరి
 కేదిసే || ౫౧ || తేనపాపానినశ్యంతి జన్మాంతర కృతానః | ధర్మతాజా
 లయేవైశ్యః పితృతపమృషింగతః || ౫౨ || రౌరవాభ్యేమహాఘోరే పచ్చ
 తేనరకాగ్నినా | తస్యపాపవిశుద్ధ్యథాం ద్వాదశ్యాంకార్తికకన్యచ || ౫౩ ||
 సాలగ్రామశిలాదానం కురుత్వంమావిలంబితం | మునేస్త్ర్యవచశ్చుత్వా
 వైశ్యఃప్రాహమనిన్యస || ౫౪ || గోధూశిల పీఠశ్యాచి దానాశాం
 యత్ఫలంమునే | నాసీతస్ఫలతోముక్తి శ్శిలాదాననకింభవేత్ || ౫౫ || శిలా
 దానంవృధామన్యే నభోజ్యంనచభక్షణం | నాతికార్యంషయానిప్రశిలా
 దానంచనివచత్ || ౫౬ || బహుధాబోధ్యతంవైశ్యం మనిరంతరభీయత |
 నకుర్వాద్భదిమూఢాత్సా భోధితోబ్రహ్మనూననా || ౫౭ || సోపికాలాంత
 రేతీతే గతాసురభవన్నృప | మహద్వచనషట్జేన హ్యశిక్రిమణదోషతః ||
 సాలగ్రామశిలాదాన మనాద్యత్యమహీపతే | తేనదోషేణగంజాతో వ్యా
 ఘ్రయోనౌత్రిజన్మసు || ౫౮ || త్రివారంమరూటత్వంచ పంచవారంవృష
 స్యచ | దశవారంపునఃస్త్రీత్వం గతభర్తృత్వమంజసా || ౫౯ || జన్మజైకా
 దశీరాజా యాచకస్యసూతాభవత్ | తాంధ్యస్త్వాధప్రశాదాంలన్నరూపాం
 ప్రాస్తయావనామ్ || ౬౦ || సమానకులగోత్రాయ వివాహామరోన్వితా |
 తతోజామాతరంహిత్యా నవోధాంజనసింపితా || ౬౧ || తుల్యుర్భాంధ
 వాసరేన్ దుఃఖాదాకులతంద్రీయా | యాచకోపివిచార్యేదం దివ్యదృష్ట్యా
 తయాశ్చృతమ్ || ౬౨ || పూర్వజన్మనిరాజేంద్ర సుకృతందుఃకృతంద్విపా వి
 జ్ఞానాహానినర్వేభ్యో బంధుభ్యోరాజసత్తమ్ || ౬౩ || తస్యపాపవిశుద్ధ్య
 థాంపితాతంముక్తికారణమ్ | జన్మాంతరాజితామాఘ నాశహేతుంసుఖ
 ప్రదమ్ || ౬౪ || సాలగ్రామశిలాదానం కార్తికక్యామిగదువాసరే | విప్రలిపే
 దాంతనిరతంనమ్యభ్యుద్యక్విధానతః || ౬౫ || పుణ్యంపాపవిశుద్ధ్యథాందాప
 యామాసభూసురః | పతిరుజ్జీవితస్తేనసుఖేనభువిదంపతీ || ౬౬ || స్థిత్యాకాలే
 సమాయాతి దివంగత్వానుభూయచ | సప్తనర్చనమభ్యుత్య స్సుతతనసో
 భవత్ || ౬౭ || పూర్వాజికేతేనశ్రుత్యేన తస్యజ్ఞానోపయోభవత్ | వషేకవషేచ

వాచతంస్త్వపా ద్రవ్యం దాస్యామి మాసాం తేయేన కైవల్యకృతా || ౨౮ || ఆ
 కస్త్రిత్యామునం సర్వం గృహీత్వా గంధున హాససి | యోజీవో ఋషాః శ్రీం
 సింధుం కల్పమశ్నుతే || ౨౯ || పశ్చాత్తప్యశుతో భూత్వా తత్సర్వం ప్రతిదా
 స్యతి | ఏవముక్తేభ్యశ్చైవైశ్యకోపాదార క్తబోచనః || ౩౦ || మూఢాద్యై
 సింహే ద్రవ్యం నోజేత్థేన తాడయే | ఆకృష్టకేశానాదాయ దుష్టాత్మా
 పాపభీరయుమ్ || ౩౧ || తేనాశుపవితం భూమా విప్రం పాదాద తాడయత్ |
 కోపావేశేన పాపాత్మా విప్రం వేదాంతపారగమ్ || ౩౨ || ఖడ్గేవైవాహాత్మా
 ణాం హరిస్తు గురితోయథా | మమారతేనఘాతేన బ్రాహ్మణౌ బంధుపత్నయః ||
 ౩౩ || సదుదాగ్రవతతోవేగా ద్భయార్ద్రాశ్చోమహిపతే | వ్రునగృహం ప్రవి
 శ్యాసాబ్రహ్మణ్మూనిరపత్రపః || ౩౪ || ఆయురంతరితేకాలే మరణం సమమ్
 పాగతః | ఆయుర్యమమతితాశ్చ చుడహస్తాభయంకరాః || ౩౫ || కరాశ్చ
 వదనారాజ్ కృష్ణరాత్రిసమ పథాః | పాత్రై గాబన్యతం వైశ్యం యయుర్య
 మునికేతనమ్ || ౩౬ || తస్మిన్స్తేరారవేఖారే విసగర్జ్యమాజ్ఞయా | తస్య
 సూచర్మహిపాల ధన్యవీరేతి విశ్రుతః || ౩౭ || వీతాగ్రిజిత ధనం భూ
 రి సవాధగ్న పరాయణః | కూపోవ్యానతటాకాది సేతుబంధనకారకః ||
 ౩౮ || వివాహాపనయే కథాయజ్ఞ కేష్వతిలాలసః | అన్నదాన పరోప
 శ్యమాతురాణాం ద్విజస్సవామ్ || ౩౯ || సర్వేషామపి వర్తానాం తుధా
 తానాం మహిపతే | తప్యచాంతరితేకాలే గృహీతః పుణ్యయోగతః || ౪౦ ||
 నారదః పర్వటాస్థానా ర్థమకరాజాలయాచ్చుచిః | వీణాసుతంత్రీ భవన్
 యక సగాయన్విష్ణుకీతనమ్ || ౪౧ || వణిగ్విపార్చనేకాలే ప్రవృత్త్యై శ్రు
 తకాంచితః | గోవిందనారాయణకృష్ణవిష్ణో అవంతవైకుంట నివాసమూతే ||
 ౪౨ || శ్రీవత్సవిశ్వంభర దేవదేవసమస్తదేవేశ సమీనమస్తే | నృత్యంతమే
 వం గృహమాగతం వణిక సమస్తసంతోష పయోధీమగ్నః || ౪౩ || సనామ
 పాదౌమునయే మహాత్మనే హ్యం నంద బాహ్యోన్నయనస్సదండవత్ | తంపాద
 పదాననతంధయాశు ర్మునిస్తదాతంపరిరభ్యహాషితః || ౪౪ || సపాహ
 వైశ్యః పురతఃకృతాంజలిః తంవిష్ణుం మఘ్యాదిభిరవ్యతంస్త్వప | భవదాగ
 నం మహ్యం మునే హ్యత్యం తదుర్లభమ్ || ౪౫ || యదాజితం మయా పూ
 వకంధమకపాకముపాగతం | యన్మయాచరింత్యద్య ఇలితంతవదశక నాత్ ||
 ౪౬ || సేవాంవిధాస్యే విప్రింద్ర ప్రాపయేపిణవేనచ | ఇతితస్యదవశ్యు
 త్వా మందస్మిరముఖాంబుజః || ౪౭ || ఉవాచధమః వీరంశం నారదోభగ

౧౪ || దత్తార్థంకాతికేమాసి తదనంతఃపరిస్థితం । కన్యాదానంతు
 కారకాంత్యంయంకుర్యాద్భక్తితోనను ॥ ౧౬ || స్వయంపాప్తేస్విన్దు క్షపి
 త్కృతాంబ్రహ్మణిపదం । అత్రేలోదాహరం తీమంత్రైకావృత్తంమహీప
 తే ॥ ౧౬ || తచ్చుజ్జిహ్వబ్రవిష్యేవంభక్త్యామైశిలసాదరం । ద్వాపరేణా
 హుణికశ్చిద్ధరాద్భావంగదేశగః ॥ ౧౭ || సోపినామ్నసువీరేతి బహుకౌ
 ర్యపరాక్రమః । రాజ్యస్తస్యమహీపాలధార్యాబాలమృగేశణా ॥ ౧౮ || సోపి
 కాలాత్తుదాయాదైసికజీతోవనమావిశత్ । అర్థాంగ్యాభార్యయాసాకం
 విచరత్ గమానేవనే ॥ ౧౯ || దుఃఖేనమహతాయాక్తానిర్ధనమహీపతిః । తత్ర
 సాగుర్విణితస్యా భార్యావన్యఫలాశనా ॥ ౨౦ || నిర్మలేన్బుదాతీరేన్ద్రశా
 లాన్మహీపతిః । తతఃకాలేప్రసూతాసాకన్యకాంతిత్రసుంచిత ॥ ౨౧ || సంర
 త్తయతతోరాజాత్పూర్వ పాపమునుస్కృత్ । వృద్ధింగతారాజకన్యా సుకృ
 తేనపురాకృతా ॥ ౨౨ || రూపలావణ్యసంపన్నా నయనోన్మివకాండీ । అష్ట
 వర్ణాంమహారమ్యాం దృష్ట్వాకశ్చిన్మునేస్సుతః ॥ ౨౩ || వివాహస్థంమతించ
 క్రైసుశీరంసమయా చయత్ । తతోవాచతదాసోపి దరిద్రోహంమునేస్సు
 తః ॥ ౨౪ || ద్రవ్యంజేహియతోద్దిష్టం ఉద్వాహంయదికాంతినైతిభిహాపవ
 చిశ్చత్వాన్యకాసక్తమానసః ॥ ౨౫ || మునిసూనురువాచేదం రాజానాం
 మిథిలేశ్వర । దాస్యానుద్రవిణం ధూరిరాజకేహంతపోబలాత్ ॥ ౨౬ || తేన
 తేరాజసాఖ్యాని భవిష్యంతినసంశయః । ఇతిశత్రావనేరాజా ఓమిత్యా
 హముదాన్వితః ॥ ౨౭ || తపశ్చచారతాశ్చైరే మునిసూనురుదారధీః । యత్రతా
 జకవలాద్ద్రవ్యం సమాకవ్యకన్యతం ద్రితః ॥ ౨౮ || తస్మిన్మర్తకస్యపతిః
 క్రదదేమునిపుత్రకః । గృహీష్వాగ్ధంపమాక రాజాహర్షాలబ్ధమనోరః । వివా
 హమకరోతగ్నాం మునేస్తావనజన్మనః । స్వగృహ్యాక్తినిధానేన కన్యా
 ముద్వాహయద్వనే ॥ ౩౦ || నమోఽసాపితత్వాన్వం జగమమనుజేశ్వరః
 న్యాద్రవ్యేణుత్యం వైహ్యధూతోదరపోషకః ॥ ౩౧ || పునస్సువీరభారా
 సాప్రజక్షేకన్యకాంతథా । ద్వితీయాంతమజాం దృష్ట్వాపునర్లద్ధాముపాన్వ
 తః ॥ ౩౨ || ఇతిపరంయథేష్టమ్మే క్రవ్యంధూరిభవిష్యతి । ఎవంవిచింత్యమానే
 తుపుణ్యేనమహతాశ్చమ ॥ ౩౩ || అజగమయతికశ్చి త్నాన్మార్గసన్నిహం
 ప్రతిపర్ణశాలాంకణేహూపం సభార్యమవలోకయత్ ॥ ౩౪ || తమవాచకృ
 పాంసేధుర్యతిః కొంకేనకిగోత్రజః కిమర్థమత్రకాంతారే కోనవాన్యదసాం
 ప్రతప్ ॥ ౩౫ || ఎవంబుగ్ధవంతమాహేదం ధూపాలికరుణానిధిం రాజాశ్చ ॥

సుకృతంకాతికాశ్యాంద్వాదశీడినే || ౬౯ || సాలగ్రామశిలాదానతేనము
మవాపసః | కారవేదుఃఖతస్యాపిముక్తిరాసీచ్ఛతత్పితృః || ౭౦ || తస్మాద్రాజే
ద్యుష్టేకాతికేశకవలాంతైః | సాలగ్రామశిలాదానం | త్యుష్టకంవా
శ్రసంశయః || ౭౧ || కోటిజ్ఞనుయత్వాపం సంభితంపాపిభిస్సదా | తత్వాప
నాశహేతుర్వైకాతికేశహరిబోధినీ || ౭౨ || సర్వపాపశమనప్రాయస్చి
త్తంజగత్ప్రయే | సాలగ్రామశిలాదానాత్పరంనాస్తినసంశయః || ౭౩ ||

ఇతి శ్రీ ఘాంధపురాణే - కార్తికమాహాత్మ్యే,
ద్వాదశోధ్యాయః.

అథ త్రియోదశోధ్యాయః.

వసిష్ఠః || అథేదానంప్రవక్ష్యేహం ధర్మాకార్తిక సంభవాత్ |
ప్రశస్తాశ్చానవైభూపతధాచావశ్యకాంఞ్చుగ్రిణు || ౧ || సంసారభయభీతస్య
పాపభీరోర్నుగస్యచ | కార్తికేశమాసియతోప్రేక్తం మత్ప్రతాపిధినాపురా ||
౨ || సశ్యంబ్రహ్మికతకవ్యాంనోచేత్తాపంభవేన్నుప | కన్యాదానం తులా
స్నానం - శిష్టత్రోపనాయనమ్ || ౩ || విద్యావస్తాగ్నదానాని ఊర్జిత
స్తానూపతే | విత్తహీనస్యవిప్రస్య సూనోశ్చశ్రవనాయనమ్ || ౪ || సదక్షి
ణంసంసంధానంఊర్జితత్వానరోనఘ | తస్యపాపానినశ్యంతి కృతాంబహు
శాన్తిని || ౫ || జనేనైకేనగాయత్ర్యాగ్రీవ్యదాతుః పలంకుగ్రిణు | అగమ్యగ
మరాద్దిహత్యాద్దినిహసశః || ౬ || తథాన్యాయ్యగ్రీవాపాని భస్మపాద్యంతి
తిథూమిష | గాయత్రీంపవ్యదేవస్య పూజాస్వాధ్యాయనార్పణమ్ || ౭ || ఏతే
షామధికంపుణ్యం మయాకర్తుం నశక్యతే | తటాకాయుతనిమాణం అశ్వ
త్సారోపణంశతమ్ || ౮ || కోటియఃకూపవాపీనాంక్రమాన్నందనపాలనాత్ |
బ్రహ్మపరీష్టాపుష్కల్య కలాన్మాహాంతి షోడశీమ్ || ౯ || మాఘ్యంవై
మాధవేమాసి చోత్తమంమాంజీబంధనం | కారయ్యవ్యంతితేరాజ్ దానం
దత్వాతుకార్తికే || ౧౦ || సాధుభ్యశ్శ్రీత్రియేభ్యశ్చ బ్రాహ్మణేభ్యాయథా
విధి | తథాతేషాంసుతానాంచ ప్రకుర్యాత్ మాంజీబంధనమ్ || ౧౧ || తేనా
నంతఫలంప్రాప్తుం మనయోధమకవిత్తమాః | తథాతేషాంవిధానంచకా
తికేశమాసిధమకవిత్ || ౧౨ || కుర్యాత్తస్యఫలంఃక్తుం కశ్యక్తోపివివాధువి | సో
పితీతానుగమనం దేవబాహ్మణతర్పణమ్ || ౧౩ || యఃకమకతేవాపీ
ద్రవ్యధాతుఃఫలంభేత్ | మాంజీవాహ మేకస్యయః కర్మాన్మేదినీసతే ||

నివ ॥ ౫౭ ॥ ప్రచకారస్వకంరాజ్యం ధర్మేణమితీలేశ్వర । పశ్చాత్స్వర్గంస
మాసాద్య సేవ్యమానస్సురేశ్వరైః ॥ ౫౮ ॥ సువీరః కన్యశేషేణ పితృభిర్మర
కంఠః । తత్రవ్యచింతయన్తుభాద్యాతనాహేతుమాత్మనః ॥ ౫౯ ॥ పూ
ర్వపుణ్యప్రభావేన యమం ప్రాప్తోసిన్ధుయః । వాక్యమ్మేనుజునర్వజ్జధ
మకారాజమహాయతే ॥ ౬౦ ॥ పాపలేశపీనస్య కిమయం దుఃఖాతిగ్గుమ । సర్వ
ధర్మవృధాయాంతి ప్రోక్తాపూర్వపహషికాభిః ॥ ౬౧ ॥ దివంవిహాయనకకా
గమనంచనసాంప్రతం । ఇతిశ్రుత్వా యమః ప్రాహ శ్రుతకీర్తికంషహముని
మ్ ॥ ౬౨ ॥ అస్తీకశ్చిద్ధురాచారో వంశజస్యతేవాద్యతై । సోపినామ్నాసువీ
రేతి కన్యాద్రవ్యేణజీవితః ॥ ౬౩ ॥ తేనపాపేపితరః పుణ్యలోకంఘాతాపి । ది
వశ్చుతాభవంతిహ దుష్టయోనిభూతలే ॥ ౬౪ ॥ ద్వితీయాతనుజాతస్య వర్ధ
తేమాత్మసన్నితౌ । పక్షాగారేన్యపశ్రేష్ఠ నగ్గుదాయాస్తప్తేననే ॥ ౬౫ ॥ మ
త్ప్రసాదాద్భవంగచ్ఛ దేహేనానేనచానఘ । తత్రతీష్ఠంతిమమయస్తేషా
మేతన్నివేదయ ॥ ౬౬ ॥ కన్యాంతాంశ్రుతశీలాయ కార్తికైమాసిభక్తితః । క
న్యాదానంకురుష్వత్వం సహిరశ్యోనకనచ ॥ ౬౭ ॥ సర్వాభరణగంపన్నాం
యః కన్యాంకార్తికైవఘ । పరీయచ్ఛనివిధానేన సోపిలోకశ్చగోచరేత్ ॥
౬౮ ॥ యదికన్యాంజాయేత మూర్ఖంవాయఃప్రమచ్చతి । దాతుగ్గోమధునం
మూర్ఖం కన్యాదానంతదుచ్చతే ॥ ౬౯ ॥ కన్యాదానఫలంతస్య భవిష్యతిన
సంశయః । కురుత్వం దాక్యవిప్రీభ్యో కన్యామూర్ఖంవిధానతః ॥ ౭౦ ॥ ప్రిణం
తిపితరస్యర్థే ధర్మేనానేనసంతతం । శ్రుతకీర్తికస్తథేత్యక్త్వా యమంఘాత్యా
గృహంఘత ॥ ౭౧ ॥ నగ్గుదాతీరసంస్థాంచ కన్యాకనకభూషణాం । కన్యా
దానంతుకార్తిక్యాం చకారాసాన్మప్రోత్తమః ॥ ౭౨ ॥ కార్తికైసుక్ష్మపక్షేతు
విధినేశ్వరతృప్తయే । తేనపుణ్యప్రభావేన సువీర్యాయమపాశతః ॥ ౭౩ ॥ విము
క్తస్త్వగమాసాద్య సుఖంపరిమోదతే । తథేవదశవిప్రీభ్యో కన్యామా
ల్యందదావసౌ ॥ ప్రయాంతిపితరస్సర్వే పుణ్యలోకంమహీపతే । పాపానియా
నిచాగ్ధ్యాది విలయంయంతితక్షణాత్ ॥ ౭౪ ॥ తతస్త్వగఘోరాజాశ్రు
తకీర్తిర్యథాగతం । యస్తస్మాత్కార్తికైమాసి కన్యాదానంకరిష్యతి ॥ ౭౫ ॥
హత్యాదిపాతకైస్సర్వైర్విముక్తాత్రసంశయః । వాణ్యావాసులభయే
పివిహాళాక్షణంరేశ్వర ॥ ౭౬ ॥ సహాయంయేద్రమర్గంతి తేషాంపుణ్యవనంత
కం । యఃకాన్యాకతేయోధిగారకృమావరేత్ ॥ ౭౭ ॥ నయాతివిష్ణు

సంగదేశీయస్సువీర ఇతివిశ్రుతః || 32 || రాజ్యమంతేచుదాయా దైష్టిక్
 నోస్థివనం గతః | నదారిద్ర్యసమందుఃఖం నకోకిపుత్రమారణాత్ | నచవ్య
 థానుగమసేనయోగః ప్రియాపహాత్ | తస్మాత్తైవైవద్యుతేన వనవాసం
 కృతంచయా || 33 || శాకమూలఫలాద్యైశ్చకృతాహరోస్థికాననే | కాం
 తాదేస్థిక తతోజాతాపర్ణ గారేతేకస్యకా 34 || తాంప్రాప్తయావనాం
 ద్యుష్టాః స్థైర్యవిప్ర నుతాయవ | యస్తాన్చూరిధనం విప్రగృహీతంయస్య
 యానఘ || 35 || నివసామిసుఖంశ్వస్థేక్ కిమనేకచ్ఛోరుమిచ్చసి | ఇతిభూవ
 వచశ్చుత్వా పునరాహనుతిస్తదా || 36 || మూఢవతురుషే రాజక మహః
 పాతకసంచయం | కన్యాద్రవ్యేయోజీవేదసిపత్రంసంగచ్ఛసి || 37 || దే
 వాకముషీన్పత్యనాన్వపి కన్యాద్రవ్యేణతర్పయేత్ | శాపందాన్యతితేన
 ద్వేజన్యజన్యకృతా తామక 3 || యుక్తనాకిద్రవ్యకలుషాంగృహీత్యావృ
 త్తిమాశ్రయేత్ | సోశ్చియాత్సర్వపాపానిరారవం పురకంప్రదేత్ || 38 || స
 ద్వేపామేవపాపానాం ప్రాయశ్చిత్తంవిదుర్బుధాః | కన్యావిక్రియశీలస్య
 ప్రాయశ్చిత్తంచచోదయన్ || 39 || కార్తికేశుక్లదేతు ద్వితీయాంకస్యకాం
 తవ | కన్యాగావంకురుప్య త్వంసహరణ్యదకేనన || విజ్ఞాయతేబోయ
 క్తాయశుభశీలానుభవితే | కన్యాదానంతుయశు ర్యాతాగతికాన్యంశు
 భేదినే || 40 || గంగాదిసర్వశీర్షేషు స్నానదానేనయోగం || అశ్వవేధాది
 భిర్వాగైరుక్షుత్యేగసంయంతైః || 41 || యత్ఫలంజాయతేరాజక తత్ఫలం
 సోవిగచ్ఛతి | ఇత్యేవంగదితంత్రత్యా రాజరాజకులేశ్వర || 42 || యతింధ
 రాగ్రథత్యజ్ఞం చాహుజఃకృపణోబ్రవీత్ | కుతోలోకకకుతోధన్యః కుతో
 దానంకుతఃఫలమ్ || 43 || సుఖభోగైర్విచావిప్ర దేహేస్థిక్ సుఖకాంతిణే
 పుత్రదారావయశ్చ క్వేవాసోలంకరణానిచ || 44 || గృహక్షేత్రాణి సవాక
 జీదేహాద్యాధమకనాశనం | ద్వితీయాశ్చైదుహితరం యోద్యుగంభూరిదాన్య
 తి || 45 || తస్యదాన్యేనసంహూ విప్రగచ్ఛయథానుఖం | తతోయయా
 న్నదాయాం స్నానాథకంసృపపుంగవః || 46 || నృపస్యాస్యాగతేకాలే కాం
 తారేసరణంగతః | ఆయయిర్వసుదూతాశ్చ పాతైరాబిష్యపాశినమ్ || 47 ||
 యానునుగాదక్షిణాం తతోబన్మగ్యథాగతం | తత్ప్రేతంసవ్యగాలా
 క్యయమసాహాయణేషుః || 48 || సరకేషువిచిత్రేషు బాధాధరసింహనః |
 యథాసిపత్రేణారణ విశృభిఃవ్యాపాతయేత్ || 49 || సుపిరస్యాన్య
 మేకశ్చిద్బ్రుతకేకేషుహేవతిః | సత్పథగ్నాశ్చ కారాసోతథాశ్రతు శతా

వజ్రయేత్ ॥ ౧౬ ॥ గణాన్నంవృషలస్యాన్నం దేవలాన్నమసంసృతం
 వాత్సాన్నంవిధవాన్నంచ కార్తికేషద్వీవజ్రయేత్ ॥ ౧౭ ॥ ఆమాయాం
 పాణిమాస్యాంచ ప్రత్యుద్భేదానువాసతే । సోమసూర్యోపరాగేచ ఊర్జే
 నసిశిరోజనం ॥ ౧౮ ॥ ఏకాదశ్యామహారాత్రం ఋతిపా నేవవైపుతా । నిషి
 ధ్ధివసేరాజక గృహీయఃకార్తికప్రతి ॥ ౧౯ ॥ షష్ఠ్యంనస్యయశ్చేత
 పూర్వాత్తరదిశద్వయే । మూసచక్రప్రతాధీనో నకుర్యాన్నిరోజః ॥ ౨౦ ॥
 నిషిద్ధివసేహోక్తం ఛాయానక్తం మహాషిభిః । నక్తప్రతఫలంతే నన
 క్తంనిశిభోజనమ్ ॥ ౨౧ ॥ సర్వప్రణ్యప్రదేరాజక కార్తికేమాసియఃపు
 మాకా । నిషిద్ధివసేచాన్నం భోజనంకురుతేయది ॥ ౨౨ ॥ తస్యపాపస్యతి
 స్తూరం కథంతేప్రబ్రవీమ్యహం । తస్మాద్విశార్యయత్నేన కార్తికేవసమా
 చరేత్ ॥ ౨౩ ॥ తైలాభ్యంగందివాస్వాపం తథావైకాంశ్యభోజనం । శతా
 నిద్రాంగృహేస్నానం నిషిద్ధినిశిభోజనమ్ ॥ ౨౪ ॥ వేదశాస్త్రవినిందాచ
 కార్తికేన ప్రవజయేత్ । ఉష్ణోకేనకతకవ్యం స్నానంయత్ప్రేవకార్తికే ॥
 ౨౫ ॥ స్నానంయత్సూరయాహోక్తం నిశ్చింతంబ్రహ్మణాపురా । పదుర్భు
 త్వాగృహేస్నానం యఃకుర్యాద్యచ్ఛసారిణా ॥ ౨౬ ॥ నదీస్నానంతుకతక
 వ్యంతులాసంస్థేవాకతే । కార్తికేమాసిరాజేంద్ర ఉష్ణంతుంప్రచక్ష
 తే ॥ ౨౭ ॥ తటాకకూపకుల్యానాం జలేవాస్నానమాచరేత్ । వినాగం
 గాంవినాగోదాం వినాతద్వత్సరిద్వరామ్ ॥ ౨౮ ॥ తటాకకూపకుల్యానాం
 సుగంధామభివాదయేత్ । సంపాప్యకార్తికంమాసం స్నానంయోనస
 మాచరేత్ ॥ ౨౯ ॥ నగచ్ఛేన్నరకంఘోరం చంచాలీయోనిమాశ్చయా
 త్ ॥ గంగాదీనర్వనద్యాశ్చస్మత్స్వాత్మాత్మానంసమాచరేత్ ॥ ౩౦ ॥ తతోభివా
 దనంకుర్యాత్సూర్యమండలంహరిం । కృత్వావిష్ణుఘాంధివ్యాం పిప్రే
 స్సాశ్శకంగృహం ప్రశేత్ ॥ ౩౧ ॥ దినాంతేనర్వకర్మాణి సమాప్యవిధినాన్పు
 పాదప్రత్యక్ష్యాచమ్య పూజాస్థానంప్రవేశయేత్ । ౩౨ ॥ పూజయేదీశ్వ
 రంతత్ర పోడతైసుపచారకైః । ధీతస్థంపూజయేచ్ఛంధుం కల్పోక్తవిధినాన
 ఘ్న ॥ పంచామృతవిధానేన ఫలతోదయైః కుశోదకైః । స్నాపయేత్సుబ్యసూ
 కైశ్చ భక్త్యాగౌరీపతింప్రథమ్ ॥ ౩౩ ॥ తతశ్చానానాయేద్దేవం శం
 కంపరమ్శ్వరం । పృథగ్భక్తాయస్నానంజ పాద్యంగౌరీప్రియాయచ ॥
 ౩౪ ॥ అభ్యుక్తంలొకేశ్వరాయేతి రుదాయాచమసీయకం । స్నానంగం
 గాధరాయేతి వస్త్రమాశాంబరాయచ ॥ ౩౫ ॥ జగన్నాథాయానవీతం

సాయుజ్యం సత్యం సత్యం మయోదీతం । నావరేద్యదివామాథో రౌపవం
తుసమశ్నుతే ॥ ౩౮ ॥

ఇతి శ్రీ స్తావపురాణే - కార్తికమాహాత్మ్యే,

త్రయోదశోధ్యాయః.

—[*]—

అథ చతుర్థోధ్యాయః.

వసిష్ఠః ॥ పౌణ్డమాన్యంకాతికేమాసి వృషోత్సగంకరోతియః ।
తస్యపాపానిశత్యంతి జగ్జ్వాతరకృతానిచ ॥ ౧ ॥ యఃకాతికేవృషోత్స
గం పౌణ్డమాన్యంపితృతృప్తయే । సంకుర్యాద్విధివారాదిక తస్యపుణ్యఫ
లంశ్రుణు ॥ ౨ ॥ గయాశ్రాద్ధంకృతంతేన కోటివారంనసంశయః । పుణ్య
దంమానుషేలోకే దుర్లభంకాతికవ్రతమ్ ॥ ౩ ॥ యఃకోవాన్మతురశే
జాతో పౌణ్డమాన్యంతుకాతికే । ఉత్సృజేద్వ్యవభంసీలం తేనతృప్తా
వయంత్యితి ॥ ౪ ॥ కాంతంశివృపశార్దూల పుణ్యలోకస్థితాపిపౌణ్డమాన్యం
కాతికేమాసి ఆధ్యోవాప్యభమోపివా ॥ ౫ ॥ నోత్సృజేద్వ్యవభంలోభా
త్సయాత్యంధంతమోయమాత్ । పింశదానాన్గయాశ్రాద్ధాత్ప్రత్యబ్ధంప్ర
పితత్సరే ॥ ౬ ॥ పుణ్యపుతీభాకసంగమనా త్తర్కణాచ్యమహాలయాత్ । కా
తికేపౌణ్డమాన్యంతు వృషోత్సగంవిరాగతి ॥ ౭ ॥ గయాశ్రాద్ధంవృ
షోత్సగం సమమాహుర్నసిషిణః । ప్రశస్తమూజేకేపౌరమ్యాం వృషో
త్సగంసుఖప్రదః ॥ ౮ ॥ యఃకుర్యాత్కాతికేమాసి సర్వధర్మాధికభ
లమ్ । ఋణత్రయాద్విముక్తేత కిమన్యైర్బహుభాషణైః ॥ ౯ ॥ యోధాతీ
ఫలదానంతు పౌణ్డమాన్యంచ సదక్షిణం । కురుతేనృపశామూల సాత్య
భామోభవేద్భువమ్ ॥ ౧౦ ॥ యఃకుర్యాద్దీపదానంచ పౌణ్డమాన్యకాతిక
కేనఘ । సర్వపాపవిర్ముక్తో తతోయాతిపరాంగతిమ్ ॥ ౧౧ ॥ కర్మణామన
సావాచా పాపంయస్సమ్యగాచరేత్ । తస్యపాపానిశత్యంతి పౌణ్డమాన్యం
తీపదానతః ॥ ౧౨ ॥ లింగదానం పౌణ్డమాన్యం కాతికాన్యం శివతుష్ట
యే । ఇహసమ్యక్ఫలంప్రాప్య సాత్యభామోభవేద్భువమ్ ॥ ౧౩ ॥ పాప
ఘ్నంపుణ్యదంప్రాప్య లింగదానంమనీషిణః । లింగదానమనాదృతయః
కుర్యాత్కాతికవ్రతమ్ ॥ ౧౪ ॥ వజ్రలేపోభవేత్తస్య పాపరాశిర్నసంశ
యః । అనంతఫలదంప్రాక్తుం దుర్లభంకాతికవ్రతమ్ ॥ ౧౫ ॥ పరాన్నంపి
తృణేభంచ నిషిద్ధ్యచరత్క్షణం । శ్రాద్ధాన్నంతిలతానంద కాశీకేవల

తేన త్యే సాంప్రతం శ్రుణుసాదరమ్ ॥ ౫౬ ॥ మనుష్యస్వపురాపంచ దశజ
స్థునిదూరతః । కార్తికవ్రత శీలస్య జాయతే దర్శనం శుభమ్ ॥ ౫౭ ॥ తేన
పుణ్యప్రభావేన ఆశ్వానం వర్తనం గ్రహః । జ్వాలావర్తిస్తదైకేన సం
యోగస్సమజాయతే ॥ ౫౮ ॥ ద్వాదశ్యాం కార్తికే మాసి ఉచ్చైశ్చ జ్వాల
యేత్తదా । అస్మిన్ దేవగృహే విష్ణోః అగ్రతః పుణ్యయోగతః ॥ ౫౯ ॥ అంజ
సాతుతసుంహిత్యా తతో దివ్యవపుర్యవేత్ । ఇతీదం కథితం నవ్య కుర్వ
జస్సుచేష్టితమ్ ॥ ౬౦ ॥ అక్షతః కార్తికే మాసి ద్వాదశ్యాం యోముదాన్వి
తః । సగచ్ఛేద్వైష్ణవంధామ పరదీపప్రసోధనాత్ ॥ ౬౧ ॥ వీవంమునేర్వవ
శ్శుత్యాపరిక్రమ్య ప్రామ్యవ । అజ్ఞాసితో యయాశీఘ్రం నదీంపాపప్రణా
శీమ ॥ ౬౨ ॥ త్రయోదశ్యాం చతుర్థశ్యాం పార్థమాస్యాం దినత్రయే ।
స్నాత్యాతత్ర సరస్వత్యాం కార్తికే మాసి సూపతే ॥ ౬౩ ॥ తత్ర తేనైవ పు
ణ్యేన జ్ఞానసిద్ధిమవాప్యవ । ప్రతివక్ష్యం చ కారాసౌ ధన్యం కార్తికసంభ
వమ్ ॥ ౬౪ ॥ తేన పుణ్య ప్రభావేన విష్ణుసాయుజ్యమాశ్నయాత్ । తస్మాత్ క
కార్తికే మాసి సీతే పక్షే నరేశ్వర ॥ ౬౫ ॥ ద్వాదశ్యాం యే ప్రకుర్వంతి సాన్ని
నచానాదితర్పణం దీపమాలార్పణం పూజాం యః కుర్యాత్సహస్రీంద్రియః ॥ ౬౬ ॥
సర్వపాపవినిర్ముక్తో పశ్యాన్ పరార్పణమృచ్ఛతి ॥

ఇతి శ్రీసాగందపురాణే - కార్తికమాహాత్మ్యే

చతుర్దశోధ్యాయః.

—[*]—

అథ పంచదశోధ్యాయః.

వసీష్ఠః ॥ రాజ్ కార్తికమాహాత్మ్యం పవిత్రం పాపనాశనం । న
ర్వపుణ్యప్రదం భూయో వత్స్యామి శ్రుణుభక్తితః ॥ ౧ ॥ కార్తికే విష్ణవే గ్రేతు
యః కుర్యాన్నతః సంసరః । పాపాని వినిహంత్యాశు సవిష్టో రామయేచ సేత్ ॥
౨ ॥ దీపమాలార్పణం విష్టోః ద్వాదశ్యాం కార్తికశ్యవ । యః కుర్యాన్ సోపి వై
కుంఠం ప్రాప్య తత్ర ప్రమోదతే ॥ ౩ ॥ కార్తికాశ్యాం చ సీతే పక్షే సాయాహ్న
కేకవార్చనం । యః కరిష్యతే రాజేంద్ర సోపి స్వర్గాధిపాభవేత్ ॥ ౪ ॥ యః
కుర్యాన్ పితౄణామతాత్రాంచ కార్తికే విష్ణుమందిరే । పదేపదేశ్వ మేధస్యఫ
లం ప్రాప్నోత్త్య సంశయః ॥ ౫ ॥ విష్టో రామగనం ప్రాప్య విష్ణుం యశ్చాపహాక
యేత్ । నవైకుంఠ పురంగత్వా విష్ణుసాలోక్య మేవ్యత ॥ ౬ ॥ కార్తికాశ్యాం
విష్ణుభవనం యోనగచ్ఛేన్నరాధనుః । సగచ్ఛేద్దౌరవంశురం కాలసూ

గంధంకాపాలధారితే । అక్షతానీశ్వరావేతి పుష్పంపూర్ణసుధాన్వితమ్ ॥
 ౩౭ ॥ ధూమ్రాక్షావేతిస్త్రేనూపం తేజోరూపాయదీపకమ్ ॥ లోకగర్భా
 యస్తవేద్యం తాంబూలంలోకసాక్షితే ॥ ౩౮ ॥ ప్రదక్షిణంభూయేష
 మసాగ్రంకపాలినే । ఎత్త్రోన్యూమభిర్వక్త్యా పూజయేద్ధివిపతిమ్ ।
 ౩౯ ॥ శంభోర్నూమసహస్రేణ మానమేకంనిరంతరం । పూజాంతేభా
 ర్యయేద్యం మానసక్తవ్రతేనృప ॥ ౪౦ ॥ పార్వతీకాంతదేవేశ పద్మ
 జార్పాంఘ్రి పంకజ । అఘృణంగృహాగైత్యారే దత్తంచేద మమాప
 తే ॥ ౪౧ ॥ అచయేచ్ఛంకరంభక్త్యా యస్సధన్యోనసంశయః । తత్కా
 విత్తానుసారేణ దీపమాలార్పణంనృప ॥ ౪౨ ॥ దత్వాదానంతు విప్ర
 భ్యోవిత్తశాశ్వం నకారయేత్ । ఏవం విప్రవ్రతస్సాధకం నక్తంయః కా
 తికవ్రతీ ॥ ౪౩ ॥ కరుతేనృపశాదుకాల తన్యపుణ్యఫలంశృణు । అగ్ని
 ఘోమసహస్రాణి వాజపేయశతానిచ ॥ ౪౪ ॥ అశ్వమేధసహస్రాణాం ఫ
 లంప్రాప్తోన్యసంశయః । మానసక్తంతయఃకుర్యా దిశ్యేవంవిధిదానఘ ॥
 ౪౫ ॥ పాపమూలోద్భూతంచ తమాహుర్నారదాయః । మానసక్తం
 మహత్పుణ్యం సర్వపాపవిభేదనమ్ ॥ ౪౬ ॥ సర్వపుణ్య ప్రదంగృహాం
 కాతికేనాశ్రసంశయః । యఃకాతికేచతుర్దశ్యాం పిన్దూసద్వీకృ
 క్తితః ॥ ౪౭ ॥ బ్రాహ్మణంభోజయేదేరం ప్రిణంతిపితరోభిలాః । యఃకా
 తికేసిలేపజ్ఞే చతుర్దశ్యాంనరేశ్వర ॥ ౪౮ ॥ యారసంపిత్తభక్షియఃపిత్ర
 సృంతర్పయేజ్జితే । ప్రిణంతిపితరస్సర్వే పితౄలొకంకతాఅపి ॥ ౪౯ ॥
 యఃకుర్యాత్పలదానంతు చతుర్దశ్యాంతుకాతికే । సతస్సనంతేహ
 న్నికాయతేనాశ్రసంశయః ॥ ౫౦ ॥ యఃకుర్యాత్పలదానంతు చతుర్దశ
 శ్యాంతుకాతికే । ఉపోవ్యకేకరంపూజ్య నక్షత్రాసేశ్వరోభవేత్ ॥ ౫౧ ॥
 సర్వపాపప్రశమనం పుణ్యదంకాతికవ్రతం । యఃకుర్యాత్సోపి పాప
 భ్యో విముక్తోమృతమన్నతే ॥ ౫౨ ॥ ఇదంపవిత్రంపరమం అధ్యాయ
 యఃశృణోత్యతః । ప్రియస్థితం పరంప్రామాః పాపానాంనాశ్రసంశ
 యః ॥ ౫౩ ॥ వకరోహిణి కాతికశ్యాం వ్రతంయో మనుజాధమః । సర్వ
 యోనిం సమాసాద్య శతవారం తథానఘ । పశ్చాజ్ఞుబుకయోనాతు భ
 శతం జన్మకుత్సితమ్ ॥ ౫౪ ॥ త్రిశతంచ వరాహాతు శ్యానయోనా
 తుశ్శతం । తథాపంచశతంజన్మ మాజాకలేషు పునఃపునః ॥ ౫౫ ॥
 పట్నతంత్యానుయోనాతు సంజాతస్థితవాక్ భవేత్ । ప్రార్థయేత్

శాకవ్యసర్వయేత్ ॥ ౨౯ ॥ వతిప్రజ్వలితోతత్రవిష్ణోరగ్రేతుకాశికే । తత్ర
కాలేనమాయాజేమాప కస్తురారేర్ణవే ॥ ౩౦ ॥ తస్మిన్నేవదిసేరాత్ర
పూర్వభూప్రభావతః । మమారపూషకస్తత్ర దివ్యదీపోఽభూవహ ॥ ౩౧ ॥
యతిః పశ్చాత్సమాదిష్ఠో ఉస్థిలితదృశోభవత్ । ఉద్యుతప్రచుపః యోగీవి
చరంతమదృశ్యత ॥ ౩౨ ॥ శోభవానితివప్రచ్చకస్మాద తాగతంత్వయా । ఇత్థం
మునేర్వచశ్చుత్వా వ్యాజహరపునర్వచః ॥ ౩౩ ॥ మూషకోహంముని
గ్రేష్ఠనిర్మలశృంగకాశనః । విరాంతేచిరంకాల మస్మిన్ జేవాతయ సఖం ॥
౩౪ ॥ మూషకస్యనుచేదాసం ముక్తిరాసీత్సుదుర్లభా । నజానేకేపుణ్యేనస
ర్వంత్యంవేత్రితత్వతః ॥ ౩౫ ॥ శోహంపురాకించరితం దుభిక్తుతంపూర్వజ
న్మహిదుర్యోధిః కేనవోషేగామయాప్రాప్తంమిహాధునా ॥ ౩౬ ॥ వస్తుపాశా
సితత్సర్వంసర్వజ్ఞ స్త్యంమహామునే । దాసోస్థితవశిష్ట్యస్మి కృపాపాత్రో
స్థిమానద ॥ జ్ఞానచతుర్విచార్యోభవిస్మితేనాంతరాగ్ననా । ఏవంఽదంతము
ద్యుతపురుషంపునరబ్రహ్మ ॥ ౩౭ ॥ ఋషిః ॥ బ్రాహ్మణస్త్యంపురాకశ్యత్
జైమినేన్గోత్రసంభవః । బాహ్లికస్త్యంహివిభ్యాతః కుటుంబభరణాచురిః ॥
౩౮ ॥ స్నానసంధ్యాపరిత్యక్తోనిత్యం బ్రాహ్మణనిందకః । నిత్యంకృషిఃకరః
క్రూరోధనాన్తిజ్ఞానవజ్జికతః ॥ ౪౦ ॥ జేవపూజాపరిత్యక్తోనిత్యం శ్రాద్ధాన్నజీ
వనః । అహారాత్రంతథాభుక్తంసిద్ధివహసేనిశమ్ ॥ ౪౧ ॥ విశాజేభ్యశ్చ
కాకేభ్యోభుక్తమంత్యయాపురా । వేదశాస్త్రోదితంమర్గః తత్పురానిం
దితఃత్వయా ॥ ౪౨ ॥ స్నానసంధ్యాపరాణాంతతపఃసహగ్నర్గవళికానాం । విసిం
దితంవిశేషేణత్వయా హాస్యపురస్సరమ్ ॥ ౪౩ ॥ రూపవత్కాశ్యకాలణా
యాస్సహాయార్థమహర్నిశం । శూద్రీంత్యంగమకృత్యేషా నియోగ్య
చనిరాగ్ననా ॥ ౪౪ ॥ సదాసంభాషణస్వర్పహాస్యపోషణసంయుతః । శూద్ర
దాస్యాప్రదాయాన్నమపత్యేభ్యస్తథ్నేపి ॥ ౪౫ ॥ విక్రీత్యాకన్యకాంఽన్యై
పాగాజేభ్యఃప్రయత్నతః । దధిక్షీరంతథాతక్రం త్వయాక్రతంతథాభ్యుతమ్ ॥
౪౬ ॥ ఇత్థంత్వయాదనంభూరి సుచితంపూర్వజన్మని । తద్ద్రవ్యంభూనిత్యేవ
మృతోసిమరణాగమే ॥ ౪౭ ॥ కర్మణాతేనసరకమనుభూయపునర్భుని । జా
తస్తతాగరణాదాఖు ర్వసకత్వంఽపిష్టుమందిరే ॥ జేవద్రవ్యంముదాత్వంపా
అపకాశ్చర్వాగ్నింధకః । దినేదినేతుదీపస్తతైతహరీతుపాశుధిః ॥ ౪౮ ॥ తథాపి
రాత్రాకాశికాన్యంపరదీపప్రజోధనం । కృతంతేవైవపుణ్యేన దివ్యయాపో

త్రంభయంకరమ్ || ౭ || కార్తికక్యాంచసితేపక్షే ద్వాదశీహరిబోధినీ తస్యాం
 యద్యుష్మాతంకన్య అక్షయం జాయతేనృణామ్ || ౮ || భక్త్యా యః కార్తికే
 మాహిర్వయేద్యతంసరః | గంధపుష్పాత్మై స్సవ్య ధూపదీపై స్సహ
 దైః || ౯ || చక్షుర్దృశ్యై స్సవైవేద్యైః ద్వాదశ్యాంకార్తికస్యచ | యః
 నోలమహాలక్ష్మి శైశ్నార్ధమతంద్రితః || ౧౦ || తస్యపుణ్యస్య విస్తారం నజానామి
 కళంకన | ద్వాదశ్యాం కార్తికేమాసీ విష్ణోర్వా శంకరస్యవా || ౧౧ || యః
 కుర్వాద్దీపతతుతు యథావిత్తానుసారతః | సర్వపాప వినిర్మూక్తో విమానమ
 ధిమశ్యాచ || ౧౨ || సంస్కరయమానప్రియతైః విష్ణులోకంసగచ్ఛతి | దీపార్పణే
 హ్యశక్తస్తే తజ్జూసమేకనిరంతరమ్ || ౧౩ || దినశ్రయేషువాకార్గ్యం కార్తిక
 కేరాజసత్తమ | ద్వాదశ్యాంపార్థమాస్యాంచ చతుర్దశ్యాంమహామతే || ౧౪ ||
 యోవీనమర్చయేద్భక్త్యాం రాజకగౌరవోహనావధి | తతస్తేనైవపుణ్యేన పూ
 తోభవతినిష్ఠితమ్ || ౧౫ || కార్తికక్యావధవారాజకే శరదీప్రబోధనం | భ
 క్త్యా యః కురుతే విష్ణో సోపిపాపాద్విముచ్యతే || ౧౬ || సశ్యమానత్ర యో
 దీపం కార్తికే యత్ప్రబోధనం | చారుణాన్యానిపాపాని తస్యసశ్యంతత
 త్షణాత్ || ౧౭ || అతేతిహాసంవత్స్యామి పుణ్యదం కల్పమాహం | పురానర
 స్వతీతరేరమృదుమలతాయతే || ౧౮ || విష్ణోజ్ఞానానామతత్ర ఆసీదా
 కల్పకావధి | ఆజగామయతఃకస్యితే స్నానాగ్ధంకార్తికేశుభే || ౧౯ || తత్ర
 స్నాత్వాచతత్తిరే విష్ణోరాయతనం యయా | సనామ్నా కర్మనిష్ఠేతి సర్వ
 భూతదయాప || ౨౦ || తత్రేకాంతస్థతేయోగీ తపఃకర్తుం వనోదధే | స
 మ్యక్సంమార్జ్యయోగీశః విష్ణోరాయతనం తదా || ౨౧ || తతోఽమూరం గా
 మంతు గత్వాత్రైలం సమానయతే | దీపపాత్రం తథావతీకం సకుర్యాద్ధరి
 ముచిరే || ౨౨ || దీపద్వాదశకం రాజక అర్చయేద్భక్తితోనఘం | సమాధి
 స్థో బభూవాసౌ మనిస్తత్రమహామతిః || ౨౩ || తేనేత్యం క్రియమాణేతు కా
 తికేమాసీఘామిప | కార్తికక్యాంచ సితేపక్షే సాయాహ్నద్వాదశిదినీ ||
 ౨౪ || అగత్యవిచచాగాను ఆశ్మపాపజలంపటః | విష్ణుంపదక్షిణేకృత్య
 శనైవేపాకే సమాగమతే || ౨౫ || రిక్తప్రాతంసమాలోక్య కేవలంవతీ
 సంయుతం | తతస్తత్రేకపాత్రస్థంవతీంజ్వలితంసృప || ౨౬ || దృష్ట్వాచత
 త్రధాచాన్య పాత్రస్థంపృథివతే | వతీకముజ్వలితాదృష్ట్వా చఖాదాఖు
 మాకేగృహే || ౨౭ || సజ్వాలాప్రథమావతీద్వికతీయేననియోజితా | జ్వాలా
 లాఘాతేకతేశీఘ్రము జ్వలాచనరాధిప || ౨౮ || తజ్జ్వాలయోజ్యవైవేద్యంసశ

తు యుక్తుర్యా తగ్గచ్చేద్వైష్ణవంపదం । స్తంభదీపం కరిష్యామో వయంవి
ష్ణుపదేశివమ్ ॥ దినేస్థి నాగతికేమాసి పాణమాస్యాం విశేషతఃసాయః
హ్నివాసుదేవస్య స్తంభదీపోహరేప్రియః ॥ ౨౦ ॥ ప్రకృష్టఫలవంప్రాప్తిం
స్తంభదీపంతుకాతికే । విష్ణోదేవాలయేగ్రేవ స్తంభంయఃకారయిష్యే ॥
౨౧ ॥ పాణమాస్యాంకాతికేమాసితస్థిగ్ దీపోహరేప్రియః । తస్యపాపా
నినశ్యంతి పశ్చాద్విష్ణుపదంప్రజేత ॥ ౨౨ ॥ ఇత్యాకణ్యమునేస్సర్వే తథే
త్యక్త్యాముదాన్వితాః । స్తంభదీపార్పణంకతుక ముద్యోగంచక్రీరేనఘ ॥ ౨౩
విష్ణోర్నికేతనస్యాగ్ర వసేతస్థిన్నరేశ్వర । అకుర్వన్నవిదూరేతు ష్టిరా
యతనాగ్రతః ॥ ౪౨ ॥ సాధుశాఖావిహీనంతే స్థాణంతత్రప్రవహిపతే తస్థి
హమాన్వితాస్సర్వే కాతికేత్రప్రతకోవివా ॥ ౨౪ ॥ విష్ణుధ్యానంప్రకుర్వంః
స్తంభదీపంసమర్పయేత్ । శాలివ్రహ్మణోపేతం ఘృతపాత్ర సమన్వితమ్ ॥
౨౫ ॥ ప్రసన్నహృదయాస్సర్వే స్తంభదీపంసమర్పయేత్ । ఘృతేవాలయం
ప్రాప్తాప్రాజన్విష్టకథేచ్ఛన్ ॥ ౨౬ ॥ కథాయాంకథ్యమానాయాం తద దే
వాలయాద్భవీః । అభూచ్యటచటాశ్చ స్వర్వభూతభయంకరః ॥ ౨౭ ॥ స
శాంతదీపశ్చతథా బిభిదేశుమగ్రవాదపః । సకత్తంథూలదారూఢ్యం పశ్య
మూలాగ్రంమహిపతే ॥ ౨౮ ॥ పశ్యతామేవధూతానాం పపాతధరణీతలేఽపి
ర్యయాతత స్తన్నా త్పురుషఃపూర్వదేహధృక్ ॥ ౩౦ ॥ అభజన్సుర్మృగజాః
కథాంహిన్వాహరైర్వహతే । బభూవుర్విస్థితాస్సర్వే హహా కారరవా
న్వితాః ॥ ౩౧ ॥ తస్మాద్విద్యుతపురుషం దృష్ట్వానాక్యయథాబుధివత్ । కోభ
వాకేనదోషేణ స్థాణుర్భూత్వాచిరంవసే ॥ ౩౨ ॥ తద్వదస్వయధాన్యాయం
నాత్రకార్యంవిలంబితం । ఇతి తేషాంవచశ్చత్వా జాతహమాన్వితోన్యః ॥
౩౩ ॥ ననామదండకద్యూమా కృతాంజలిఘటోబ్రహ్మతే । విప్రోహంవిప్ర
శాదూలా విత్తపోరాజ్యపాలకః ॥ ౩౪ ॥ కోశరాజ్యశ్చమాతంగ రథపాపా
దీపంయుతః । సమస్తసూతీసంపన్న నిదయఃపిష్టమానగః ॥ ౩౫ ॥ నాధీతవే
దశాస్త్రశ్చ నశ్చితాహరిసతగ్రథా । నచతీథానుగమనం నదానంచాణు
మాత్రీకమ్ ॥ ౩౬ ॥ ససతగ్రకృతంవిప్రా మాయాదుర్బుద్ధిసామ్రా । ఉపవి
ష్టోస్థ్యహంనిత్యం ఉన్నతాసనవిష్టరే ॥ ౩౭ ॥ వేదాధ్యాయఃపుణ్యపురుషాః స
దాచారావయాశవః । సదాశ్రీయరతాశ్చుద్ధాః పత్నీమేషేరంతరమ్ ॥ ౩౮ ॥
నిచాససేహంపవిత్రా మత్ప్రసాదాథకాంక్షిణః । తేషామభిముఖోపాదాప్ర
సారైస్సముత్సుకః ॥ ౩౯ ॥ పృథ్విజానాభిపాదౌచ సతేభ్యశ్చక్రతామ

౪౫

త్ర

న

మ

న

త్ర

క

కు

ధి

ప

త్ర

న

తి

త్ర

ది

డ

న

త్ర

న

న

న

న

న

న

న

న

న

న

న

న

బహువహా || ౫౦ || ఇతః పరంభక్తియైక్యవైకుంఠే వసతేద్భవక
ఇతి శ్రీస్తావనపురాణే - కార్తికమాహాత్మ్యే
పంచదశోధ్యాయః.

అథ షోడశోధ్యాయః.

వసిష్ఠః || అవ్రతేననయేద్యస్తు మాసందామోదరప్రియం | సగ
న్నంకంఘోరం పునరావృత్తతమ్ || ౧ || తాంబూలదానంకా
క్యాంమాసమేకస్మిరంతరం | యః కుర్యాద్రాజసాక్షిం సచసా
జ్యమశ్నుతే || ౨ || ప్రతిపద్దినమారద్యకార్తికస్యః శేషవర | ఏకైకేత
ద్దీపయఃకుర్యాద్విష్ణు వేర్పణమ్ || ౩ || తస్యపాపానినశ్యంతినగచ్ఛేద్విష్ణు
దిరం | కార్తిక్యాంభానుముద్గిశ్యపార్థమ్యంస్నాతత్పరః || ౪ || కంఠా
కాంతీరాజేంద్రస్నానందానం సమాచరేత్ | నారికేళఫలంతానం విష్ణు
గ్రేతుకార్తికే || ౫ || సదక్షిణంసతాంబూలంయఃకుర్యాద్రాజసత్తమ్
స్యసంతతేద్ధానిసరోగోనచదుర్గుతిః || ౬ || షష్ఠోద్గైవాలయాగ్రేతు కార్తి
క్యాంపార్థమీదినే | యస్తంభదీపంకురుతేనవైకుంఠపతిర్భవేత్ || ౭ || విష్ణు
గ్రేతుకార్తికక్యాం స్తంభదీపార్పణంసరః | తస్యపుణ్యస్యస్తారం వయ
వక్తునశక్యతే || ౮ || కార్తికేమాసిపౌర్ణమ్యాం స్తంభదీపావలోకనం
పాపానినశ్యంతి తమోచినకరోదయే || ౧౦ || శాలిప్రసాదిలోపేకం
దీపంప్రపత్నతే | స్తంభదీపవిహీనోయః కార్తికేమాసిధూమిప || ౧౧ || మ
కాన్ననీవర్తంతేరాత్రకార్యావిచారణా | శిలామయంవాదారుం కా
భంకృత్వాహరేపురః || ౧౨ || సంస్థాప్యస్తంభదీపంతు యఃకుర్యాత్సహ
ప్రియః | వత్సోష్ణత్రపురాపృత్తంతస్యమాసేనతే శుభం || ౧౩ || మతంగ
శమేపుణ్యే నానాద్రుమలదాయతే | షష్ఠోరాయతనంతస్మిన్ అనీతత్స
తోపనమ్ || ౧౪ || మునయస్తుసమాజగ్నుః కార్తికేవ్రతకోవిదాః | స
ర్యాంకర్తృమాతృక్యా త్రతవిష్ణోర్భృహేహరిమ్ || ౧౫ || షోడశైరుపకా
శ్చది సేషుత్రిదవేషుద | పూచాంచక్రుర్విష్ణుగేహే కార్తికేకమలాపహే
|| ౧౬ || నిస్సముదీకపమాలాంచద్వారిద్వారిహరేపురః | అత్యంతభక్తస
న్నావిష్ణుభక్తాశుచివ్రతాః || ౧౭ || తేషుకశ్యిన్నువిస్త్రతప్రాహేద
వీసతే | శుణుస్వమృషయస్సర్వేకార్తికేతుశివాగ్రతః || ౧౮ || స్తంభదీ

అథ సప్తశోధ్యాయః.

అంగీరసః ॥ కన్గుబంధశ్చముక్తిశ్చ కాన్యంకారణమేవ ॥ ఘృణం
 సూక్ష్మంతథాద్వంద్వంసంబంధో దేహఉచ్యతే ॥ ౧ ॥ వాక్యాత్ పృథ్వత్తమే
 తత్తైస్రవత్కామియహమతే ॥ పార్వత్యైకధికంవిపు శ్వేతాద్రాశంకరేణ
 వై ॥ ౨ ॥ తదహంతేప్రబలిమిసమాధానమనాశ్మణః ॥ అత్రోబ్రూహ మా
 ధానంకోనోజీవస్తవమేవహీ ॥ ౩ ॥ స్వయంప్రచ్ఛసిమాంకోహంబ్రహ్మ
 వాస్మిరసంశయః ॥ ఉద్బూతపురుషః ॥ వాదార్థమేవంజానామినాద్యధిభా
 గవత్స్ఫుటమ్ ॥ ౪ ॥ అహంబ్రహ్మైతివాక్యార్థంప్రసంగేభ్యేకధంశదహేతుఃప
 దార్థంబోధోహవాక్యార్థావగతేరపి ॥ ౫ ॥ అంతఃకరణతద్వైత్తి సాక్షీత్వత
 న్యవిగ్రహః ॥ ఆనంతరూపస్యోస్యైకే కిన్నాత్మనఃప్రపద్యతే ॥ ౬ ॥ సత్త్వా
 నందస్వరూపంధీ సాక్షిణః జ్ఞానవిగ్రహం ॥ చింతయాశ్చతయానిశ్యం త్యక్తి
 క్త్వాదేహాదికాధియమ్ ॥ ౭ ॥ తూపాదిమాన్యతఃపిండో తతోనాత్మను
 టాదివత్ ॥ వియదాదిమహాభూతవికారిత్వాచ్ఛకుంభవత్ ॥ ౮ ॥ వీచమింద్రి
 యదృఙ్మాహం ఇంద్రియాణీతినిశ్చిను ॥ మనోబద్ధస్తథా ప్రాణోనాహమి
 త్యవధారయ ॥ ౯ ॥ దేహేంద్రియదయోభావాః హినిదాతయభాగినః ॥ య
 న్యసన్నిధిమాత్రేణ సోహమిత్యవధారయ ॥ ౧౦ ॥ అనాపన్నవికారస్సన్న
 యసాకంతవదేవయః ॥ బుద్ధ్యాదికాలయేత్ప్రత్యక్ సోహమిత్యవధారయ ॥
 ౧౧ ॥ అజన్మాత్మవదాభాతి యత్సాన్నిధ్యాజ్ఞదాద్యపి ॥ దేహేంద్రియమనః
 ప్రాణాస్సోహమిత్యవధారయ ॥ ౧౨ ॥ స్వప్నజాగరితేనుష్ట భావభావోల
 యంతథా ॥ యోవేత్యవిక్రియఃసాక్షీసోహమిత్యవధారయ ॥ ౧౩ ॥ ఘటాజ
 భానకోదీపో ఘటాదన్యోయథేవ్యతే ॥ దేహావభానకోదేహీ తథాహంబో
 థవిగ్రహః ॥ ౧౪ ॥ పుత్రమిత్రతాదయోభావా యన్యలేచప్రియాప్రియే ॥ ద్రష్టా
 సర్వప్రియతమః సోహమిత్యవధారయ ॥ ౧౫ ॥ పరప్రేమాస్పదతయా ఆను
 భూతమహంసదా ॥ భూయోదృష్టానిత్యంతు సోహమిత్యవధారయః ॥ ౧౬ ॥
 యస్సాక్షీలక్షణోభోధస్తవ్యం పదార్థస్సఉచ్యతే ॥ సాక్షీత్వంమపిబోధత్వము
 వికారితయాత్మనః ॥ ౧౭ ॥ దేహేంద్రియమనః ప్రాణాహంక్యభ్యోపలితుణః ॥
 ప్రోషితశ్చాపిమద్యానవికారస్తవ్యంపదాదిభిః ॥ ౧౮ ॥ త్వయాథామేవంసిచ్చిశ్య
 తదధంఽచింతయేత్సునః ॥ అతద్వాగ్వివృత్తిరూపేణ సాక్షాద్విధిముఖేనవ ॥
 ౧౯ ॥ నిరస్తాశేషసంసార దోషస్తూలాదిలక్షణః ॥ అదృశ్యత్వాద్విసుణః
 పరాకృతతమోమయః ॥ ౨౦ ॥ నిరస్తాతిశయానంద స్సత్యప్రజ్ఞానలక్షణః ॥ సత్తా

యా! నదత్తంభూకాలేను తేషాందానమనుత్తమమ్॥ ౪౦ ॥ ఆచరేద్యుని
 మేదానం దానంద్రవ్యవివక్షితం । శ్రుతిశీలసమాపన్నా స్విహాసన్నిధి
 తాస్మితాః॥ ౪౧॥ దాస్యామిత్యవృత్తంవచ్చి నతేధోగ్ధీయతేఽచిత । ని
 త్యంవిప్రవలేభ్యశ్చ ద్వివ్యూతతాఃర్యసిద్ధయే ॥ ౪౨ ॥ గృహేత్వైవశః
 కార్యం విధేయనితథామయా । ఏవం దిహస్మతీతాని మయాదుర్భుద్ధినా
 పురా॥ ౪౩ ॥ తేనకర్మవిపాకేన సర్వకర్మవిభేదనా । తత్యకాలేమృతస్సా
 హం సరకైఘ్నక్తయాతనః ॥ ౪౪॥ ద్విపంగాశస్సహస్రాణి జన్మాశ్చా
 యోనిషు । జన్మాసీదథకాకానాం అయితంజన్మవేపునః॥ ౪౫॥ సరకైఘ్న
 యోరంజన్మ విస్తాకిమిజనిస్తథా । కోటివారంభూరుహత్వం స్థానిత్వం
 వతథానఘ॥ ౪౬ ॥ ఇత్థంపాపగతస్యాపి ముక్తిరాసీత్సుదులభా । ము
 క్తైస్తుకారణంనాహం వేద్మిధూతదయాపరా॥ ౪౭ ॥ దర్శనాద్భవతామి
 ద్భజాత్మకణకారణం । యుక్తాకమిత్యంకధితం పాపమృత్యుర్వజన్మని
 ౪౮ ॥ ఇక్ష్మక్తస్సీత్తస్తూష్ణీ ముద్బూతపురుషోన్మవ । శ్రుత్యైవంమున
 యస్తత్ర పోమస్సర్వేపృథక్పృథక్ ॥ ౪౯ ॥ సత్యంకాతీకమాసవ్యవ
 తుప్రశ్నకుముక్తివం । కాష్ఠపాపాదార్యాదే ర్ముక్తిరాయాత్సుదులభా
 భా॥ ౫౦ ॥ తత్రాపిపాణకమిపుణ్యో సర్వపాపప్రణాశని సాధుసాధు
 తథాతప్యం స్తభదీపంసుఖప్రదమ్॥ ౫౧ ॥ పాణకమ్యం తాతీకమాసి
 విస్తోదీకవాలయాగ్రితః । పర్వేయోజితాద్దీపా త్సాయంశుభ్రతరూపః॥
 ౫౨॥ స్థానిర్యాకాతీకమాసి విస్తోదీకపమివాహయేత్ । తేనతత్పాపహా
 స్యాత్ విష్ణునాచకృపాశురా॥ ౫౩॥ ఏవంవివదమానానాం వచశ్శ్రుత్వా
 పురస్కృప సతూనాచపునశ్చాయ ముద్బూతపురుషోన్మవ॥ ౫౪ ॥ ముక్తి
 స్తుదులభతరా కేనమేవాయతేధికా । కేనవాకర్మబద్ధస్యా తేనవాపివి
 మువ్యతే॥ ౫౫॥ కేనదేహదీంద్రియాణి తానితానిచదేహినాం । జ్ఞానంక
 థంభవేత్సుంసాం నిర్వాసాననమ్ ॥ ౫౬ ॥ వదధ్వకేతత్సకలం మన
 యోజ్ఞానకోవిదాః । ఇత్యేవముదితాస్తేన తేపిదాంగైఃసంమునిచ॥ ౫౭॥ అ
 జ్ఞానయామానురతో సర్వజ్ఞస్సమునిస్తదా । మునిస్తానవల్యోథ తమా
 హంగీరసోమునిః॥ ౫౮॥

ఇతి శ్రీస్తాందపురాణే - కార్తికమాహాత్యైః
 పాదశోధాయః.

అథ అష్టావశోధ్యాలు:-

ఉత్పాదకపురుషః || మునేస్వరుగ్రహీతోస్త్రి స్వత్రాహంతమహమతే |
 లబ్ధజ్ఞానోస్త్రిపి పేంద్ర ప్రసాదాత్తంద్భనాత్ || ౧ || పితౄభావః శాశ్వదు
 స్త్వంహీ శిష్యాహంతవశుచత | మహావిద్యగ్రస్యాత స్థానాభూతస్య
 సాంవతమ్ || ౨ || క్వచ సమగ్రం పాపాహం క్వచే యగద్దహ్నము | క్వచా
 హంకార్తికపుణ్యకీర్తనాహం దుష్కృతాలయః || ౩ || క్వచ తేమాందస్సనం
 చక్వచా యపిష్టుపన్నిధిః | సుకృతఫలంవిప్ర సత్యం ప్రాభృగ్మణి || ౪ ||
 పునోపనయమాంప్రీత్యాం కృపచేదస్త్రీశేమయి | కథంకర్మాణిషన జైత్రి
 తేవిధివానునే || ౫ || కథం తేమాంఫలః త్వహంత తదుపదేశసం | కఃకాలః
 కాంక గ్లాణి కిముద్దిశ్యసమభ్యసేత్ || ౬ || పునస్సహ్యగ్న మాచత్స్వ శ్రోమి
 చ్చామ్యహంతుభం | త్వద్వాగ్విజాయతో హ్వాతాహ్వానైలాపపాశహం ||
 ౭ || పునఃకర్మాణిమాంబోద్ధుర్ద్ధు సత్త్వంవసీపతే | ఆ గీ సః || సాధుసాధు
 త్వయాపృష్టౌ యన్నామాద్భుతమానవ || ౮ || సర్వలోకహితార్థంతుఃసత్త్వ
 యోక్తమిదంతుభం | శ్రుణుష్వసావధానేన యన్యఃష్ట తద్భవీన్యహం ||
 ౯ || అనిత్యం దేహమాసాద్య విద్మత్యాత్మానమతీతి | నద్వద్వహంశ్చ
 సఃక్వాపిసర్వదేహస్యజాయతే || ౧౦ || తస్మాత్సం దేహభాజాయః క్రమా
 తుర్నప్రప ర్తకః | తతుర్నాన్జ్ఞానగీర్ధిజ్ఞానాదాన్మోక్షకాశనమ్ || ౧౧ ||
 స్నానాదిసర్వకర్మాణిత్వయివిద్యోతితానివ | భక్త్యాసమచలేత్కాదేహీ
 సమ్యగ్విధానతః || ౧౨ || వర్ణాశ్రమవిధాగాదీ న్నాన్మోక్తామయ్యథావిధి | తే
 మాయతుర్నవిహితం జ్ఞాత్వాపశ్చాత్సమాచరేత్ || ౧౩ || స్నానేనరిహి
 తంకర్మ హస్తీసుక్తకవితవత్ | ప్రాతస్సాన్నంద్విజాతీనాం శస్త్ర చక్షుని
 చోచితమ్ || ౧౪ || ప్రాతస్సాన్నేహ్యశక్తశ్చే త్పూజ్యంమానత్రయోత్తమం |
 తులాసంస్థేయికరే కారణక్యాంతుమహమతే || ౧౫ || యకర్థస్యేవామాభ్య
 వైశాఖేషేషగేవా | మాసత్రయేషుభ్యేషుప్రాతః సాన్నం దినేనీన || ౧౬ ||
 యఃకుర్వాత్సహదేహ్లోకం ప్రయాణిపరయాంగళం | కాలస్తు సాతరేవాన్య
 తథామాసత్రయంతుభమ్ || ౧౭ || చాతుర్గాత్రాదిభ్యశ్చేషుకాలేషుదిహిషం
 చరేత్ | సోమసూర్యోపరాగేషు తదైవాన్యదినేషు || ౧౮ || కాలా తదేవి
 జావీయాత్ కాత్యేకర్మఫలప్రదన | సాన్నంసంధ్యాజపాహిమామస్తథాసూ
 ర్యాభివాదనమ్ || ౧౯ || అవశ్యస్తకీర్తితాం యస్సాన్నంసనమచరేత్ ||
 సయాతారంవంశీనం కర్మభగ్గోభిజాయతే || ౨౦ || తస్మాత్కర్మాక-

స్వలక్షణః పరమాత్మేతిగీయతే || ౨౦ || సర్వజ్ఞత్వంపరేశత్వంతథా
సంపూర్ణశక్తితా వేదైస్సుచుర్యతేయశ్చ సోహమిత్యవధారయః || ౨౧ || య
ద్భూతాత్మగర్వవిజ్ఞానం శ్రుతిమప్రతిపాదితం । మృదాద్యనేకదృష్టాంతైః త
ద్భృహ్మైశ్వర్యవధారయః || ౨౨ || జీవాత్మరాప్రవేశశ్చ నియంతృత్వంచతా
ప్రతి శ్రూయతేయస్యచేమతద్యభ్యైశ్వర్యవధారయః || ౨౩ || కమణాంభ
లదాత్మత్వం యస్యేవశ్రూయతేశ్రుతో । జీవానాం హేతుకత్వత్వం త
ద్భృహ్మైశ్వర్యవధారయః || ౨౪ || తత్త్వంపదాధోనిజేతే వాక్యాధశ్చింత్యతే
ధువా తాదాత్మ్యమత్రవాక్యార్థస్తయోరేవ యధాధోయోః || ౨౫ || పృథ్వ
గ్గోఘోయలభాతి సోద్యయోనందలక్షణః । అద్యయోనందరూపశ్చ ప్రత్య
గ్గోఘైకలక్షణః || ౨౬ || ఇత్తమనోయతాదాత్మ్యప్రతిపత్తిర్యదాభవేత్ । ఆ
బ్రహ్మత్వంత్వమధోగ్య వ్యావత్వంచదైవమి || ౨౭ || తత్త్వమస్యాదివాక్యం
చతాదాత్మ్యప్రతిపాదనే లక్ష్యతల్యంపదాధోవాడుపాదానప్రవతనే ||
౨౮ || సీత్యాతేకబలేవాక్యేవాక్యాధప్రతిబోధనే సుఖాధేతేవినిధూతే
ప్రతితిర్లక్షణోద్యతే || ౨౯ || తత్త్వమస్యాదివాక్యేఫలక్షణాధాగలక్షణా । సో
యమిత్యాదివాక్యస్య పదయోరివనోపురా || ౩౦ || అహంబ్రహ్మైశ్వర్యవాక్యాధక
బోధోయాచద్భృహ్మైశ్వర్యే । శమాదిసహితస్తావ దభ్యసేచ్ఛ్చివణాదికమ్ ||
౩౧ || శ్రుత్యాచార్యప్రసాదేన దృఢోబోధోయదాభవేత్ । నిరస్తాశేషసం
సారసిదానోపురుషస్తదా || ౩౨ || కించితా-లమనారబ్ధం కమణిత్వస్యసంక్ష
యేనిరస్తాశేషయానందం వైష్ణవంపరమంపదమ్ || ౩౩ || పునరావృత్తిరహి
తంకైవల్యం ప్రతిపద్యతే । తన్నాదాత్మవివేకార్థమాదోకమణసమాచరేత్ ||
౩౪ || వినాయచ్చివణేనైవ కర్మకతుంనరోచతే । పుమాగురుంప్రసా
ద్యైవ శ్రుత్యాతస్మాత్ప్రయత్నతః || ౩౫ || తతోవిచ్ఛిత్తవృత్తాంతఃకృతేక
ర్మభ్యధావిధి తత-ర్మఫలమత్యంతంతత్తుష్ట్యేవిష్టవేనఘ || ౩౬ || కమణా
సుకృతేనైవ ప్రాప్యజన్మాన్యనేకశః । తతోమోక్షమవాప్నోతి యోగయ
క్తౌశేషతః || ౩౭ || విముక్తకమణబంధో భూన్నాత్రకార్యావిచారణా ఇత్థం
యత్నేనసంపృష్ట మబ్రీహిదంగిరోమునిః || ౩౮ || భూయోపిసముచాచేత్థం మ
హాసంతోషదీప్యవ ||

ఇతి శ్రీ స్తావపురాణే - కార్తికహమాత్మ్యే,

సప్తదశోధ్యాయః.

తైత్తిరీయో ౧౮॥ అభ్యర్చ్యభక్షణరతాః కేచిత్త్యక్తవ్రతాఃపరే కేచిదాచార
సంపన్నాః తథాహంకారవర్జితాః॥ ౪౨॥ కేచిత్సన్మార్గనిరతాః కేచిన్సిందా
పరాయణాః । తస్మాత్తావహాలయస్వత్వం భగవన్నుషిమండలమ్ ॥ ౪౩॥
మరుశ్శిక్షాముపాయేన దేవదేవసుకర్మణా । శ్రుత్వాదేవఋషేర్వాక్యం భగ
వాన్సక్తవత్సలః॥ ౪౪॥ పాలకస్సర్వలోకానా మేకవివజనాదకానః । హరిభ
గేంద్రమానుష్యా సలక్ష్యాఃపువమాగమత్ ॥ ౪౫ ॥ యత్రసాహస్రసంఖ్యా
కమ్మనీనామండలవిభుః । వృద్ధబ్రాహ్మణరూపేణ సంబరకానర్వమేవీమ్॥
౪౬ ॥ సగ్వజంతమృతస్థాపి మాయానాటకవిగ్రహాః । యత్రయత్రసుఖ
జ్యేషుక్షేత్రతథాగిరివ్వపి ॥ ౪౭॥ విపినేష్వపిపుణ్యేషు అశ్రమేషువిశేషతః ।
దృష్ట్వాకేచిద్విజవరా మానవాభక్తితత్పరాః ॥ ౪౮॥ ఆతిథ్యంచక్రేకేచి
తేచిత్తుజహసుఃప్రజాః । ననమంతితథాకేచి త్తేచిన్మానవశంకతా ॥ ౪౯॥
కేచిద్గవ్వవశంప్రాప్తాః కామాంభాస్తత్రకేవన । కేచిత్తత్తత్కీర్తయలో
కాః కేచిరేకవ్రతాఃపరే ॥ ౫౦॥ కేచిత్తత్రనిషిద్ధేషు దినేష్వన్నపరాయణాః ।
హరివాసరనిభిష్టాః తథాభ్యోజ్యేష్వపిప్రియాః ॥ ౫౧॥ కేచిదాచారసంప
న్నాః కేచివాత్సలసాలసాః । తావద్దృష్ట్వాభగవాన్వేష్టు త్వీకజడకాపీజనార్ద
నః॥ ౫౨॥ ఉపాయంచంతయస్మాదా తృప్తవర్గునిమండలం । నైరుకంను
హరణ్యం పుణ్యంమనివరప్రియమ్ ॥ ౫౩ ॥ హిశ్వాద్విజవరంరూపం పూర్వ
వత్థగవాహనః । కాస్తుభాభరణశ్రీఃచృంభచక్రవిరాజితః ॥ ౫౪॥ సాకంస్వ
భక్తుకరైస్సభార్యో జగదీశ్వరః । ఏవంజన్మయం దృష్ట్వా జ్ఞానసిద్ధాదయో
మహాః ॥ ౫౫ ॥ సశిష్యాస్స సుతాఃపుత్ర్యా స్సర్వేషిన్సితమానసాః । వి
ష్ణువైసుతనిలయం స్వాశ్రమేస్వాగతంహరిమ్ ॥ ౫౬ ॥ అతిసీత్రప్వనలకా
శంవిద్యుద్వణకటావృతం । కోటిసూర్యప్రభాభాసం స్ఫురన్మకరికుండల
మ్ ॥ ౫౭ ॥ అనేకరత్నసంయుక్తం కీరీటేనవిరాజితం । అనేకాదిత్యసంకాశ
మమేయమచరేశ్వరమ్ ॥ ౫౮ ॥ స్వయంప్రసన్నమధ్యక్షి మాధ్యం దృష్ట్వాము
నిశ్వరాః । జ్ఞానసిద్ధాదయస్సర్వే మునయశ్వంసితవ్రతాః ॥ ౫౯ ॥ హరేస్స
మీపమాజగ్ను స్సర్వేజాత సుబుద్ధయః । ప్రణామంచ కరనమూః పాదయోః
పరమాత్మనః ॥ ౬౦ ॥ అగతాశ్చసముద్భూతా స్తీవ్యంతశ్చపురోధుని । జ్ఞాన
సిద్ధాదయస్సర్వే మునయఃప్రాంజలిన్స్థితైః॥ ౬౧॥ తుష్టుశ్చస్తత్రసంతాప్తా స్స
ర్వజ్ఞంజగదీశ్వరమ్॥

ఇతి శ్రీస్తావపురాణే-కాతికమాత్యై, అష్టాదశోధ్యాయః.

మానస్య యఃకాలఃపురుషార్థదః । నకాలికకసమోమానోనకాలః కామిక
 కాత్మమః॥ ౨౧॥ సవేదసద్వశంశాస్త్రం నతీర్థగంగయనమం । నకులేనస
 మంత్రాహ్మ్యత్సనుఖంభార్యయానమం । సద్భక్తిగానమంమిత్రంనజ్యోతిశ్చ
 త్సుమానమం । నకాలికకసమోమానోనదేవః కేశవాత్మరః । యఃకుర్వా
 తాగ్రజికేమాసిధత్వాఃగర్భవిదుత్తమః । క్రతుకోటిఫలంప్రామానుస్యజ్జ్యో
 తాలయేవసేత్ ॥ ఉత్పాతపురుషః॥ చాతుర్గాఢ్యమితిప్రోక్తంయత్త్వయా
 పూర్వకాశ్చియే । కేవలకాశితం పూర్వంకిముద్దిశ్యసమాచలేత్ ॥ ౨౫॥ కిం
 ఫలంకాంగతిశ్చేద్య తత్సర్వంఽక్షయరసి॥ ఆగీరసః॥ బధుర్భవాన్మహ్య
 తాంయత్సృష్టంతత్సుఖప్రపమ్ ॥ ౨౯॥ తత్సర్వం తేభిదాస్యామి సావధాన
 మనాశ్రుణు ॥ అషాఢేపూర్వపక్షస్యదశమ్యాంవచచార్దసః॥ ౩౨॥ శేతేన
 సుప్తివ్యాజేన శ్రియాసాకంపయోనిధౌ । కాలికేశుక్షపక్షేస్యాద్వాదశిహరి
 బోధిని॥ ౩౩॥ చాతుర్గాఢ్యమితిప్రోక్తంవిష్ణుస్థుప్తిసుఖప్రదం । సర్వంధ్యా
 యతితన్మధ్యేనవైయాతవంఽభోః॥ ౩౯॥ విష్ణుస్థుప్తిప్రదేయస్థిక్తే వ్రజ్యే
 మానవతప్తయే । యద్యదాచర తేయస్తుతత్సర్వంసఫలంభవేత్ ॥ ౩౦॥ కార
 ణంచాత్రవత్స్యామిపురాదేశారిణోదితం । పురాకృతయ్యుగేవ్రజ్యేవైకుంఠేవి
 ష్ణుమందిరే॥ ౩౧॥ సేవ్యమానస్సురగణైః కిన్నరగణభిదరైః । వామాఙ్గస్థి
 తయాలక్ష్మ్యోసార్థంపంచముఖాసనే॥ ౩౨॥ ఉపపత్త్యేవ్యమాన స్సవభృ
 త్యైస్సర్వగణైస్తరిః । ఇతిస్థితేహరాతత్రనారదోభగవాన్ప్రియః॥ ౩౩॥ ఆ
 పగామహారేణ్లోకం కోటిసూర్యప్రభాన్వితం । తత్రసింహాసనాసీనంచతు
 ర్బాహుంచునోరమమ్॥ ౩౪॥ సాధుపద్మపలాశాత్తం నారదస్సవ్యలోకయత్
 ననామపాదయోస్తప్తజాతహర్వాన్వితోముసిః॥ ౩౫॥ హరిదేవఙ్ముషిందృ
 ష్ట్వానారదంసార్థవాసినం । విహసన్వాక్యమాహేదన్న జానన్నివకేశవః॥
 ౩౬॥ భగవాన్ ॥ కుశలంతవవిప్రేంద్రయత్రయత్రగమివ్యసి । ఙ్ముషీతాంస
 ర్వధర్మాణికింనుసాధూనినారద॥ ౩౭॥ సర్వోపద్రవహీనాని విహితానిమనీ
 షితాం । యానవాన్సర్వధర్మేహనియుక్తాస్తేపుధక్ప్యథక్ ॥ ౩౮॥ తత్సర్వంవ
 వదదేవమేకసదస్యస్థిశ్చానీశ్వరః॥ ఆంగీరసః॥ ఇత్థంహరేర్ముకుందస్య వచశ్శ్రీ
 త్వాసనారదః ౩౯॥ హరిమాహప్రసన్నాత్మా విహసన్విశ్వచుంగళమ్॥ నా
 రదః॥ హరేర్మృత్యుమమాభూమాయైర్విముక్తఃత్రయూషధః॥ ౪౦॥ భగవన్ము
 నయోనాభి కేచిన్నానవసంగతాః । నువ్విత్సృజ్యదతంకర్మముక్తాన్యః కేన

రుహ్యజన్మానామ తీర్థాత్వానమహాపురాణికపరసంశోధయంతే
 హరే ॥ ౧౫ ॥ నానాబోధసుతరవా క్యసిచియైతానాపురాణామైతానా
 నా శాస్త్రవిచారణితి సహితైర్నాత్వం విదుర్భావనాః । స్వధృక్త్వావసరిం
 జన ద్యుతిబలాతత్త్వత్వదశ్చ హరే పశ్యంతాశ్చవిశేః మేనతతం
 దృక్తాశ్చోత్తమమ్ ॥ ౧౬ ॥ మాస్త్రీద్రధృవపాలకాయః ఛవే పృహృదసం
 రత్తణే మారగంజేనుభిషణో ధ్వజరిత్రాత్రేయశః పణే । త్వన్నామ
 గృహణేనపాతకచయంతూణాంచ సశ్యశ్యహూష్యాగ్నశ్యదేవత్వత్వద
 యగంప్రాప్నోతి తుభ్యన్నమః ॥ కేశవాయ నమస్తేస్తు సమోనారాయ
 ణాయచ । గోవిందాయనమస్తేస్తు విష్ణవేదీప్తవేనమః ॥ ౧౮ ॥ షఠ్సూదనా
 యదేవాయ షహేశాయ మహామతే । త్రివిక్రమాయనిత్యాయ వామనా
 యనమోస్తుతే ॥ ౧౯ ॥ శ్రీధరాయనమస్తేస్తు హృషీకేశాయతేనమః । నమస్తై
 పద్మరాభాయ సమోదామోదరాయచ ॥ ౨౦ ॥ సంకషణానమస్తుభ్యం పా
 హ్యస్సానరూడాసిధే ॥ అంగీరసః ॥ స్తంభమీథంభగవాన్ జ్ఞానసేధిమవా
 చహ ॥ ౨౧ ॥ ఈషత్ స్థితాబ్జవదనోఽప్స్తు వైకుంఠవల్లభః ॥ శ్రీభగవాన్ ॥
 తుష్టోహ జ్ఞానసేధేయవంఠం వరియసువ్రతమ్ ॥ ౨౨ ॥ త్వయాకృతేస్తోత్రేణ
 సన్నుచమనోమమ్ ॥ ఋషిః ॥ త్వత్పదం దేహిగోవింద కృపాచేన్ద్రీతేమమ్ ॥
 ౨౩ ॥ సకాంక్షయేహాపథికమితోన్యం వరమ త్తమమ్ ॥ శ్రీభగవాన్ ॥ తథా
 భవిష్యోమ్యసే శ్రుణువాన్య సుఖప్రదమ్ ॥ ౨౪ ॥ లోకకేతనీధురాచార మూ
 శ్రీయంత్యస్తాద్ధయః । కల్పయేహంప్రతం శేషం శుభ్రుక్తమిహసంక
 మమ్ ॥ ౨౫ ॥ శుక్రాంబుజిన్ద్రస్థితాస్సర్వే వాక్యశ్చేధాతశంకరం । ఈష మమో
 ధమాసస్యదశమ్యాంశుక్లవతీకే ॥ ౨౬ ॥ నిద్రాంకగోవిదపేద్య త్త్వే
 సహపయోసిధౌ । ఉచ్ఛ్రేయేహంతద్భ్రోజేశక్లద్వాదశవాసరమ్ ॥ ౨౭ ॥ మమ
 సుప్తిప్రదేపుణ్యే ధూమ్యాంమాసేచతుష్టయే । ఉస్తుప్రభాదిదారైశ్చ య
 శ్చక్రమామహసతే ॥ ౨౮ ॥ తేషాంపాపాసినశ్యంతి సుప్తిర్భూతేచ్ఛి
 మ్ । సకుర్యాద్వదియోలోకే ప్రతంమాసచతుష్టయమ్ ॥ ౨౯ ॥ సత్సుప్తికా
 రజేపుణ్యే సయాతినిరయాలయం । కుర్వంతు హనయన్సహా లోకేమన్య
 క్తిహుత్రితాః ॥ ౩౦ ॥ మదాజ్ఞయామసిశేష్టాః ప్రతవిష్టాశాదాయకం । నక
 రోతిరుదామూఢ శౌచతుర్గ్రాన్య ప్రతంశుభమ్ ॥ ౩౧ ॥ బ్రహ్మహుగోమ
 హృతికిమస్తేగర్భరాభావణేః । సద్రాలస్యజడాద్యైశ్చ దుశ్శిష్ణు జరాది
 భిః ॥ ౩౨ ॥ లాభాలాప్తేస్తాస్త్రోక్తపరాస్తీనితైర్భయం । యేమన్యక్తి

అథ ఎకోన విశోధాయః.

జ్ఞానోద్ధిః ॥ చిదురధికవిధిజ్ఞా నేదవేద్యంసుగుహ్యం నిగమ మృదయ
వాసం నిష్ఫలసద్వీతీయం । హిమకరవిశర్య బ్రహ్మముక్త్యర్హదైస్త్ర
తచరణయం తేనామి భూయస్సురమృమ్ ॥ ౧ ॥ భవాన్నవాచాం విష
యోసేనిష్ఠం భవార్చితాః ఘ్రింర్చవతిహంతా । భవాణవస్థై స్సతతంభ
వాదైస్త్రుశ్శో భవద్భూధరభూతరూపైః ॥ ౨ ॥ భూతానిభూతానిశ్శదైవ
సంతభవ్యానిసర్వాణివరాచరాణి । భవద్విభూతిః పరమానస్తా త్తరోభ
వాచీతప్రాసేతాంఘ్రిః ॥ ౩ ॥ త్వమీశ్వర స్త్యయతిలం నిధాతమాయామ
యం సకృణిఃల్పమీశ । చరాచరంజ్ఞివిశ్వమనేకబిజం భూత్వైస్సహ ద్విస్సహ
మాను నూచ ॥ ౪ ॥ ఆదౌతథాంతేచభవాన్ సమగ్రంవిశ్వవతస్త్యభవసీహ
మభ్యే । అన్నస్యజ్ఞస్యచలస్మారాచే చతుర్విధస్యాపిచిత్రరాప ॥ ౫ ॥
సుస్తాత్వదీ యం పలయంసుఖంతు సంజీవ్యసన్నిత్యుభయాపమేతత్ । క్రమేయ
తేయద్వదిక. జగచ్చసు చంద్రికాయంతహరేయోద్ధిః ॥ ౬ ॥ ఆనందవా
రాన్నిధిశీవ్య త్వంశ్యమేవ తద్వచ్చితవృత్తాపి । సర్వాకరం సర్వపురాణ
సాం త్వత్త్వంస్తుత్వయితీయతేన ॥ ౭ ॥ ఆత్మజనానాం హృదయం
శుభస్య సాక్షాత్త్వమీశుభలోకవంద్యః । క్షిప్తం నశికోషససాపి యద్య
న్నద్యశ్య సేమాం సుదృశాంశ్వవత్ర ॥ ౮ ॥ సమోనమస్తేశ్వర తేనమోస్తువా
గా నూస్త్యం కుసుమాంకృతాథిం ॥ త్వద్వృం మాసికలంవమాస్తు న
మాయురారేపురుషాయుభ్యమ్ ॥ ౯ ॥ త్వం మాంసదాపాహీ సురేస్సరేశ
నమఃపరెతాఖిలలోకవంద్య । ఏవంకృతేహంవక్సతః కృతాభోకంతేపీకించి
త్ప్రియానిహమ్ ॥ ౧౦ ॥ కృపానిదానంతుభవాన్ ఎగాన్యశ్శోభ్యస్తథా
హంవభవాణావస్థః । సంశుద్ధపాహీశ్వర లోకవంద్య సంసారసీంధౌపతితం
మురారే ॥ ౧౧ ॥ నమస్త్రైలోక్య రాథాయ నమస్త్రైలోక్యవాసినే । అనంతా
యాచీబిజాయ విష్ణవేవధ సేనమః ॥ ౧౨ ॥ హంసాయహంసపతయేనమః పూ
ణానదార్శనే । గుణాతిగాయగుర వేనమస్తేకరుణానిధే ॥ ౧౩ ॥ సత్యానందసు
ధాభివాసిహరయేన్యగ్రాపవగ్రాప్తయే । నానాబేదవిపజితాయసుతరాంతే
జస్సవీరూపాయద । సాధుష్యచ్ఛిగ హృస్సరోరుహదశ్శేవ్యత స్థితాయా
త్మనే గోవిందాయ సురేశ్వరాయ హరియేకృష్ణాయ తుభ్యన్నమః ॥ ౧౪ ॥ వి
శ్వాత్పత్తి విపత్తిగుప్త పుత్రయే వైకుంఠవాసాయతే । వ్యాసాద్యైర్మతపాద
హృదిబద్ధై గానమ్రయకరధరైః । స్తుత్వాతే పదభక్తినావ విధికంత్యా

లేకాత్మకః కీర్తితస్సకృత్ ॥ ౪ ॥ బూహితం విస్తరాద్విప్ర శోతుకామా
యసాం ప్రతమ్ । సాధుసాధుమహాపుణ్య ప్రశ్నోయం పాపనాశనమ్ ॥ ౫ ॥ త్వ
యాసముదభూత్పాధు వాసుదేవ కదాశ్రయమ్ । తదహం లేభి దాస్యామి
శ్రుణుత్వంకుంభసంభవమ్ ॥ ౬ ॥ నకాత్మకసమోమాసో నశాస్త్రం గమా
త్పరం । నారోగ్యసమమృతానం నదేవః కేశవాత్పరః ॥ ౭ ॥ స్నానంచదీప
దానంచ పూజనంచ మధుద్వితమ్ । కాత్మకపత ధర్మేణ నరః ప్రాప్నోతి కాం
క్షితమ్ ॥ ౮ ॥ నిష్కభక్తైర్వివేకార్థా యశః కీర్తిః ఫలంకరౌ । అపలంకీంచ
విజ్ఞాన సర్వత్రవిజయప్రదమ్ ॥ ౯ ॥ అపత్రావ్యదాహరంతీ మమిహిసంపు
రాతదం । పురాతేతాయుగరాజా సూర్యవంశసమృద్ధవః ॥ ౧౦ ॥ యో
ధ్యాధిపతిశ్రీహ క పురంజయ ఇతిశుతః । సశశాసకీయతాగ్రం ధన్యుసం
చయసంక్రయః ॥ ౧౧ ॥ ఐశ్వర్యవాసయం నష్ట మశిదుఃప్తపరాక్రమః । సర్వ
కాస్త్రభృతాంక్రేష్ట సృత్యకౌచవివజితః ॥ ౧౨ ॥ దేవచాగ్నిభూభూ
ర్తాశ్వేద్యోవిప్రజనేషుచ । లోభిక్యూరమశిశూర సస్వరోస్తై యజనక్రియః
౧౩ ॥ ఏవమంతరితేకాలే చాధర్మనిరతేనృపే । తతస్సామంతరాజానః కాం
భోజకురుజాదయః ॥ ౧౪ ॥ మిలిత్వాబహుభూపా స్సర్వైతేహరివిక్రమాః ।
నాగాశ్వరథపత్తిశ్చతురంగబలాన్వితాః ॥ ౧౫ ॥ అయోధ్యానగరిం పా
ప్తాః పరితః పత్రనాదృహిః । శిభిరం పరితశ్చక్రురైతవం మాక్షికాభవ ॥ ౧౬ ॥
పురంజయః పురాత్తూణాం నిశ్చక్రామబలాన్వితః । తురంగతుంగ మాతంగ
స్యందవైభిసంవృతః ॥ ౧౭ ॥ పురంజయోక్షరగుణం ద్వజోనేత్రం భీతం
భమ్ । దివ్యంద్విగ్విజయం సూద్యుత తతస్రాస్త్ర పూరితమ్ ॥ సురధాంగవ
మోపేతం స్యం దనం వాజిపూజితం । సమారుహ్య పరం శిఖ్రం ధృశచాణశ
రాసనమ్ ॥ ౧౮ ॥ సమస్తబలసంయుక్తః సోశ్వేధరధసద్భుతైః । ప్రవిశేషభవ
ద్వారాద మిత్రశిబిరాంకయమ్ ॥ ౧౯ ॥ జగజ్జనునవిద్విప్రకృతచ హనుస్వ
వః । భేరతూర్యనినాదైశ్చ శంఖగోమఖకోటిభిః ॥ ౨౦ ॥

ఇతి శ్రీస్తాందపురాణే - కాత్మకమ హాశ్మైవింశోధ్యాయః,

అథ ఏకవింశోధ్యాయః

శ్రీఅత్రిః ॥ యోధుం ప్రత్యాగతం వీర్య రాజానోరక్త లోచనాః ।
శస్త్రైరస్తై శ్చరైశ్చాక్షణ్యతైస్త్విక్షేప్త ముగ్రదైః ॥ ౧ ॥ మనుండి భి
ర్భండివాలైః ఖడ్గైర్భల్లతక్షరవి । పట్టనైర్గుసై శ్చుతైః శ్చుతైః

పరాలోకేయేవై సద్భక్త వజ్జితాః || ౩౩ || తేషాం భక్తిపరీక్షాధికాం సుప్తివ్యా
జయపాశయే | విహితాయేమమాజ్ఞాంచయేకుర్వంతి మమప్రియమ్ || ౩౪ ||
తేషాం పాపానశ్యంతి మనోవాకాయజానిచ | స్తోత్రంయః పఠతేపుణ్య
మిదంసూక్త్యాత్రమేచరః || ౩౫ || మృక్తిచలావాస్తు స్తవేంబలేవిరంబసే
త్ | ఇత్యుక్తాభగవాన్కృష్ణో సలత్యైవ తిరసాగమ్ || ౩౬ || ఆమాధస్య
దశమ్యాతుశుక్లానాం ప్రయయాహరిః | శేతేసుధానిధావిష్టుః పణితత్వే
సుఖప్రదే || ౩౭ || విష్ణువాక్యమిదంపుణ్యం కథితం తేనహమితే | సర్వవీరోత్త
మంపుణ్యం చాశుర్మాస్యఫలప్రదం || ౩౮ || పాపీయాంసోదురాత్మానః సా
ధగోవాహరిప్రియః | వ్రతంసమాచరేత్సప్త్య క్వాప్రైమానిచతత్త్వయే ||
౩౯ || బ్రాహ్మకాక్షత్రియావైశ్యా శూద్రాశ్చపితధాపరే | పతయఃప్రీ
జనాస్సర్వేస్తోత్రానిష్టుతుష్టయే || ౪౦ || అభటావాసభద్రావాతధాకాషా
యఘోకా | అచ్యుతమిదంభద్రం వ్రతంసచ్యక్సమాచరేత్ || ౪౧ || సాచ
రేవ్యపియోమోహ త్రవాదేవవ్రతంశుభమ్ | బ్రహ్మఘ్నగతిమాప్నోతి శు
చిత్వంచైవవిద్యతే || ౪౨ || మనోవాకాయశుద్ధేన సపర్యాంవిష్టవేన్వహః |
యఃకఠోతసధన్యో భూత్సుప్తేదేవేజనాత్మనే || ౪౩ || యోనశుర్యాదవ్రతంపు
ణ్యంవిష్టోసుప్తిశుఖప్రదే | సురాపగతిమాప్నోతి కోటిజన్మ స్వసంశయః ||
౪౪ || చాశుర్మాస్య వ్రతంపుణ్యం తుష్టయే పరమాత్మనః | నకుర్యాద్యదివా
మోహ త్సగోఘ్నస్యగతింలభేత్ || ౪౫ || వ్రతంసమాచరేన్నిత్యం యోనకే
నాపిహనవః | సోపిక్రితుకతంపుణ్యం ప్రాప్యపశ్చాద్ధింవ్రజేత్ || ౪౬ || ఇ
త్యాకర్ణ్యహరేర్వాక్యం చాశుర్మాస్య వ్రతంశుభం | జ్ఞానసిద్ధాదయస్స
ర్వేక్యత్వానిష్టుదంయయః ||

ఇతి శ్రీస్తావపురాణే - కార్తికమాహాత్మ్యే, వీకోనవింశోధ్యాయః.

అథ వింశోధ్యాయః.

రాజోవాచ || పునఃకాశికమాహాత్మ్యం వదస్వము శ్రుంగవ | స
ర్వపాపప్రళయనంసర్వపాపాద్య కారణమ్ || ౧ || వక్తవ్యం | శ్రు బరాజకప్రవ
త్యైవి మాహాత్మ్యం కాశికస్యచ | అగస్త్యస్యాత్రిణాప్రోక్తం సంవా
దంపరమాద్భుతమ్ || ౨ || కాశికస్యచ మాహాత్మ్యం శ్రుణుష్వము
నిశ్రుంగవ | లోకత్రయోపకారాయ వత్యైమిహరితరథాం || ౩ || ఆగ
స్త్యః || ధర్మంధర్మభృతాంశ్రేష్ఠ వాసుదేవాంశ సంభవ | సద్భుతశ్రవణేకా

భక్తైరుద్యోగకారిభిః । నికృతసుజబాహ్వఃప్రి కలధరాపేతురద్యుతాః ॥
 ౨౪ ॥ హస్తినోగత హస్తాశ్చ వాజినోగతప్రచ్ఛకాః । పేతుగతాస్తత్ర
 భిన్నగాత్రాన్త్రైవరణాంకణే ॥ ౨౫ ॥ రథాశ్చబహవో భగ్నాః సజత్రాః
 సహవాజిభిః । శరైరశనిసంక్తాశ్చై న్యోన్యసమవశ్యుతైః ॥ కేచిన్నబక్తాః
 హవోహూరాః కృత్రోరుకుధరాః । ధృతచాపోద్రుత గుణోభటః పటుశరో
 రణే ॥ ౨౬ ॥ శరనిర్భిణ్ణపర్వాంగోప్రాహన్యంసుభటంయుధి । నివృత్తవ్యోవృ
 త్తస్త్వజ్జిప్తమమాగ్రతః ॥ ౨౭ ॥ మూమాపుష్ట శదంతస్వంహీ కురుశూరో
 సిభోద్రుతం । ఆకర్ణ్యయోధగదితంస్త్వ రంప్రభటఃపటుః ॥ ౨౮ ॥ ధృశిచ
 పోద్ధృతగుణః కృతచారీసువస్వనః । ముంచక సింహద్వనిం గోమాచ్యురసం
 రానక్రాతుకంక్ష్మ ॥ ౩౦ ॥ ముమోచభటమాలత్యుతథా ప్రతిభటోమునే ఆచానే
 శరసంధానేచావతన్సనివతన్ ॥ ౩౧ ॥ ఖస్తాసంసంశయోజాతః పాణిలా
 ఘనచాపలు । నిరంతరంచచాణానాం వృష్టిరాసీద్రణాంకణే ॥ ౩౨ ॥ ఏవ
 మన్యోన్యయోధానాం శూరాణాంచైవసర్వశః । స్వణఃపుంభావశరావ శీ
 త్కైశాణోల్లిధావ భటోభటమ్ ॥ ౩౩ ॥ నామాక్షరాంకితావ ముంచక
 అలత్యన్యోన్యమంజసా । అధఃచంద్రసిజైశ్చాజై ర్నారాజైర్యయో ము
 క్తైః ॥ ౩౪ ॥ ఖడ్గైశ్చపట్టనైఃకుంతైఃవివృధుస్తే పరిస్పరం । నిహతాసారిభిః కే
 చిత్సాదివోగజ రక్షకైః ॥ ౩౫ ॥ పాశకైరధికైరుగై రధికాపాదచారిభిః ।
 నికృతసుభజాదండ చ్చిన్నాభిన్నాంగమస్తకాః ॥ ౩౬ ॥ అరుణాంబజల
 స్సావా తత్రాధూయధిరానదీ । మేఘచ్ఛర్వాంతరిక్షస్తదేవవార్యో బృహ
 తురచాః ॥ ౩౭ ॥ మామకోయం మామకోయ మితిజల్పంతి వైమునే । శూ
 రాశ్చూరేణ నిహతావివ్యాంబరవ పుర్రరాః ॥ ౩౮ ॥ శేవానితవిమానేన ప్ర
 పద్యంతే సురాలయం । సూర్యమండల భేతారో రణేచాభి ముఖేహతాః ॥
 ౩౯ ॥ స్తూయమానాస్సరోభిశ్చ సిద్ధగంధర్వ సేవితాః । సురనారీసమేతాశ్చ
 ప్రయాన్యంతి సురాలయమ్ ॥ ౪౦ ॥ భూధుజైశ్చహుభిశ్చూరై స్తగ్భటైరగా
 జోవిజైః । కాంభోజ ప్రముకైస్స రైవరణరంగాభిమానిభిః ॥ ౪౧ ॥ బహువతు
 ములంయుద్ధం దుష్కరంరో మహావణం । పరాజితఃపరంతత్ర సానుగైః స
 పురంజయః ॥ ౪౨ ॥ ప్రవివేశపురంతూణాంధినాంతే సుగతేరహా । రణభూ
 మింపరిత్యజ్యప్రాపుః ప్రాంతేన్మపాలకాః ॥ ౪౩ ॥ శిఖిరస్త్రివదంతకుః పట
 మంటపరండితం ॥ భూతప్రేతపితౄనైశ్చ భేతానైః జంబుకాభిః ॥ ౪౪ ॥ కం
 కైఃకరోరవదనైః రక్షాశ్చూరైర్వి రాజతే । ప్రయాదశాత్పాణిభి ర్యుక్తః

యస్మిన్ ॥ ౨॥ కంఠైఃకుశారైలకగుడైః కైపజైరాయుధాదిభిః । యయుధ
 సైయనోస్యం రణజ్ఞాబహవోస్యపాః ॥ ౩ ॥ తురంగాస్తుకైః స్తవ్యత్వాదివ
 స్సాధీస్త్రైః । కరిణిఃకరిభిస్తవ్యతే రథస్థాశ్చరథాధిపైః ॥ ౪ ॥ శూరాఃశూ
 రయిస్సాయుధైశ్చ ద్వంద్వయుద్ధం తేవితేనరే । భటాస్సంభత్సణసుగ్రా
 మనోన్యంచసరాక్రమైః ॥ ౫ ॥ మునేకాంభోజరాజస్య స్థగంధస్థోఽవిక్ర
 మోః । బధ్వాపరికరంగధం ధృత్వాస్వకవచందృఢమ్ ॥ ౬ ॥ కోలాహలవ్యనిం
 కుర్వన్జైఃపుత్రబాణశరాసనః । బాణాన్విముంచన్నినదక రథేనైవాశుగామి
 నా ॥ ౭ ॥ రాజ్ఞఃపురంజయస్యాసా వభిసమ్ముఖమాగతః । మమోచబాణత్రి
 శతం కాంభోజ స్సపురంజయమ్ ॥ ౮ ॥ గత్వాతే చత్రదండంచ సమభింక
 ధ్వజంరథం । తతశ్చకోపకాంభోజః శరయిర్విద్యాధతంపునః ॥ ౯ ॥ పంచభి
 క్తీర్థరారాధి రంగప్రత్యంగ వేదిభిః । తత్రచావవిర్ముక్తాత్ బాహుసేవ
 భుజోజితః ॥ ౧౦ ॥ పురంజయస్యందనస్య వాజినోంగలయందయః । పురంజ
 యస్యకోపాశు మహేంద్రభవభూపతిః ॥ ౧౧ ॥ ఆస్సాలితఘజఃకోపాత్
 కృత్వాశ్యానినదంరుషా । బ్రాహ్మ్యంచదశకంఠీత్నం చాపేసంయోజ్య గజ్య
 చ ॥ ౧౨ ॥ ముమోచఏరసేనస్య కాంభోజాధి పతేహృది । తత్రబాహుభ
 లాథ్లాతాబాణాఃపన్నగసన్నిభాః ॥ ౧౩ ॥ కాంభోజరాజప్రత్యంగంభిత్వా
 తద్ధృతిశోభితం । వపుఃపశ్చాత్సయోధేషునైవ నిగమనోత్సకాః ॥ ౧౪ ॥ జహ
 న్సుకీలితాక లత్యౌద్బలాదుత్పట్టపాణినా । తానేవ చాపేసంయోజ్యవ
 నస్తం ప్రత్యువాచహ ॥ ౧౫ ॥ త్వయోశ్శృష్టంబాణపూగంతవదాస్యేన్య
 పాత్ముజా సంగృహాశాశుగానాశునపారక్య ప్రియావయం ॥ ౧౬ ॥ ఇత్యుక్త్వా
 విససజాధికాంభోకోధపురంజయం । ప్రత్యాగత్సశరాస్త్యనూతంచ క్ర
 ధపగుణమ్ ॥ ౧౭ ॥ చిచ్ఛిగుర్ధుమోమధ్యం రథస్థపథిసంగరే । గృహీత్వా
 న్యగమయ్యుపోగాధందృఢగుణంమునే । ౧౮ ॥ శరాసనేశరాన్యోజ్య కంకప
 త్రైరలక్ష్మతాక । ఆకణ్ఠికతంసమాకృవ్య కాంభోజంతుమహామహా ॥ ౧౯ ॥
 రాజకశూరోపిసంగ్రామే ధీరోభవరణంకురు । బాణానాందశకంయస్మాద
 స్సృషీయంత్యయాస్థితం ॥ ౨౦ ॥ నవేత్తిమజనోలోకే అర్పణస్యార్పణేఽధిమ్ ।
 అర్పయిష్యామి తేబాణవింశతిం చార్పణాత్పురా ॥ ౨౧ ॥ ఇత్యుక్త్వా విసస
 జాశా కాంభోజంగపురంజయః । చాపచ్యుతాశ్చరాస్తవ్యవలక్ష్మీల్ల ఘీ
 వోమునే ॥ ౨౨ ॥ కాంభోజకవచంకాయం భిత్వాదురంఘ్నిర్యయః । ఆసీదా
 యోధనంఘోరంతుములంరోమహాచకణం ॥ ౨౩ ॥ బాణైశ్చపకణాన్ముక్త

తమ స్తకః | ప్రయాణమకతోదాశుపురంజయజయప్రదమ్ || ౭ || బహిః పురం
 జయోపుర్యా నారీకేంకారమద్భుతం | అకర్ణ్యస్యబలంయాత మాలో
 క్యాభ్యాయయన్నపాః || ౮ || ముందకోబాణవర్ణంచ గర్జన్తస్సంహగర్జ
 నమ్ | పేతుఃపురంజయబలేమత్తభావేనధూమిపమ్ || ౯ || చక్రయ్యద్ధంవహా
 ఘోరంపుష్పంతస్తేపరస్పరం చాక్షేగససీశంకాశైఖణ్డైర్వజ్రాయథోప
 మై || ౧౦ || గజైర్రావతైర్వాభిభివైః గగనగామిభిః | స్వందంతై రాశుగమ
 వైర్నోచ్యజయకాంక్షిభిః || ౧౧ || బభూవతుములంయుద్ధజత్యంతంగోమ
 హార్దణం కాంధోఽప్రముఖాస్సర్వేరాజానోయుద్ధసగ్ధాః || ౧౨ || గత
 వాహగతగజాః గతబాణగరాసనాః | ప్రవీణితమత్రాణాన్ద్ధవేదంఘ్రి
 మస్తకాః || ౧౩ || విఃష్టగపాదాతి గజాశ్వాయుధయాశపాః | పురంజయ
 భద్రైర్హర్షంత్రాపిత్రాహీతినాదినః || ౧౪ || కాంధోఽస్యబలంభగ్నమాలో
 క్యాస్సంహజయ | పురంజయజయప్రాప్తిమత్వారాజానరాధిప || ౧౫ ||
 స్వసహచురైశ్చేక్షే పలాయనపరామణః | రాజాస్యాత్మపురంప్రాప
 త్యాంభాజోభగ్నసుగరః || ౧౬ || పురంజయోజయత్సర్వం జయశ్శ్రీ
 టాక్షతః || ౧౭ || అర్హిః శంభవేవైవఅధర్మోధగ్గుతాంప్రజేత్ || ౧౮ || ఆ
 నుకూలేజగన్నాథే విఽరితేవిప్రయః | కారితోక్తప్రథం కుర్వన్కేశవం
 క్షేకనాశనమ్ || ౧౯ || శరణ్యంశరణంగత్వాసర్వాదర్శ్యసుఖంప్రజేత్ | వి
 ఘ్నకర్తృమహాక్షతా సత్యమత్యంత దుర్దమ్ || ౨౦ || తత్రాపిషర్ణభంమ
 న్యేకారితోక్తప్రతేమః | కించగోవిందభక్తాయ కారితప్రతస్త్వితాః
 ౨౧ || జ్ఞేయస్తేవైష్ణవాశ్చద్ధాః కల్యాణనివృత్తయేః | కారితప్రతవేత్తా
 రోనారాయణపరాయణాః || ౨౨ || అపిశూద్రాదయోవాపి జ్ఞేయస్తేవైష్ణ
 వోత్తమాః | అపిద్విజాతయోహ్యస్యేచభక్తాఅథోక్షసే || ౨౩ || తపిషూ
 ద్రతుల్యాశ్చవేదాధ్య అపికుంభజ | వేదభ్యాసేవిష్ణుభక్తో కారితప్రత
 తత్సరః || ౨౪ || సమవైష్ణవశ్రేష్ఠోఽస్మిన్ పవతేహరిః | సంసారందుర్దరం
 ఘోరంతర్దురుచ్ఛ్రియోనరః || ౨౫ || యోవాకోవాపిజాతీయః | సవిష్ణోభ
 క్తిమాకభవేత్ | సంసారాభ్యేన్నేమానవంతారయస్యతిత్ త్వాణానః
 ౨౬ || కించకయాయువిప్రేద్రహరిభక్తిపరాశ్రమః | పరాశరవ్రభృతయో
 వసిష్ఠావ్యామహాషణ్యః || ౨౭ || అంబరీషాదయోభూపాస్తథైరసగరాద
 యః | భక్తిమేవహరేత్సత్యమాశ్రిత్యాయుః పరాంగతిమ్ || ౨౮ || తద్విష్ణుశ్చ
 క్తిమాన్విశ్రుః విభక్త్యాభివ్యక్తమవతః | స్వతంత్రోవ్యస్వతంత్రశ్చ విష్ణుభూ

కాంభోజః పల్లవః ॥ ౧ ॥ క్రూరం యద్రురంగాగ్రహ తమత్రోహీణీత్రయం
 లచిత యదసౌగంధా రుభంగం పురంజయః ॥ ౨ ॥ స్వస్య రాక్షసి
 ధూక్రంతమయిత్రసరపాలకైః । ఏవంచిత యశస్త్రస్య ప్రహ్లాదాస్య
 ధూపణేః ॥ ౩ ॥ పురోహితస్సుశీలాఖ్యః సర్వవిద్యావిశారదః । పురంజయము
 వాచేడుచింతాధిపత్యోజనమ్ ॥ ౪ ॥ జేతుంయదీచ్చ సేరాజ్ఞః
 త్రవివహస్యతం । వీరసేస్య సేనాంచ సేవాయాం లాలసోభవ ॥ ౫ ॥ ఇదా
 కంకాతికేమాసీ పౌణ్యమి పుణ్యసాధనీ । ఊజే పూజా కలనాథ దిన
 చాప్యిక్షుసంయుతే ॥ ౬ ॥ హితంబ్రవీమస్యపతే తస్మాద్వ్యధికం తవ । త
 తాలసంభవైః పుష్టైః కేశవంకాతికేన్పుత్ర ॥ ౭ ॥ దీపప్రజ్వలనః స్థా
 దీపదానం నరేశ్వర । నరకనంకురుకృష్టేతి గోవిందే త్యాలయేహ కే ॥ ౮ ॥ త
 వోపజా రుతే సూనుస్సన్యంశంకరభావణం । రాజన్నంకృతే పుణ్యే కాశీ
 కేశవప్రసాదే ॥ ౯ ॥ స్వభక్తరక్షణార్థాయ సర్వాద్యోగజనాదనః । సుద
 ర్శనం సహస్రాంశుం సంప్రేషయదరంహరిః ॥ ౧౦ ॥ ఊజే ఊజితపుణ్యనా
 మూజితంకోసువణయేత్ । భూపాపజయమాసీత్తే అథ త్సాచరణాత్తవ
 ॥ ౧౧ ॥ అనువతః స్వసద్భక్తం బ్రహ్మణ్యోనిచ సర్వదా । విష్ణుభక్తభావస్సపక
 శోకోక్తం ప్రతంచర ॥ ౧౨ ॥ కాశీక ప్రతశీలానామాయురారోగ్య సంప
 దః । పుత్రలాభః కోశవృద్ధిః సర్వత్రవిజయోనిశమ్ ॥ ౧౩ ॥ సత్యంభవతిరా
 జే ద్రతతురుష్వావీలంబనమ్ ॥

ఇతి శ్రీ సూర్య పురాణే - కార్తిక మాహాత్మ్యే, ఏకవింశోధ్యాయః.

అథ ద్వావింశోధ్యాయః.

అశ్రిః ॥ సుశీలస్యవచస్సు త్వా రాజా హృష్టచనామసే । శూరేణ
 వాలయంగత్వా కాశీకేభ్యర్చ్య కేశవమ్ ॥ ౧ ॥ ఉపచారైః దోషశభిః పు
 నూనశలపల్లవైః । ప్రకక్షిణమసాగరై ర్ముచితర్యాదిభిః క్రమాత్ ॥ ౨ ॥
 అభ్యర్చ్య ప్రతమాత్రాసం స్వామిరూపాను యాయసిం । ప్రకక్షిణ సమ
 సాగరైర్ముహూతంకృతదర్శనం ॥ ౩ ॥ ఏవం సంపూజ్య గోవిందమూజే పూజే
 కలార్చితే నిగతోనిశిరాసమి ర్ముచైనక్షత్రమండలే ॥ ౪ ॥ గోవిందభృత్యః ప
 త్యాగాత్ ప్రస్తురత్సూర్య మండలే । గోవింద కృతధీస్సమ్యక్ యోధుం
 ప్రపురంజయః ॥ అరూఢస్యందనోభన్వీ శిర్షమాణీ ధనుజాయా । కంఠలంబిత
 సంలక్ష్మతులసీ స్రగ్వీశోభితః ॥ ౫ ॥ ప్రస్తురద్భావం యాశ్మతు కలశా

ర్వభోజనాత్ । శాపందద్యాస్సుయతథాశుభంకిన్న భవిష్యతి ॥ ౧౦ ॥ అనతి
 కషణేయ స్సాన్యధ్యధైవ హరివాసరః । ఉపాషణేద్వాదశచ పారణైర్వీదిరి
 తా ॥ ౧౧ ॥ హరిభక్తి పరిత్యాగో ద్వాదశత్యాగతో భవేత్ । యతోన పోషి
 తో భూయాత్కృత్యా సవ్యగుపోషణమ్ ॥ ౧౨ ॥ పూర్వంద్వాదశసంభ్యా
 కేపురుషోహరివాసరే । పాషముల్లంఘనేపాపాత్ కలుషంజాయతే నృణాం ॥
 ౧౩ ॥ హరికేనసగ్య త్రగ్యత్వాత్ వైకత్యాజ్యం వసీషిణా । నచాశ్శల్ల ఘ్ని
 తోయస్సాన్య త్వంసన్నకృతీసంచయః ॥ ౧౪ ॥ భూరిజన్మాతరకృతండివసే
 మధునద్విషః । హరేదేనపరిత్యాగాత్ ప్రతీకారవిజ్ఞాతః ॥ ౧౫ ॥ పుంసఃప్ర
 జాపతేపారమేకస్యాపి బహూర్షకం । హరిభక్తిః పరిశ్లక్ష్యాన్యైశ్చతాంహరి
 వాసరమ్ ॥ ౧౬ ॥ పుంసాంమతతోభీతి మహతీవిద్యతేయది । హరిభక్తిపరి
 త్యాగాద్విహితాపారణాపది ॥ ౧౭ ॥ విప్రశాపాన్నమేభీతి కల్పదక్షిణ పృ
 దాహిపి । ద్వాదశ్యాస్తుపరిత్యాగేశ్చక్రాన్సుగ్ధ్విర్రివాసరాః ॥ ౧౮ ॥ త్యక్తాత
 తోంతతోభక్తి మాకరేన్యూనాభవిష్యతి । హరిభక్తిపరిత్యాగా ద్విప్రశా
 పోనరోత్తమ ॥ ౧౯ ॥ అపితత్యాగయాపేణమయాత్సక్తాభవేత్తు నః । తథాకృ
 తేమయానునంహరిస్తాతాభవిష్యతి ॥ ౨౦ ॥ అతిః ॥ అంబరీషోవిచిత్రైశ్చ
 మ్మనస్తేవమహాస్థనా । బ్రాహ్మణాన్వేదపురషాక్ శత్రుశ్చేదకస్యపోత్త
 మః ॥ ౨౧ ॥ యుర్వాసోనాగతోద్యాపిబ్రాహ్మణోయోనిమనఃప్రితిః ॥ కింకరో
 మిద్విజ్రేష్టాద్వాదశీ చాశకర్తతే । బ్రాహ్మణాన్సోజనంభూర్జ్వం ద్వాద
 శ్యామపతిక్రమః । ఉభయోః కిన్నమేశేయః తద్వదకతుద్విజోత్తమాః ॥
 ధన్వజ్ఞాచింతయామానుగౌరవంలాభువంతథా ॥ ౨౨ ॥ ప్రాహ్మణాః ॥ ౨౩
 దశ్యాశ్చతథాభోక్షు రతిధేర్భూహ్మణగ్యవ । అగ్నిసర్వేషు భూతేషు
 నూడాయంపరమేశ్వర్య ॥ ౨౪ ॥ భుక్షేత్-చతుర్విధంసర్వ మన్నంస్యాదత్సు
 ధాతుర్న । ప్రాణవాయుప్రసాదేన జతరేప్రకటికృతే ॥ ౨౫ ॥ శహశ్రాసంజా
 యతేజంత్యేత్సుధాహంన్నాభికాంతీత్స ॥ ప్రాణప్రణున్నభగవాన్ జా
 తరోత్రవిభావస్సు ॥ ౨౬ ॥ సంతాపంయంకరోత్యేషాతుప్తిపాశేఽఽకింకితా ॥
 ప్రాణైసహితస్తస్మాత్ వహ్నిసర్వసురార్చిత్య ॥ ౨౭ ॥ సర్వభూతస్థితో
 యస్మా త్తస్మాత్తంనిస్వమర్చయేత్ । అభిషేపాకింశూద్రవా సస్వహా
 నాగతంశుభమ్ ॥ ౨౮ ॥ అతిక్రమ్యనభుంజీతగృహమేధ్యశిధింనిజం । కింపున
 ర్భూహ్మణం సాక్షాద్యజ్ఞానాం జన్మతోగురుమ్ ॥ ౨౯ ॥ అవజ్ఞాబ్రాహ్మణ
 స్త్యేయమతిథేఃపూర్వభోజనం । గృహస్థస్తపిధింకృత్యాన్వయమేవగమం

శృంగళినాశనం । కార్తికస్యవ్రతమిద మకృత్వాన్యాయోభవత్ ॥ ౩౪॥
 యః శ్రుణోతదమధ్యాయం విష్ణుభక్తశ్చచింతయః । నిర్మాణపాతకంసర్వం
 సయాతపరమాంగతిమ్॥

ఇతి శ్రీ స్థావరపురాణే కార్తికమాహాత్మ్యే బ్రహ్మవిశ్వాధ్యాయః.

అథ చతుర్వింశోధ్యాయః.

అత్రి ॥ కార్తికస్య వ్రతమిదం శ్రోతుకామాయతేనఘ । కథయా
 మికథాంపుశ్చయం వైష్ణవీచనుఖప్రదామ్॥ ౧॥ శ్రుణుత్వంసావధానేన శ్ర
 వకాదఘనాశనం । యస్యాస్త్యాస్త్యస్తీగ్రధీర్విసృ కాఠికస్య హరేవ్రతే॥
 ౨॥ ఉజ్జ్వేగస్త్యాస్థలదాద్వాదశీహరిబోధినీ । యత్ఫలంసర్వసీఢేభ్యో య
 త్ఫలంద్వాదశీతథా॥ ౩॥ యత్ఫలంసర్వయజ్ఞోత్తదసాహరిబోధనీ । భక్తి
 ర్భవతిగోవిందే ఏకాదశ్యాంతరైః॥ ౪॥ నిస్సావాధిక్యఫలదా ద్వాదశీష్ట
 వల్లభా । సూర్యోదయగ్రహణాధిక్యా ఏకాదశ్యాశతాధికా॥ ౫॥ సమస్తపుణ్య
 ఫలదా ద్వాదశీష్టవల్లభా । ద్వాదశ్యాంయత్కృతం పుణ్యంతతోటిగుణే
 తంభవేత్ ॥ ౬॥ యదిస్వల్పభవేత్పుణ్యం ద్వాదశీ పారణోచితా । త్యా
 గానర్హావిద్యమానా సర్వేషామపిదేహీనామ్॥ ౭॥ వ్రతాన్యన్యానిసంత్యజ్య
 ద్వాదశీలేశమహ్నది । ద్వాదశ్యాం కారణం కార్యం సత్యశేతుణ్య కాంక్ష
 ణః॥ ౮॥ ఏకాదశ్యామహోస్యాన ద్వాదశ్యాం పారణంభవేత్ । ద్వాదశ్యాం
 విశ్వమానాయాం పారణోహనిసర్వదా॥ ఇదంజానకపురావిప్ర అంబరీ
 షాదిదోన్యః । మహాభాగవతోవైవ ద్వాదశీంపారణేషహ॥ ౧౦॥ ఉపోష్ఠ్యే
 కాదశీపుణ్యా మంబరీషోన్యపోత్తమః । విజ్ఞాపద్వాదశీమల్పం పారణం
 తుమ్ముక్యతః॥ ౧౧॥ తంయయాచేమునిర్విప్రః దూర్వాసోమునిసత్తమః ।
 ఆతిశ్ఠ్యవ్యవదేశేన పారణోహరిపుణ్యదా॥ ౧౨॥ నృపేణోక్తస్తథాహేతి అం
 గీకృత్యచపారణం । ద్వాదశీపారణాగ్ధంతు కార్తికేమునిసత్తమః॥ ౧౩॥ ఆ
 నుష్టానాయగతవాక్ అంగీకృత్యచపారణం । తస్మిన్దినే భవేత్స్వల్పా ద్వా
 దశీపారణోచితా॥ ౧౪॥ అంబరీషస్తురాజర్షిః స్సంకటేపముపన్థితే । ఇ
 దంవిచారయాయాస హరిభక్తోచింతితః॥ ౧౫॥ బ్రాహ్మణస్తాపసశ్రేష్ఠః
 పారణార్థంనిమంతితః । మయానచాగతసోస్థి ద్వాదశీచాతపథకతే॥ ౧౬॥
 ద్వాదశ్యతిక్రమోఽస్య సత్యం సత్యం కథంభవేత్ । బ్రాహ్మణాద్భోజనం
 పూర్వ మభ్యోగ్యహమేధిసః॥ ౧౭॥ బ్రాహ్మణోవహ్నిసదృశః కుపితపూ

త్వామంత్రకేవలమ్॥ ౧౦॥ యోనిమంత్రాత్కాశీం మోహో ద్భుజైః పూర్వంత
 నోధమః । మూలశీసచవిజ్ఞా యః క్రిమివిహాగతో యథా॥ ౧౧॥ భుంజతే తే న్వమం
 పార్థయేపచంత్యాత్మకారణాత్ । అఽథ్యర్థం చ పక్వం యే భుంజతే తే త్వహ
 దభుమ్॥ ౧౨॥ పక్వం వాప్యభవాపక్వం వత్రం వ్రుప్వం ఫలం వయః । అప్యసూ
 నం భవేదన్నచన్నప్రతినిధౌ స్థితమ్॥ ౧౩॥ భవానన్నప్రతినిధిం కృత్వా పాపో
 తిరుష్టభిః । లదన్యాం సంపరిత్యజ్య హ్యధించనిమంత్రితమ్॥ ౧౪॥ విపాంజ్ఞా
 కరోమందోఽష్టాశక్తః కథంభవాత్ । అవజ్ఞాంకురుతే నైవ బ్రాహ్మణా నా
 కదాచనః ॥ ౧౫॥ విష్ణుదైవంతవకథం తస్య భక్తకరోభవాత్ । భవతో
 ప్రిత్యాగ్రత బ్రాహ్మణేషధుసూచనే॥ ౧౬॥ తక్తం యతో బ్రాహ్మణో మూల
 త్యక్త్వా భక్షితలాన్నుప । యథాపురోథసన్న్వప్య మద మోహోన్మసీవతే
 ॥ ౧౭॥ ఆవజ్ఞాప్య సితదన్యాం త్వమివ జ్ఞాతవానసి । ధర్మధ్వజో భవాత్ కర్మమ
 ర్యాదానాం విభేదకః॥ ౧౮॥ పాపాచారః కథంభూమా జాలోధర్మాన్మర్యా
 మిహావీనముక్తశ్చ యుషిణాభియాతం ప్రణిపత్య చ ॥ ౧౯॥ మునిం ప్రసాదయం
 మాససోంబరీషభవం వదత్ । పాపోహం నాపకర్మాహం పాపచేతాశ్చ సర్వ
 దా॥ ౨౦॥ భవంతంశరణం ప్రాప్తః పాపీయాం మునిభిరుగః । ధర్మమగ్రే
 విమూఢన్ముంసీదంతం పాపకర్త కుః॥ ౨౧॥ పాపీయాం కృపయా విప్రశరణం
 గత్వా సమాగతం । అహంకుత్రయథతోస్థిస్థి పాపాద్జ్ఞానవిమోహిణిః॥ ౨౨
 భవాత్ ప్రశ్నంతి సారః తతోమాం పాపీనన్వరా । బ్రాహ్మణాస్తుతూమా
 వతో దయాసారభవాన్యశాః॥ ౨౩॥ మాదృశాన్వాపపం కేస్త్రిన్వాదిమ
 గ్నాన్మహాధియః । ఇత్యశివాదినంకో పాదూర్వాసాపాదసంస్థితమ్॥ ౨౪॥ శి
 రస్యతాదయమ్మృపం వామపాదేన నిఘృణః । ప్రాతాద్యధూమిపం దూరే
 తస్మాత్ స్థిత్యావదత్త్విదమ్॥ ౨౫॥ ప్రబ్రవీచ్ఛాపదానాయ ప్రవృత్తోతీవకో
 పనః । నాహంకృపాశుక్లృపయో నవమాంభక్షితేతూమా॥ ౨౬॥ అత్రాం
 తిసారస్సర్వస్వం దూర్వాశంసమవైహీ మాం । అన్యేతే మనయోభూపా
 కుపితాత్మాంతిభాగినః॥ ౨౭॥ కుపితస్య నమేశాంతి రాసీదస్తీభవిష్యతి ॥ అద
 త్వాదారుణం శాపంకోపహేతుం దురాత్మని॥ ౨౮॥ ఇత్యుక్త్వా నైవ బ్రాహ్మణాప
 మంబరీషాయ భూషణే । మానః కూర్మోవరాహస్త్యం వామనోపేత్సి కాననః॥
 ౨౯॥ బ్రాహ్మణః క్రూరకర్మాచ క్షత్రియోజ్ఞానవర్జితః । రాజ్యాపహ్నా
 శ్చ దురాచారతీవ్రథా॥ ౩౦॥ పాషండమార్గవేత్తాచ బ్రాహ్మణోన్యైశ్చ
 బ్రాహ్మణో బ్రాహ్మణానాం చ మాతకో నిఘృణాన్తథా॥ ౩౧॥ ఇతి తేదశః పాదా

| తితమ్ || ౩౯ || బ్రాహ్మణాః పంచమావ్రుంసస్సర్వమేవవినశ్యతి | ఆయుశ్శీర్ష
యశోసర్గః | శ్రేయోన్యత్ మనసిస్థితమ్ || ౪౦ || బ్రాహ్మణాః కథితాస్సర్వా
దేవతానాక సంస్థితాః | దేవతానామవజ్ఞానా త్వర్వం నామ వినశ్యతి || ౪౧ ||
| బ్రాహ్మణాః జాతి మాత్రేణ దేవతాంతే పోయంతే | విశేషశ్చ పరంసాక్షా
ద్భూర్వాసక్యాతితేజసః || ౪౨ || యద్యప్యేషనచావజ్ఞాం కరుతేన్మపసత్తమ
శథాపి ప్రథమంవి | పాశ్చోశవంసప్రకీర్తితమ్ || ౪౩ || బ్రాహ్మణస్యాపి సుమ
హావ్యాధానం నిమంతణే | ద్వాదశశ్శాం ప్రత్యుపాశ్చపి తస్మిన్సారేత్వ
నాగమః || ౪౪ || ద్వాదశశ్శాంత్యైర్వక్తవ్యైర్నాపి హరివాసరః | హరేణ
నన్యసంత్యాగే ప్రాశుశ్చిత్తైర్విద్యతే || ౪౫ || అపజ్ఞానాచ్చ విప్రస్య సమ
మేతద్వయంతతః | గౌరవంలాభువన్నాత్ర పశ్యామశాస్త్రోద్వృత్తిః || ౪౬ || అ
నర్థస్సర్వదైవాత్ర భూయాశ్చ సమస్తీకః | ద్వాదశశ్శాం పారణత్యాగా
త్త్యక్తభక్తిగౌరేస్తపా || ౪౭ || పారణేతు కృతేయాను విప్రశ్శాం ప్రదా
స్యతి || అత్ర || ఇహం చిన్మ్యంకలా బ్రాహ్మణా వేదవాదినః | రాజానమద
మూదుస్తేయథాతత్త్వం సమాశ్రితాః || ౪౮ ||

ఇతి శ్రీ స్రాందపురాణే - కార్తికమాహా శ్లోకః - చతుర్వింశోధ్యాయః

—*—

అథ పంచవింశోధ్యాయః

| బ్రాహ్మణాః || రాజక ఉభయతః పాశ్చరజ్ఞరేమాసమాగతా | భూ
తానరశామూల ఘోరాత్పాపాత్పురాకృతాత్ || ౧ || వయంననిశ్చయ
క్వాపిగచ్ఛామోనరపుంసవ ! స్వబుధ్యాతుసయాలోక్య కుర్వన్యంతవనిశ్చ
యమ్ || ౨ || ఇత్యుక్తో బ్రాహ్మణైరాజాతానాహసాస్వస్మిన్స్వయం | హరిభ
క్తిపరిత్యాగాద్విప్రశాపాపరోద్విజాః || ౩ || అభసాకేపలేవైకరిష్యేప్రత
పారణం | ఆహుర్భూతుంవిప్రాహ్యశితంనాశితంచయత్ || ౪ || ఏవంకృ
తేనచాపజ్ఞా బ్రాహ్మణస్యభవిష్యతి | ద్వాదశశ్శాపరిత్యాగో బ్రాహ్మణా
నాంకథంచన || ౫ || ఏవంకృతేనచేచ్ఛపందూర్వాసోమేప్రదాస్యతి | మమ
జన్మాంతరకృతంక్షణంపాపంప్రదాస్యతి || ౬ || ఇతినిశ్చిన్య రాజకాశ్చక్రేన్
రేణపారణం | తావతాసమయేనైవదూర్వాసాభృశకోపనః || ౭ || అంబరి
వంశుహారాజం లోచనాభ్యాంధమాన్నివ | పశ్యన్మువాచ వచసమిదంకణ
విభేదమ్ || ౮ || భవతాపారణంరాజక అతిమృదానివాయకిం | అశాస్త్రార్థ
యంకృత్యానుద్ధియాధర్మసూతినా || ౯ || అస్మాత్వాత్మసమంధుజ్ఞేహ్య

హక్యంబహుశోమురారేః॥ ౭ ॥ మునిందూర్వాససం విష్ణురదమాహాసన్ని
 వ । మునిశబ్దాస్త్రాకాప్రపం మమనాస్త్రత్రసంకయః॥ ౮ ॥ భవాద్యకావిశే
 షాసర్వదాతాపసోత్తమః । భగవత్కళంకరసాక్షాత్ భవాన్వైబ్రహ్మ
 మాపభ్యక్॥ ౯ ॥ జ్వలన్జ్వలాకలాపశ్చ భృగుటికుటిలంముఖం ! నిరీక్షకప్రేభు
 కనేతవయోనభయంగతః ॥ ౧౦ ॥ ప్రకృతేర్వికృతంవైవ ప్రయచ్ఛంతిభవా
 న్మతాః । బ్రాహ్మణానామహంవైవ కరోమ్యప్రియమణ్విపి॥ ౧౧ ॥ కర్మణామ
 సపాలానా తద్భవాన్వేత్తిన్ముతత్ । దేహనామపివిపాశాం సాధూనాం
 చగవామపి ॥ సుఖాయ సర్వదాదేహేక ధారయామి యుగేయుగే । భవ
 తాతాపసప్రేక్ష కృతంకర్మాని నిందితమ్ ॥ ౧౩ ॥ అంబరీషస్య యచ్చాప్తోద
 ష్టాకారణవజీతం । అంబరీషోనరపతిః కర్మణామకసాగిరా॥౧౪॥అగ్నిష్ట మ
 ద్ధీతేమునశతోతోరపికదాచన । సర్వభూతేషుసూంసశ్యేక స్థావరేషుచరే
 షువ॥ ౧౫ ॥ స్వధగ్గురెరతోవిప్ర భవతాభక్తితోబహు । భవాన్నిమంత్ర
 జితస్య స్వీకృత్యాక భవాన్మహాత్ ॥ ౧౬ ॥ నచైవాగమనంకాలే నైవాను
 క్తావద త్రవాత్ । అంభసాకేవలేనైవ ద్వాదశీతేనసాధీతా॥౧౭॥ అంభసో
 భక్షణేస్య కోవోషశ్చమహాత్మనః । అనాపరేషీయచ్ఛ్రం శుభ్యంతే వ
 ణీనాంసదా ॥ ౧౮ ॥ అమునాహిచతత్ప్రేతంపిపాసోపశమాయచ । తదాచ
 భవతాకోపకృతోనద్భిద్రవీక్షణాత్॥ ౧౯॥ యదాశాస్త్రార్థసిద్ధ్యర్థంకృత
 మంభశ్చభక్తీతం । తదాతేకైకోపస్యాచ్ఛాస్త్ర మంగాకనువతీకానః
 ౨౦ ॥ ప్రాసాద్యబహుధారాజా భవంతమతికోపినం । ఆప్రసన్నేత్వయిగ
 తేదూరంమాంశరణంగతః॥ ౨౧ ॥ సభూతంస్వస్యహృదయే అంతస్తాంబుజ
 వాసినం భీత స్త్రోమకంభాగో బ్రాహ్మణాత్ బ్రాహ్మణాప్రియః ॥ ౨౨ ॥
 తతోభోభవతాదత్త శాపంకతుకన్నచాన్యథా । యస్మాన్మృతాద్యతోస
 త్యంబ్రాహ్మణస్యాహోతేజసః॥ ౨౩ ॥ అగ్నిహోదశశబ్దాఖ్యం తదాహిణోన్య
 ధోత్రమీ । భవేతిభవతాబ్రోక్తం నకృణోన్మృపనందనః॥ ౨౪ ॥ ఆరోమాంశ
 కణంప్రాప్తోవిప్రీదుఃఖంమయాకృతం । ఇతిబుద్ధింసమాదాయ నిజపాపప
 ణంతయే ॥ ౨౫ ॥ సునేకమానసోధూర్వా చినన్మారవభృత్పిజం । తతఃకాకం
 కరాత్తస్యహృదయాంభోజసంస్థితః ॥ ౨౬ ॥ భవేతివవసంశృణ్వైకఅహంభ
 క్తానాశనః । భక్తగామత్వయావత్తం స్వస్వబుద్ధిమచీర్లుకమ ॥ ౨౭
 హ్యుగ్రాస్య వచస్సవ్యం యదిప్యాన్వైవతడవరం । మమభక్తస్య చాన్విష్ట
 కీబుధ్యాద్విశోత్తయ॥ ౨౮ ॥ బ్రాహ్మణాయ వహోమహ్యః స్వభక్తాకృతా

నిసంతుపండితమానిసః | పునశ్శాపం ప్రదాస్యామి మామతిక్రమకారిణః || ౩౨ ||
 ఇత్యుక్త్వా వ్యాధితే వక్త్రే పునశ్శాపాయ కోపినా | అంబరీషస్య హృదయే బ్రాహ్మ
 ణో మధుసూదనః || ౩౩ || స్థితో భక్తప్రియశ్శ్రీమాన్ శరణాగతవత్సలః | భ
 క్తం సమవతుంతద్వ చ్ఛాపం విప్రేన కీర్తితమ్ || ౩౪ || సత్యం కతుం ప్రజగ్రా
 హస్వయం శాపం ద్వీజేరితం | పునశ్చ తిక్రమం కతుం ప్రవృత్తం బ్రాహ్మ
 ణోత్తమమ్ || ౩౫ || దృష్టే వలశీక్షితుం దేవో హ్యస్మత్ స్వం సుదర్శనం |
 అశబ్దాలాకరానంత సూర్యకోటిసమప్రభవమ్ || ౪౬ || వ్యాధితాస్యే నృపశ్చ
 క్రంద్యష్టాస్థిభయముపాగతః | ప్రాణతాణాయ సహసా పలాయనపరోభ
 వత్ || ౩౬ || తమస్య గచ్ఛద్దుష్ప్రీత్యం జ్వాలాన్యాప్తదిగంతరం | మహ
 ద్భక్తం మునిస్సోపి పర్యగాద్వసుధామిమామ్ || ౩౮ || సుదర్శనే నామగతో
 దూర్వాచా అఖిలంజగత్ | పర్యగాన్వైవకోప్యాసీ ద్రతుకస్తద్భయాదిహ ||
 ౩౯ || శక్రాదయో లోకపాల వసిష్ఠాద్యాశ్చ తాపసాః | హరిబ్రహ్మాదయ
 శ్చాపి శక్తానాన్ క్షమాకేషి చ || ౪౦ || తాపసస్య మునీశస్య కోపసంక్రాంతదు
 ర్భిణయః | హరిభక్తావమానేన బహువప్రాణం కటమ్ ||

ఇతి శ్రీస్తాందపురాణే - కార్తికమాహాత్మ్యే,
 పంచవింశోధ్యాయః.

అథ షడ్వింశోధ్యాయః.

అత్రిః | అథా జగమువైకుంఠం విష్ణునా పరిపాలితం | భూరాదినిభ
 లాల్లోకా నటిత్యైవ త్వరాన్వితః || ౧ || త్రాహి త్రాహి జగన్నాథ బ్రహ్మణ్య
 మధుసూదన | కరాలధారతశ్చక్రా త్వదీయా వప్రసంభవాత్ || ౨ || ఇదం
 మదుస్సహం విష్ణో సూర్యకోటిసమప్రభం | చక్రంత్వదీయం దుష్ప్రీత్యం
 హంతు మ్మగ్నే తీవర్యతామ్ || ౩ || మమపాపస్య జాతేయం శిక్షామధుః మా
 దన! అంబరీషే మహాభక్తై త్వయి శాపస్య దీప్తినః || ౪ || బ్రాహ్మణానాం సహ
 ప్రేమయత స్తవ మతిపాపకః | తతోయామాతిపాపం త్వాం రక్షస్వేదంజ
 నాదన || ౫ || బ్రాహ్మణస్య పదం విష్ణో తవ వత్ససిః స్మృతి | యత స్తతోమయా
 మ్యేత తక్రూతం పాపంత్యమీశ్వరః || ౬ || అత్రిః | వీచం వదన్ సాంతముపాగ
 స్మక్ సాష్టాంగపాతం పురతః పపాత | స్వరక్షణాయ వనితచేతాస్తాసీత్

సప్తవింశోధ్యాయః

ష్యామి పాపమోహాయుకేవలం । అశ్వరూఢః కలిరీనామా తథాన్యు
యసస్సుతః ॥ ౫౦ ॥ కలేరం తేభవిష్యామి విప్రవిప్రారిఘాతకః । ఇతిమేద
శజన్మాని పాతితానిశ్రీతానిచ ॥ ౫౧ ॥ సంస్కృతాన్యసి సర్వేషాంనద్యం
పాపాఘహనిచ॥

ఇతి శ్రీసారందపురాణే - కాతికమహాశ్లేష్ఠి.

షడ్వింశోధ్యాయః.

అథ సప్తవింశోధ్యాయః.

అత్రిః ॥ ఇత్యుక్త్వాతంపునఃప్రాహ భగవాన్ పురుషోత్తమః । స్వభా
క్తపాలనాధిక్యం ప్రశంసన్నివకుంభజ॥ ౧॥ శ్రీభగవానువాచ॥ప్రాప్తాన్యేవ
త్వయావిప్ర శాపవ్యాజేంభూభుజే । దత్తానిమేవరంతోపం కువకంత్యత్రిన
సంశయః ॥ ౨ ॥ అనేననచ మేక్షేక అతోహంబ్రాహ్మణోత్తమతవసత్యంతు
కుర్వాణో వచనంవేదసమ్మితమ్ ॥ ౩ ॥ అన్యథాచేత్ బ్రాహ్మణస్య మర్హా
దానైరవతతే । ఇమమేవపునశ్శాపం ప్రాప్స్యిమ్యనందకారణమ్ ॥ ౪ ॥
గచ్ఛశీఘ్రం తథేవాస్తే రాజాప్రాయోప విష్టవత్ । ఆత్మానంనిదయన్
త్యంబ్రాహ్మణేః పరివారికః॥ ౫ ॥ దిక్ ధూపందుష్టబుద్ధీతు విప్రోపద్రవకారి
ణమ్ । మన్నిమిత్తం యశశ్చక్రం మునింతమనుధావతి ॥ ౬ ॥ గవాభేకబ్రా
హ్మణాధేకవసద్యః ప్రాణాన్పరిత్యజేత్ । యస్మాద్రాజాతు నృపతియస్య
ముఖ్యంహిరక్షణమ్ ॥ ౭ ॥ రాజాచతుర్వధాజీవా న్పాలయేత్ సాధుకేష్టి
తాన్ । నిగృహీయాత్సరాంస్తవ్య త్వర్వాన్బాహ్మణా వజ్జితాన్ ॥ బ్రా
హ్మణోబ్రాహ్మణేరేవ నిగ్రాహ్య్యా వేదవాదిభిః । సత్యధర్మాధీ నిరత్రేః లో
భడంభవివజ్జితైః॥ ౮ ॥ శ్లోకైరేవ భవేత్ప్రీతిప్రాణామపిపానతృత్ । పా
యశ్చిస్తమకుర్వాణో దండైస్తతతతఃపరం ॥ ౧౦ ॥ వపనంద విణాదానం
స్తాననిర్యాపనంతథా । క్రూరకాన్యగ్యవిప్రస్య కాన్యంనాజ్ఞాని నావరమ్ ॥
౧౧ ॥ బ్రాహ్మణోబ్రాహ్మణాదస్తేత్ కురుతేహింసనంభుః । తథాపిదండ
ధారితంనాహవ్యాగ్చతదాచన ॥ ౧౨ ॥ స్వస్వాక్ష్మం ప్రకుర్వాణోరాజ్ఞా
ధర్మానుగామిరా । సమాగతశ్చస్త్ర పాణేబ్రాహ్మణస్య కదాచన ॥ ౧౩॥
భూరుతకవిహీనశ్చత్రాత్రి క్షిప్రముపాగతః । నాన్యస్త్విప్రప్రవధతో యతో

యాసదావిప్రశాపోపిమేనస్యాభ్యుక్తానామితదశకయః || ౨౯ || అహంశా
 పచుమాంవిప్ర తేనస్వీకృతనానిహ | జ్యోసనానిదురంతాని శోకమోహప్ర
 దానిచ || ౩౦ || సర్వేషాంసర్వదావిప్ర భక్తానాం నాశయామ్యహం | భక్త
 శ్చైవమనరత స్సర్వధూతసమోమమ || ౩౧ || విజ్ఞస్యాప్సిన్వయాశాపోఽత్తో
 న్నేతమనవజీతః | ధర్మానానావిధావేదే విస్తృతా నరజన్మహమ్ || ౩౨ || దేశ
 కాలవయోవస్తా వర్తాశ్చమవిభాగశః | పుంసఃస్త్రీయశ్చ కేచిత్తున్మజాతే
 పితృచ || ౩౩ || సత్యాజ్యోగరజాతీనాం ధర్మస్సైవోన్మజన్మభిః | సర్వచే
 దేవతేష్వేవ ధన్యఃపరముదీరితః || ౩౪ || పక్షమూరుభ యోగ్యాకాణం స
 యదానన్యవజకనం | హరేశ్చతాసరేష్వేవత్యాగేదోషోమహాన్ స్ఫుటః ||
 ౩౫ || ద్వాదశ్యాతికమేతత్స్య ధోషోమద్భక్తఘాతకః | మద్భక్తిత్యాగ
 భోభిశ్చేన్వయంచక్రేసపారం || ౩౬ || శాపాత్తస్య పరిత్యాగే దోషోమేన
 భజేదిహ | ఎచంవిచింత్యన్మృతిః ప్రపృత్తోదంతిత స్తస్యయా || ౩౭ || పునఃశాప
 ప్రదానాయప్రవృత్తశ్చ మయాపిచ | మాధూత్తపచహసత్వం తపోరాశే
 భ్యుచాత్మనః || ౩౮ || వ్యాధితాన్యేత్వయితతః చక్రంసంప్రేషితంమయా |
 తతోగచ్ఛన్నుసం బ్రహ్మకాంతి దుఃఖసమన్వితమ్ || ౩౯ || త్వత్కృతేన
 ప్రసాద్యైవస్యస్తితేతత్తువిః | విప్రీవర్య విషాదంత్యం మాప్రజాభిలషా
 జితమ్ || ౪౦ || అంబరీషేనరపతా శాపస్తవగోమమ | ధనితవ్యం మయాయాపై
 రేతైరేవాతసర్వథా || ౪౧ || కల్పేస్సిన్వృతమానేహ జగతఃస్థితికారణాత్ |
 అహంశంఖచ నాధాకాయరక్షణాయమనోరసి || ౪౨ || వహీమిమాంభఃప్యా
 మిప్రలయే వాంతరేనతి | సురాసురాణాముదధిం వర్షతాం మందరాచ
 లం || ౪౩ || కూమకస్సంధారయిష్యామి స్వకేషుష్టేరీనాశనం | హరణ్యాత్మస్య
 తాశాయ భూషేరుద్ధరణాశుచ || ౪౪ || వరాహాహంభవిష్యామిమహానీ
 రాదలోపమః | హేరిగ్యోశిపుంహంతుం సృసింహావికృతావినః || ౪౫ || భవి
 ష్యామిక్రోధవహ్ని జ్వాలావ్యాప్త దిగంతరః | వామనోహం భఃప్యామి
 లోకత్రజిగీషయా || ౪౬ || బలిబంధాయశక్రస్య హృతరాజ్యార్పణాయచ
 జామదగ్న్యశ్చ రామోహం క్రూరకర్మాద్భిజ్యోత్తమః || ౪౭ || భవిష్యామి
 హరియాణామభవాయమహాబలిః | రావణస్యవినాశాధకం రామోరాజ్య
 భావిదనః || ౪౮ || భవిష్యామిపుస్తస్మాదాత్మజ్ఞాన వివజీతః | పునశ్చయోగ
 వేనం శేక్ష్మన్తకచులలోచనః || ౪౯ || గోపీజాగోభవిష్యామిజ్ఞానినాంధురిత
 స్థితిః | మన్వోమమనోప్రతిపాషణజాన్యవదేశకః || ౫౦ || కలికాతేభ్యః

క్షణాదముమ్ ॥ ౬ ॥ యదీతేజీవనస్యేచ్ఛా రుచిర్బదిహరేకరే । తదాపాహివి
ముంచైవం వివ్రమ్భాంశరణంగతమ్ ॥ ౭ ॥ అత్రః ॥ ఇతిస్తుత్వాజినంతష్ట ఆ
హేదంతంసుదర్శనః । అతస్తస్యపరీక్షార్థం కోపాఃష్టభవస్థితః ॥ ౮ ॥ మ
యాహతంయజ్ఞావీషేం దనుంక్షేటభసంయుతం । అన్యేపిచధాదైత్య అజే
యానకతైస్తురైః ॥ ౯ ॥ అన్యదూర్వాససఃకోపా భృకుటి కటిలంముఖం ।
మాంవిహయజగత్యస్థిక్ పురుషోవీక్షితుంక్షయః ॥ ౧౦ ॥ సదీదోన్యమయానీ
తో దశామేనావినిందితాం । బాహ్మంచశౌంకరంతేజో విబ్రత్సవైఃసుదు
స్సహమ్ ॥ ౧౧ ॥ శంకరాత్రైసోజాతం త్త్రసంహరకాద్యుచి । షత్తోధికం
నతదాద్రాప్త్య మతిక్రాంతంక్షచిత్ప్రభుః ॥ ౧౨ ॥ తత్త్రేజోయుతస్త్వ
ల్పా ధవతోబ్రహ్మతేజసా । శక్తఃకింత్వంమమాయోద్ధు తేజోద్వయవి
రోధినా ॥ ౧౩ ॥ రాజన్యలవతాసంధిః కాన్యస్యాతుశగధీనా । సత్త్వం
మాఖ్యకముపాశ్రిత్యమాం యోద్ధుంకేనసంస్థితః ॥ ౧౪ ॥ హరౌబక్తస్త్వమి
త్యేతస్సు త్వాతేక్షాంతవానహం । సంభ్రమంయూహిశీఘ్రంత్వం మా
ప్రాణాఃత్రసంత్యజ ॥ ౧౫ ॥ అత్రః ॥ ఇతితద్వచనంశ్రుత్వా కోపసంరక్తలోచ
నః । అంబరీషఇదంవాక్య ముక్తవాంస్త సుదర్శనమ్ ॥ ౧౬ ॥ అంబరీషః ॥
సుదర్శనతవాస్తాతం దేవస్యాయధఃపరం । ఇతిమత్వామయాదాజ్ఞే శ్చతథా
నాత్రకారితః ॥ ౧౭ ॥ ఇతఃపఠంగౌరవంచేనూనంవాశఃగమివ్యతి । త్వాత్రధ
ర్మముపాశ్రిత్య భాషసేయోమయానః ॥ ౧౮ ॥ బాణాస్సమచహస్తేతాక్ స్నా
త్యగర్వవివాశకాక్ । త్వాత్రంధర్మముపాశ్రిత్య యస్త్యంగర్వముపాగతః ॥
౧౯ ॥ నాహంవిప్రేషుదేవేషుస్త్రిషజ్ఞాతిషుగోషువా శూరైస్త్వమిహదేవో
సి తేనజీవసేషురః ॥ ౨౦ ॥ దేవత్వంసంపరిత్యజ్య త్వాత్రేణపురతోమమ । స్థి
తోగృహాణమేబాణాక్ దుస్సహసగ్నిసన్నిభాక్ ॥ ౨౧ ॥ ఇత్యుక్త్యాధముమో
జాన్య పాదయోరుభయోరపి । చతుర్వింశతీసంఖ్యాకాక్ బాణాక్జ్వల
నవర్చసః ॥ ౨౨ ॥ సుదర్శనస్తుతందృష్ట్వా తస్యపౌరుషమద్భుతం । త్వాత్రం
చపరమశ్రీత ఇదమాహహసన్నివ ॥ ౨౩ ॥ సుదర్శనః ॥ రాజత్తవైవ
రత్వార్థం విష్ణునాప్రేరితోస్స్యహం । విమక్త్రోయంమయావిప్ర ప్రవయశ్చ
రణాగతః ॥ ౨౪ ॥ అత్రః ॥ ఇత్యుక్త్యాసంపరిత్యజ్య ధనుర్బాణసమన్వితం ।
పపాతసహసాధామౌ నమశ్చక్రేకృతాంజలిః ॥ ౨౫ ॥ సృష్టస్తదాగతంచ
క్రం విసిత కుంభసంభవ ॥ క్వాహంత్రిమిస్సంసృతతిమధ్యవత్తే క్వత్వరహః
రేడేవకరాంబుజస్థః ॥ ౨౬ ॥ ఏవంవిజానన్నపితేపురస్తా ద్యుధాధకమా

దోషామహాకన్యకాః ॥ ౧౪ ॥ యదర్థంహన్యతేవిప్రోయేనవాసిసహన్యతే |
స్వయంవాన్యేనవాన్యస్య బ్రహ్మహాన్యశ్చిదశేనాత్ ॥ ౧౫ ॥ ఆకృష్టస్తాః
తోవాసిధనైర్వాసి ప్రయోజితః | యముద్ధిక్యశ్య జేత్వాన్దాన్ సోపిబ్రా
హ్మణఃపూజకః ॥ ౧౬ ॥ మదభామాగతంహ్యేశద్యసనం ప్రాణహరకం |
మూర్వాససోబ్రాహ్మణస్య తతోహంబ్రహ్మహాధ్యవమ్ ॥ ౧౭ ॥ ఇత్యాదివచ
నాద్రాజాభ్యుక్తమిష్టమిభిః | గచ్ఛన్వంతత్రేన్వస్తి భూమజశ్చభవి
ష్యతి ॥ ౧౮ ॥ అతిః ॥ వైకుంఠస్యచమ్యశ్చాన్యమసృత్యక్షాన్యమహుః |
సాధకంచక్రేణన్యపతిం ప్రశ్నగాచ్ఛాన్యజ్ఞేన్వతమ్ ॥ ౧౯ ॥ తమాయాతం
సమాభాక్య మునింభాస్కరతేజసం | అంబరీషోరపతిర్మమసృత్యేద
మబ్రవీత్ ॥ ౨౦ ॥ అంభరీషః ॥ క్షమ్యతామద్యధోవక్రహాతుమాతకంనచా
హాసి | పాలయాద్యనహంతవ్య మక్రకౌర్వేణకహీచిత్ ॥ ౨౧ ॥ త్రాహీ
తివాదినంమాంచ బ్రాహ్మణం శరణాగతం | ఏవంవదన్మునిం రాజాచా
క్షుర్యాంపరిషన్వజే ॥ ౨౨ ॥ పశ్చాత్తృపుష్టతఃకృత్వా విప్రంతస్తాన్వప
స్వయం | విస్ఫూరితధనుశ్చాసౌ సమ్మూఢోభయ వజికతః ॥ ౨౩ ॥ అంబరీష
ఇదంవాక్యము క్తవాంశ్యసుదశ్యమ్ ॥

ఇతి శ్రీస్త్రాదపురాణే - కార్తికమాహాత్మ్యే-

గప్తవింశోధ్యాయః.

అథ అష్టావింశోధ్యాయః.

అంబరీషః ॥ ఉష్ణతిష్టమస్తేన్దు నుదర్శనహరిప్రియ | బ్రాహ్మణో
యంనుదాత్రాహీచైరంహంతు మిహహాసి ॥ ౧ ॥ ఆహంజీవంతుదాస్యా
న్యవతేవధకారిణే | బ్రాహ్మణస్యవధంముంచ తూణకంయద్ధ్యస్వవామ
హుః ॥ ౨ ॥ యద్యపిత్వంహారేస్సాక్షాదవ్యాహత మిహాయుధం | యతస్త
నోసికేదైవంత్యయోయోత్యేతథాప్యహం ॥ ౩ ॥ క్షత్రియప్యనమేయా
చ్ఛావిహితాత్ర స్వయంభువా | విహాయుద్ధం తతస్తహా యాచ్యతేదై
వమాభ్యురః ॥ ౪ ॥ జానేత్వాం నిభిలై నూకతై రతేయంచాన్యనో బలం |
తథాపిచ్యతేవక్ర బలంచదాహు ద్వయోత్థితం ॥ ౫ ॥ మాంచత్వామపి
చక్యంతువిష్ణుగా సహితాస్సురాః | మయానిపాతతంభూమా ముంచతేశ

అథ వీరేశలింగ శాస్త్రాచార్యులు.

అత్రిః || సుదర్శనః స్వగుంచాగా దంతథాంతాన్యపశ్యతః | అం
 తథాన్యం తస్మిన్ పుష్పచక్రే సుదర్శనే || ౧ || రాజాతస్మై నమః స్కం
 త్య బహుభక్తైః సమన్వితః | వపంచే శిరసా సత్త్వా ద్ధూర్వాసంచాప్య కల్ప
 వమ్ || ౨ || అహచ్చేత్ప్రహస్తాత్మా మునిం భక్తైః సమన్వితః | సశిరఃపాదయో
 స్త్రస్య కృత్వా రథస్థాన్మృత్యుం గమః || ౩ || పాపినం పాపపంకె స్మిన్ నీదంతం
 కృహమేధినం | మాంసముద్ధకవిప్రేంద్రగృహణాన్నంగృహేమమ్ || ౪ ||
 కృపావతాద్యభవతా రక్షితోన్మితసంశయః | పునరాగమనం యస్తా దధు
 నామేగృహేకృతమ్ || ౫ || కారామలోకతోభిష్టాంతో భయదాయినః |
 భయంవ్యాజాత్పునశ్చాగా దప్రీతుం కేవలం సామాం || ౬ || పునర్దర్శన
 దానేన స్వాస్థ్యాభయదానతః | ప్రాణదానంకృతంతద్వ పురలోకస్యర
 త్నమ్ || ౭ || అత్రిః || ఇతిబ్రహ్మరాజానం బాహుభ్యాం మునిసత్తమః ||
 సంప్రహృష్టేనయసా సమద్ధాప్యేదమబ్రవీత్ || ౮ || దూర్వాసః || ప్రా
 ణానాం రక్షకశ్చాస్మై పితృతిరిక్తిర్రికః | భవతాః క్షితాః ప్రాణాః సుతేతే
 న సితోభవాః || ౯ || మయాకృతేనమస్తా రే భవాన్మయః ఖముపావ్రీణత్ | పి
 తామమదతోనాహం నచస్తాంకరోమితే || ౧౦ || మయ పిమమహస్లే శాబ్ది
 వ్తూన్య కృతోన్మృత | తస్మై లంసుమహజ్జాతం మమనాస్త్యశ్రీ సంతతః ||
 ౧౧ || ఫలంచతస్య పాపస్య సంప్రాప్తః సినారితం | భవతానరశాదుకా
 లంబీప్తజ్యేన కృపావతా || ౧౨ || భోక్ష్యేచభవతోగహా మహారాజ
 త్వయానహ || అత్రిః || ఇత్యక్త్వా భోజనంచక్రే తం మునిర్భూభుజానహమ్ ||
 ౧౩ || అంబరీషో దన్యుజ్ఞో దన్యుజ్ఞే కృపావతా | శాత్రుచ్చినస్స దూర్వాసో
 జ్యేష్ఠస్యయహస్త్వయః || ౧౪ || తస్యభక్తిపరీక్షార్థం గత్వా తమభినంద్యచ
 త్సమజ్ఞాతోంబరీషేణ శ్వాలయప్రయయమునిః || ౧౫ || తస్మాద్మూర్జేమూ
 రిశ్చేష్ఠ ద్వాదశీవారిబోధిని | సమస్తవానఫలదా సర్వతీర్థఫలప్రదా || ౧౬ ||
 సర్వేషామేవయజ్ఞానాం ఫలదావారిబోధిని | యశ్చ క్షేకాదశీంపుణ్యాం కా
 కికేమునిసత్తమ || ౧౭ || ఉపోష్యజాగతంకృత్వా ద్వాదశ్యాం ప్రాప్నోత్యై
 శ్వహా || కృత్వాచ నానిరౌభక్త్యా సారణంతు సమాచరేత్ || ౧౮ || స.

గాంతదిదంతుమస్య । సావజ్జయాతేత్రసమాగతోహం యుద్ధాయసాత్మాద్య
 తతులప్రవృత్తః ॥ ౨౭ ॥ కూరంనిజంతుత్రియధగ్గమేవం సంపాదయన్మేత
 దిదంతుమస్య । పక్ష్యశోయందివసస్య తద్యత్సంగ్రామధూమిర్భుకరశ్చమా
 నః ॥ ౨౮ ॥ ఇచ్చస్మృతింకేవలమాగతోహం త్వత్స్మృతంకేవలమాస్మదై
 వం । జ్వాలాకరాలంనిఖిలై రసహ్యం దైత్యైస్సదైవై రపిరూపమేతత్ ॥
 ౨౯ ॥ సేహేవరాహఃకథమద్యచాహం విద్యుచ్ఛవాదప్యధీకాశ్మకాంతి ।
 బింబువేరగ్నిశహః స్రీయుక్త మావతఃకోటిరపికువ్వదత్ర ॥ ౩౦ ॥ య
 ద్యావ్రజాతైరభవే కథంచిద్రూపం పరంతేభిల మదఃకస్య । దంష్ట్రా
 కరాశంపదనం త్వదీయంవహ్నిస్సమత్సరవవడిగ్భ్యః ॥ ౩౧ ॥ దంష్ట్రం
 చ చక్రః కతమోపి విరోధేవా సురాణా మధిపఃపరోవా । యద్యత్రివి
 ద్యుద్రవి రశ్శిమాలా భవేయరే కత్రకరాల రూపాః ॥ ౩౨ ॥ త
 థాపితేతేజసినాగమాన్య స్సర్వస్య తేజోభిభవేకేక । భవంతమాశ్రిత్యస
 రాకరాశం విష్ణుప్రీలోకస్థితయే ప్రవృత్తః ॥ ౩౩ ॥ నజీయకైరపిభూరిసత్వై
 ర్జేవైఃపరైర్వారిపుతాంప్రయాతైః । నమోస్తుతేదైత్యవినాశకాయతదైవ
 భక్తస్యచరక్షణాయ ॥ ౩౪ ॥ విష్ణోరనంతర్యతిదిపితాయ ప్రాణప్రయాణాతికా
 హరాయమేద్య । ఆత్మిః ॥ ఇతిస్థుపంతంరాజానం భూమానపతితంతథా ॥
 ౩౫ ॥ ఉత్తామ ప్రేరయామాస స్వస్థితేస్థీతి కీతకయః । యదంసు
 దశ్శనస్థాత్రం త్రిసంధ్యంయఃపరేషుచిః ॥ ౩౬ ॥ సర్వాపద్యోపేము
 చేత చిరంసుఖ మవాప్నోయత్ । యశ్శుణోతీద మధ్యాయం సకృద్వా
 మాననఃకలౌ ॥ ౩౭ ॥ ససర్వత్రసుఖంప్రాప్య తతోయాతి శుభాంగతిం ॥

ఇతి శ్రీస్థానందపురాణే - కార్తీకమాహాత్యే,

అష్టావింశోధ్యాయః.

జాయకల్పత్ర శ్రోత్రానందకరఃపరః ॥ ౭ ॥ శ్రుతంహితాయజమానాం
 లోకోపహితకారకః । లోకోపకారిణోయాయం క్రతుభిఃభూరిదక్షిణైః ॥
 ౮ ॥ యత్పలంపుగ్మతథాచి స్నానదానాదికర్మభిః । తస్మలంయంతివిప్రేం
 ద్రాః సద్గిరానాశ్రసంశయః ॥ ౯ ॥ శ్రుణుస్వమృషయాయం ఊజ్జే
 శ్రుత్యుదితంఫలం । మురారిప్రీతిసంబోధ కారణంకాతికవ్రతమ్ ॥ ౧౦ ॥
 సారంసారతమంవత్సే సర్వశాస్త్రేషుసత్తమాః । బహ్వత్రఫలమాఖ్యాతుం
 నశాకల్యమతుంతుమః ॥ ౧౧ ॥ సంక్షేపాదభిధాస్యామి కైటభారికథాంద్వి
 టాః । కైటభారికథాసక్తాః తరంతిభవసాగరమ్ ॥ ౧౨ ॥ నిగచ్ఛత్యధికం
 ఘోరం నితిరాంసిరయాస్పదం । కార్తికకేశవంభక్త్యా తులాసంస్థేనీవాక
 రే ॥ ౧౩ ॥ స్నానంవిష్ణ్వర్చనందానం దీపవ్రజ్యలనన్నిశి । నరఃకృత్వావిము
 చ్యేతవృజ్జినైరాజితైజ్జనాత్ ॥ ౧౪ ॥ తులారాశిఃగతేనూర్వే తదారభ్యా
 నురాగతః । ప్రాతఃప్రతిదినేమాస మేకంవిష్ణుపరాయణః ॥ ౧౫ ॥ యతచరే
 ద్వ్యతమిదం జీవన్ముక్తస్సడచ్యతే । బ్రాహ్మణఃక్షత్రియోవాపి వైశ్యఃశూ
 ద్రఃస్త్రియోపివా । నకాతికవ్రతమిద ముచరంతిసరాధమాః । తేయాం
 త్యంధతమంసత్యం కులైరపినసంశయః ॥ ౧౬ ॥ కాతికకంప్రాప్యకావేరీ సలి
 లేయోనిమజ్జతి । సకేశవపురంయాతి స్తూయమనోమరాధిభిః ॥ ౧౭ ॥ కాతిక
 కేమాసిసంప్రాప్తే స్నాత్వాసంపూజ్యకేశవం । సప్రమాన్యాజివైకుంఠం
 మానవోముక్తకిన్బిషం ॥ ౧౮ ॥ యేనాచరంతివిప్రేంద్రాకాతికోక్తంవ్రతంశు
 భం । చండాలయోనితేయాంతి జన్మసాహస్రకేషుచ ॥ ౧౯ ॥ కీర్తతఃకాతిక
 కఃపుణ్యః సర్వమాసోస్తమోత్తమః । సర్వపాపప్రహరణం కార్తికస్యవ్రతో
 త్తమమ్ ॥ ౨౦ ॥ విష్ణుప్రీతికరంపుణ్యం దులకభుంత్వకృతాశ్మనాం । యఃకాతికకే
 తులాసంస్థే మార్తాండమానవఃకలౌ ॥ ౨౧ ॥ స్నానందానార్చనంహిమంప
 రిదర్యామధువీచః । సనరఃసర్వదుంభేభ్యో విముక్తోమృతంశ్నుతే ॥ ౨౨ ॥ దీ
 పదానంకాంస్యధానం దీపవ్రజ్యలనంహరే । ధాన్యంఫలనసంస్కృతమయం

సద్యోమచ్చతేనూనం పాపైరిమిష్యజివజీతైః । యదిస్వల్ప భవేత్సు
 త్యాం ద్వాదశీష్టశ్చల్లభా ॥ ౧౯ ॥ నాకృత్యహరెన్భత్యై రైష్టవై
 లోకకాంతీభిః । తత్రాపికాతికేపుత్యా ద్వాదశీహరిబోధిని ॥ ౨౦ ॥ నా
 త్కృత్యమునిశ్రేష్ఠ సర్వథా నాత్రసంశయః । కాతి ర్రికెసితదద్వాదశ్యాం
 యశ్చైతంతస్సహజ్జలం ॥ ౨౧ ॥ యదృదంపుష్కమాఖ్యానం శుభోపశ్రయ
 యాన్వితః । సర్వాహాసువినిర్ముక్తః పుత్రపౌత్రసమన్వితః ॥ ౨౨ ॥ ధీ
 జ్ఞాన్-హృదయోగాసనేకాంశ్య తతోయాతిసతాంగతిం ॥

ఇతి శ్రీస్తాందపురాణే - కార్తికమాహాత్యైః-

ఏకోనత్రింశోధ్యాయః.

—*—

అథ శ్రింశోధ్యాయః.

ఋషయః ॥ సూతేనకథితంపుణ్యం మాహాశ్శ్యంమానవస్యచ
 భూయోవయంశ్రోతుకామాః కార్తికకన్యవ్రతస్యచ ॥ ౧ ॥ కలౌకల్పవ
 చిత్రానాం తథారాగాశ్శయాయినాం । సంసారాంబుధిమగ్నానామనా
 యాసేనకాగతిః ॥ ౨ ॥ కోభర్మస్సర్వధర్మాణాం ఆధికోమోక్షసాధనః । కో
 దేవస్సర్వదేవేషు గురుగుణులక్షద్రుః ॥ ౩ ॥ కేనదూరాయతేమోహః కర్మ
 ణామనసత్రమ । మానవానుందమతయో మృత్యుపాశేనియంత్రితాః ॥ ౪ ॥
 జడాత్సనఃకలౌతేషాం అనాయాసేనకాగతిః । ఎతత్సర్వం యథాన్యచ్ఛ
 బూగ్నిహోవింద సశ్చైథామ్ ॥ ౫ ॥ సూతః ॥ మునయస్సాధుపృష్టాహం
 భవద్ధిర్విష్ణుకేతకనం । సంస్కరితం జగద్భద్రం సర్వలోక సుఖావహమ్
 ॥ ౬ ॥ భవద్ధిర్మృత్యుతఃప్రశ్నో మత్యాకనావల్పమిధసాం । తస్మైరా

౧౬-౨ శ్రీస్తావపురాణే - కాతికమాహత్యే.

కాతికవ్రతే ౨౮॥ ఆధ్యోవాపిదరినోవా యఃప్రీత్యైశాన్కానన్వియః ।
 డిశేమాసిమునిః స్థాః కథాశాన్యాచుహత్ఫలమ్॥ ౨౫॥ సర్వపాపప్రశ
 మనం నర్వసంపత్సఖావహం । సర్వోత్కృష్ట ఫలమితి మహాత్మ్యంకాతిక
 స్యచ॥ ౩౬॥ ఇదంయత్స్మణతేపుణ్య మధ్యాయమ్నానవప్రియః । నుఖ చైవ
 పా మాసాన్య పశ్చాద్భూతిపరంనుఖమ్॥ ౩౭॥

ఇతి శ్రీస్తావపురాణే - కాతికమాహత్యే.

ఫలస్తుతిర్నమత్రింశోధ్యాయః.

కాతికం మాహాత్మ్యం.

సమాప్తమ్.

